

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန
ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန

သတ္တုလုပ်ငန်း
ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်များ
(မူကြမ်း)

(သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ
လမ်းညွှန်ချက်များ)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေလ

ပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုနှင့်တင်ခြင်းစီမံကိန်း
(TA 8786 – MYA) အရ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့်
သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် EIA လမ်းညွှန်ချက်ရေးဆွဲပြုစုရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့က ပြုစုတင်ပြသည်။

သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ

ဤလမ်းညွှန်ချက်များတွင် အောက်ပါခေါင်းစဉ်များ ပါဝင်သည် -

- သတ္တုစမ်းသပ်တူးဖော်ခြင်း - ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (EMP) ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ
- သတ္တုတူးဖော်ခြင်း - ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း (EIA) ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ
- သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် EIA ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်သည့်စာရွက်စာတမ်းများကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ
- သတ္တုတူးဖော်ရေးစီမံကိန်းတစ်ခုအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု သက်သေခံလက်မှတ် (ECC) ထုတ်ပေးရန် ပြင်ဆင်ခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ

စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိတို့အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းနှင့် သက်ဆိုင်မှုအရှိဆုံးသော လမ်းညွှန်ချက်များ (ဥပမာ - သတ္တုစမ်းသပ်တူးဖော်ခြင်း ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်၊ သတ္တုတွင်းအသစ်များအတွက် လမ်းညွှန်ချက်၊ လက်ရှိတူးဖော်ဆဲ သတ္တုတွင်း များအတွက်လမ်းညွှန်ချက် စသည်ဖြင့်) ကို ရွေးချယ်အသုံးပြုသင့်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုကို အမှန်တကယ်ဆန်းစစ်သည့် အချိန်တွင် ပိုမိုအသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည့် “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား EIA ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် နည်းပညာ လမ်းညွှန်ချက်များ (When conducting the assessment of impacts, the more detailed *Technical Guidance for Environmental Impact Assessment of Mining*)” စာအုပ်ကို ရည်ညွှန်းကိုးကားအဖြစ် အသုံးပြုသင့်ပါသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများ၊ ဌာန၏ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ၊ EIA အစီရင်ခံစာ စိစစ်သုံးသပ်ရေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည့် ဌာနဆိုင်ရာများအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စိစစ်သုံးသပ် မည့်သူများအတွက် “ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ” အပိုင်းကို ရည်ညွှန်းကိုးကားသင့်ပါသည်။

ECC လက်မှတ်ထုတ်ပေးရန် ပြင်ဆင်ပေးရသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် “သတ္တုတူးဖော်ရေးစီမံကိန်းတစ်ခုအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု သက်သေခံ လက်မှတ် (ECC) ထုတ်ပေးရန်ပြင်ဆင်ခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ” အပိုင်းကို ရည်ညွှန်းကိုးကားသင့်သည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကိုစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန်တာဝန်ရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများ၊ သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် “ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်များ”ကို ရည်ညွှန်းကိုးကားသင့်ပါသည်။

မာတိကာ

အခန်း (၁) - နိဒါန်း	၁
အခန်း (၂) - ပဏာမစိစစ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း	၅
အပိုင်း (က) စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာ ရေးသားတင်ပြခြင်း	၅
အပိုင်း (ခ) စီမံကိန်းအမျိုးအစားကို ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်း	၅
၁ သတ္တုတွင်းများအား ပဏာမစိစစ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း	၆
အပိုင်း (ဂ) စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာ တင်ပြခြင်း	၈
အပိုင်း (ဃ) စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ	၉
အခန်း (၃) - လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ	၁၂
အပိုင်း (က) လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းအစီရင်ခံစာ	၁၃
အပိုင်း (ခ) သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းများအတွက် လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း	၁၆
၁ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း	၁၆
၂ အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ဆန်းစစ်ခြင်း	၁၇
၃ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း	၁၇
၄ ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ရေးဆွဲခြင်း	၁၈
အပိုင်း (ဂ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် ရည်ညွှန်းတာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများ	၁၉
၁ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း	၂၀
၂ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းအစီရင်ခံစာ	၂၂
အခန်း (၄) - ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း	၂၃
အပိုင်း (က) နယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းအစီရင်ခံစာနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ	၂၃
အပိုင်း (ခ) EIA စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း	၂၃
၁ ဆန်းစစ်မှုအတွက် မြေပြင်နယ်နိမိတ်များ သတ်မှတ်ခြင်း	၂၄
၂ ဆန်းစစ်မှုဆောင်ရွက်မည့် အချိန်မူဘောင်သတ်မှတ်ခြင်း	၂၄
၃ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း	၂၄
၄ အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ဆန်းစစ်ခြင်း	၂၇
၅ သဘာဝနှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း	၂၈
၆ ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ခြင်း	၃၄
၇ လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း	၃၆
၈ ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း	၄၀
၉ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်း	၄၃

	၁၀	ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း	၄၆
	၁၁	ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	၄၉
	၁၂	သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်	၅၂
	၁၃	ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း	၅၃
	၁၄	နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	၅၆
အပိုင်း (ဂ)	EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ		၅၇
အခန်း (၅) - ကနဦးပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုဆောင်ရွက်ခြင်း			၆၁
အပိုင်း (က)	IEE ၏ လေ့လာမှုနယ်ပယ်အတိုင်းအတာ		၆၁
အပိုင်း (ခ)	IEE စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း		၆၂
အပိုင်း (ဂ)	အခြေပြုအချက်အလက်များ ကောက်ယူစုဆောင်းခြင်း		၆၂
အပိုင်း (ဃ)	ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး		၆၃
အပိုင်း (င)	IEE အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ		၆၃
အခန်း (၆) - အသစ်ဆောင်ရွက်မည့်သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း			၆၈
အပိုင်း (က)	သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာ		၆၈
အပိုင်း (ခ)	သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း		၆၈
အပိုင်း (ဂ)	အခြေပြုအချက်အလက်များ ကောက်ယူစုဆောင်းခြင်း		၆၉
အပိုင်း (ဃ)	ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး		၆၉
အပိုင်း (င)	သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်၏ အစီရင်ခံစာပုံစံ		၇၀
အခန်း (၇) - လက်ရှိ ဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းများအတွက် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း			၇၄
အပိုင်း (က)	လက်ရှိသတ္တုတွင်းများအတွက် အထူးထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်အချက်များ		၇၅
	၁	ယခင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ	၇၅
	၂	ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စစ်ဆေးခြင်း	၇၇
အပိုင်း (ခ)	လက်ရှိ ဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းများအတွက် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်		၇၈
	၁	စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း	၇၉
	၂	သဘာဝနှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း	၈၀
	၃	ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ခြင်း	၈၀
	၄	လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများအား ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း	၈၂

	၅	ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်များ	၈၃
	၆	အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်း	၈၃
	၇	ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	၈၄
	၈	သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်	၈၆
	၉	ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း	၈၈
	၁၀	နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	၈၉
အပိုင်း (ဂ)		လက်ရှိ ဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းများအတွက် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်၏ အစီရင်ခံစာပုံစံ	၉၀
နောက်ဆက်တွဲ (၁)		- သတ္တုတွင်းဘဝစက်ဝန်းအတွင်းဖြစ်ပေါ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများ	၉၆
နောက်ဆက်တွဲ (၂)		- ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းအစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ (မာတိကာ)	၁၂၈
နောက်ဆက်တွဲ (၃)		- ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု	၁၃၉

အခန်း (၁) - နိဒါန်း

၁။ ဤလမ်းညွှန်ချက်တွင် လက်ရှိနှင့် အသစ်ဆောင်ရွက်မည့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပဏာမ စိစစ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း၊ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ကို လွှမ်းခြုံဖော်ပြထားသည်။ ဤလမ်းညွှန်ချက်သည် ၂၀၁၇ ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာအထွေထွေ လမ်းညွှန်ချက်များ (မူကြမ်း) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ခြုံငုံနည်းလမ်းများကို အခြေပြုထားပါသည်။ သို့သော် ဤလမ်းညွှန် ချက်များမှာ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက်သာ သီးသန့်ဖြစ်ပါသည်။

ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ

၂။ ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း အဓိက အပိုင်း (၆) ပိုင်းပါဝင်သည် -

- (က) ပဏာမစိစစ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း - အသစ်ဆောင်ရွက်မည့် သတ္တု တွင်း လုပ်ငန်းအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။
- (ခ) လေ့လာမှုနယ်ပယ်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရား (TOR) သတ်မှတ်ခြင်း - EIA အမျိုးအစား စီမံကိန်းအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။
- (ဂ) EIA အမျိုးအစားစီမံကိန်းအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန် ချက်များ - ဤအပိုင်းတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုကို ဆန်းစစ်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် EIA အစီရင်ခံစာ၏ ပုံစံ (format) တို့ကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည်။
- (ဃ) ကနဦးပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ခြင်း (IEE) ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ
- (င) အသစ်ဆောင်ရွက်မည့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်း ကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (EMP) ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ - ဤ အပိုင်းတွင် အလတ်စားနှင့် အသေးစားသတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ရန်အတွက် ရိုးရှင်းသော နည်းလမ်းများကို အကြံပြုထားသည်။
- (စ) လက်ရှိ ဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းများအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (EMP) ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ

၃။ ထို့အပြင်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်စဉ်အတွင်း ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းပေးရမည့် ပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အဓိကသက်ရောက်မှုများကိုလည်း နောက်ဆက်တွဲ (၁) တွင် အသေးစိတ် ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားသည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် အကြံပြုထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရည် အသွေး စံနှုန်းများကိုလည်း နောက်ဆက်တွဲ (၃)တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဤလမ်းညွှန်ချက်စာအုပ်၏ အသုံးဝင်မှု

၄။ ဤလမ်းညွှန်ချက်များမှာ မြန်မာနိုင်ငံ EIA လုပ်ထုံး လုပ်နည်း (၂၀၁၅ ခုနှစ်) အရ သတ္တုတွင်း လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ရာတွင် စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်သူများ၊ EIA အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များအား လမ်းညွှန်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤလမ်းညွှန်ချက်စာအုပ်သည် ဌာနပေါင်းစုံပါဝင်သော EIA အစီရင်ခံစာစိစစ်သုံးသပ်ရေးအဖွဲ့အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စိစစ် သုံးသပ်သူများအတွက်လည်း အသုံးဝင်သော ရည်ညွှန်းကိုးကား စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ပဏာမစိစစ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း

၅။ အသစ်ဆောင်ရွက်မည့် အဆိုပြု သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းအားလုံးတို့သည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပဏာမစိစစ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူများသည် စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာကို ရေးသား ပြုစု၍ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရပါမည်။ သတ္တုတူးဖော်မည့် ဧရိယာ (အကျယ် အဝန်း)၊ နှစ်စဉ်ခန့်မှန်းထုတ်လုပ်မှုပမာဏ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်တို့ကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းကို အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် ပဏာမ စိစစ်ခြင်းမှ ရလဒ်များကို အခြေခံလျက် အဆိုပြုစီမံကိန်းအား (၁) EIA အမျိုးအစားစီမံကိန်း သို့မဟုတ် (၂) IEE အမျိုးအစားစီမံကိန်း သို့မဟုတ် (၃) EMP သာလိုအပ်သော စီမံကိန်းဟူ၍ သတ်မှတ်ပေး ပြီးနောက် ထိုသတ်မှတ်ချက်အား စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသို့ အကြောင်းကြားပေးသည်။

လေ့လာမှုနယ်ပယ်နှင့် တာဝန်နှင့်ဝတ္တရား (TOR) သတ်မှတ်ခြင်း

၆။ EIA အမျိုးအစားစီမံကိန်းအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသည့် စီမံကိန်းများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤလုပ်ငန်း၏ ပထမအဆင့်မှာ ဖြေရှင်းပေးရမည့် ပြဿနာများ၊ စုဆောင်းရမည့် အချက်အလက်များ၊ သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ရမည့် အချက်များစသည်တို့ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သော လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အကျိုး ဆက်စပ်သူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းအဆင့်ပင်ဖြစ်သည်။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း လုပ်ငန်းအတွက် အစီရင်ခံစာတင်ပြရန်လိုအပ်ပြီး၊ ယင်းအစီရင်ခံစာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်း စစ်ခြင်းဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ၊ EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာ (မာတိကာ) တို့ကို ဖော်ပြပေးရမည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၇။ EIA အတွက် စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ပါအခြေခံအဆင့်များ ပါဝင်သည် -

- (က) လေ့လာမှုပြုလုပ်မည့် ပထဝီဝင်နယ်နိမိတ်များကို သတ်မှတ်ခြင်း
- (ခ) လေ့လာမှုပြုလုပ်မည့် အချိန်ဇယား သတ်မှတ်ခြင်း
- (ဂ) စီမံကိန်းအကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း

- (ဃ) အစားထိုးနည်းလမ်းများကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း
- (င) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း
- (စ) ထိခိုက်နိုင်မှုများကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း
- (ဆ) ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ ဆန်းစစ်ရေးဆွဲခြင်း
- (ဇ) ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း
- (ဈ) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရည်အသွေးကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်များ ဆန်းစစ်ရေးဆွဲခြင်း
- (ည) အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေး စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း
- (ဋ) အများပြည်သူနှင့် ချိတ်ဆက်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဒေသခံပြည်သူဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း
- (ဌ) ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (EMP) ရေးဆွဲခြင်း

ကနဦးပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ခြင်း (IEE)

၈။ ယေဘုယျအားဖြင့် IEE အတွက် လေ့လာဆန်းစစ်ရမည့် နယ်ပယ်မှာ EIA ထက် ပိုနည်းပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ IEE ဆောင်ရွက်ရာတွင် နယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း အစီရင်ခံစာတင်ပြရန် မလိုအပ်ပါ။ သို့ရာတွင် IEE ဆိုသည်မှာ EIA စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း တူညီစွာ ဆောင်ရွက်ရသည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးအတွက် အခြေပြုအချက်အလက်များ စုဆောင်းရာတွင်မူ အတိုင်းအတာအားဖြင့် (EIA ထက်) ပိုမိုနည်းပါးသည်။ အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းများမှာလည်း အကြိမ်အရေအတွက်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရမည့် အကျိုးဆက်စပ်သူအရေအတွက်အားဖြင့်လည်းကောင်း ပိုမိုနည်းပါးပါသည်။ အစားထိုးနည်းလမ်းများလေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ရန် မလိုအပ်ပါ။

အသစ်ဆောင်ရွက်မည့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (EMP)

၉။ EIA သို့မဟုတ် IEE ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့် သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းသစ်များသည် ပုံမှန်အားဖြင့် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (EMP) ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ အသေးစား သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအများစုတို့သည် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (EMP) ကိုရေးဆွဲရပါမည်။ သို့သော် ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်များ စုဆောင်းရန် မလိုအပ်ပါ။ အများပြည်သူနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းကိုလည်း အနည်းငယ်သာ ပြုလုပ်နိုင်ပြီး၊ ဒေသခံရပ်ရွာအဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်တို့တွင်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အစားထိုးနည်းလမ်းများ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ရန် မလိုအပ်ပါ။

ဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (EMP)

၁၀။ လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများတွင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခင်ကဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ထိခိုက်မှုများနှင့် လက်ရှိ ထိခိုက်မှုနှစ်မျိုးလုံးကို ဆန်းစစ်လေ့လာရန်လိုအပ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများသည်လည်း ပြောင်းလဲသွားမည်ဖြစ်ရာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေပြုတန်ဖိုးများကို အသစ်ပြန်လည်သတ်မှတ်ရပါမည်။ သတ္တုတွင်းအများစုတို့တွင် ယခင်က ဆောင်ရွက်ထားသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုများရှိနိုင်ပြီး၊ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ဆောင်ခဲ့ကာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများကို ခံယူခဲ့ပြီး သည်များ ရှိနိုင်ပါသည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းက ဒေသခံများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု ရာဇဝင်လည်း ရှိထားမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဒေသခံများအား ကူညီပေးမည့် ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များလည်း ရှိနေနိုင်ပါသည်။

၁၁။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ယခင်နှင့် လက်ရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအလေ့အထများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ၊ ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုများ၊ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများစသည်တို့ကို မှတ်တမ်းများ ပြုစုထားရမည်ဖြစ်ပြီး၊ သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (EMP) တွင် လေ့လာဆန်းစစ်ရပါမည်။

အခန်း (၂) - ပဏာမစိစစ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း

၁၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅ ခုနှစ်) တွင် စီမံကိန်းအသစ်များနှင့် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သည့်စီမံကိန်းများအားလုံးသည် ပြုလုပ်ရမည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှု ပမာဏနှင့် သဘောသဘာဝတို့ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် ပဏာမစိစစ်မှုခံယူရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။

အပိုင်း (က) - စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာရေးသားပြုစုခြင်းနှင့် တင်ပြခြင်း

၁၃။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် ပဏာမစိစစ်ခြင်းနှင့်စီမံကိန်းအမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို စတင်နိုင်ရန်အတွက် စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာ (အပိုင်း - ဃ တွင် အသေးစိတ်ကြည့်ပါ) ကို သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရသည်။ ထို့နောက် ယင်းစီမံကိန်းအား ၂၀၁၅ ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ ပဏာမစိစစ်၍ မည်သည့်စီမံကိန်းအမျိုးအစားဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပေးသည် (အပိုင်း - ဂ တွင် အသေးစိတ်ကြည့်ပါ)။

အပိုင်း (ခ) - စီမံကိန်းအမျိုးအစားကို ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်း

၁၄။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပဏာမစိစစ်ချက်ရလဒ်များအရ အောက်ပါသတ်မှတ်ချက် (၃) မျိုးပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်းများကို အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးသည် -

- (က) ၂၀၁၅ ခုနှစ် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၏ နောက်ဆက် တွဲ (က)- “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုဆောင်ရွက်ရမည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမျိုးအစား သတ်မှတ်ချက်” တွင် ဖော်ပြထားသော စီမံကိန်းအမျိုးအစားနှင့် အရွယ်အစား
- (ခ) ၂၀၁၅ ခုနှစ် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၏ ပုဒ်မ (၂၅) တွင် ဖော်ပြထားသော နိုင်ငံအဆင့်၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်တွင် ဥပဒေဖြင့် ကာကွယ်ထားသော နယ်မြေဒေသများ
- (ဂ) ၂၀၁၅ ခုနှစ် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၏ ပုဒ်မ (၂၈) အရ သတ်မှတ်ထားသည့် ထပ်တိုးအချက်များ

၁၅။ အထက်ပါ သတ်မှတ်ချက် (၃)မျိုးကို အခြေခံလျက် စီမံကိန်းတစ်ခုကို အောက်ပါအတိုင်း အမျိုးအစားသတ်မှတ်ပါသည် -

- (က) EIA အမျိုးအစားစီမံကိန်း သို့မဟုတ်
- (ခ) IEE အမျိုးအစားစီမံကိန်း သို့မဟုတ်
- (ဂ) IEE/EIA ဆောင်ရွက်ရန်မလိုသော စီမံကိန်း (ဤအမျိုးအစားတွင် မည်သည့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆန်းစစ်မှုမျှ ဆောင်ရွက်ရန်မလိုပါ)

၁၆။ လက်တွေ့တွင်မူ IEE/EIA ဆောင်ရွက်ရန်မလိုသော စီမံကိန်းအမျိုးအစားနှင့် IEE အမျိုးအစား စီမံကိန်းများအတွက် ပုံမှန်အားဖြင့် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (EMP) ရေးဆွဲတင်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။

(ခ-၁) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပဏာမစိစစ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်း

၁၇။ ဇယား (၁) တွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၏ နောက်ဆက်တွဲ (က) - “ပတ်ဝန်းကျင် ဆန်းစစ်မှု ဆောင်ရွက်ရမည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမျိုးအစားသတ်မှတ်ချက်” တွင် ဖော်ပြထားသည့် စီမံကိန်းအမျိုးအစားနှင့် အရွယ်အစားဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များကို စာရင်းပြုစုဖော်ပြထားသည်။

၁၈။ ဇယား (၁) - အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် စီမံကိန်းအမျိုးအစား နှင့် အရွယ်အစားဆိုင်ရာ အချက်များ (၂၀၁၅ ခုနှစ် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၏ နောက်ဆက်တွဲ - က)

သတ္တုတူးဖော်ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း			
စဉ်	စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား	IEE အမျိုးအစားလုပ်ငန်း အတွက် စံသတ်မှတ်ချက်များ	EIA အမျိုးအစားလုပ်ငန်း အတွက် စံသတ်မှတ်ချက်များ
၁၄၈	မြစ် သို့မဟုတ် ပင်လယ်မှ ကျောက်တုံး၊ ကျောက်စရစ်၊ သဲ ထုတ်ယူခြင်းလုပ်ငန်း	တစ်နှစ်လျှင် ကုဗမီတာ ၁၀၀၀ မှ ၅၀၀၀၀ အထိ	တစ်နှစ်လျှင် ကုဗမီတာ ၅၀၀၀၀ နှင့် အထက်
၁၄၉	ဆောက်လုပ်ရေး၊ အဆောက်အဦး တည်ဆောက်ရေးနှင့် ကြွေထည်မြေထည် လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်း (ပေါင်းစပ်ပစ္စည်းများ၊ ထုံးကျောက်၊ သင်ပုန်းကျောက်၊ ရွှံ့စေး၊ စကျင်ကျောက်၊ မျောကျောက်၊ သဲကျောက်၊ လိပ်သဲကျောက် (နှမ်းဖတ်ကျောက်)၊ မြေစေးဖြူ၊ မီးတောင်ကျောက်၊ သလင်းကျောက်နှင့် quartzite များ ထုတ်ယူခြင်း)	ထုတ်လုပ်ဧရိယာ ၂၀၀ ဧက အောက်နှင့် တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု တန် ၁၀၀၀၀၀ အောက်	ထုတ်လုပ်ဧရိယာ ၂၀၀ ဧကနှင့်အထက် သို့မဟုတ် တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု တန် ၁၀၀၀၀၀ နှင့်အထက်
၁၅၀	စက်မှုကုန်ကြမ်းတွင်းထွက်တူးဖော် ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် သန့်စင်ခြင်းလုပ်ငန်း (ဘရိုက်တီး၊ ဖလိုရိုဒ်၊ ဖော့စဖိတ်၊ ပိုတက်၊ ဆား၊ soda ash, ကျောက်ဂွမ်း)	ထုတ်လုပ်ဧရိယာ ၂၀၀ ဧက အောက်နှင့် တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု သတ္တုရိုင်းတန် ၁၀၀၀၀၀ အောက်	ထုတ်လုပ်ဧရိယာ ၂၀၀ ဧကနှင့်အထက် သို့မဟုတ် တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု သတ္တုရိုင်းတန် ၁၀၀၀၀၀ နှင့်အထက်
၁၅၁	သံသတ္တု၊ သံမဟုတ်သော သတ္တုနှင့် ရွှေမှအပ အခြားအဖိုးတန် သတ္တုရိုင်း	ထုတ်လုပ်ဧရိယာ ၅၀ ဧကအောက်နှင့်	ထုတ်လုပ်ဧရိယာ ၅၀ ဧကနှင့်အထက်

	ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း (သံ၊ မန်းဂနိစ်၊ ငွေ၊ ကြေးနီ၊ သံဖြူ၊ ခနောက် စိမ်း၊ ခဲ၊ နီကယ်၊ သွပ်၊ ခရိုမီယမ်၊ ဘောက်ဆိုဒ် နှင့် အခြား အဖိုးတန်ကျောက်များ)	တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု တန် ၅၀၀၀၀ အောက်	သို့မဟုတ် တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု တန် ၅၀၀၀၀ နှင့်အထက်
၁၅၂	ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသော ဓါတု ပစ္စည်းများ သုံးစွဲခြင်းမပြုဘဲ သတ္တုရိုင်း ပြုပြင်သန့်စင်ခြင်းလုပ်ငန်း	တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု တန် ၅၀၀၀၀ အောက်	တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု တန် ၅၀၀၀၀ နှင့်အထက်
၁၅၃	ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသော ဓါတုပစ္စည်း များ အသုံးပြု၍ သတ္တုရိုင်းပြုပြင် သန့်စင်ခြင်းလုပ်ငန်း	တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု တန် ၂၅၀၀၀ အောက်	တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု တန် ၂၅၀၀၀ နှင့်အထက်
၁၅၄	ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသော ဓါတု ပစ္စည်းများ အသုံးမပြုဘဲ ရွှေသတ္တုရိုင်း ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်သန့်စင်ခြင်း လုပ်ငန်း	လုပ်ငန်းဧရိယာ ဧက ၂၀ အောက်	လုပ်ငန်းဧရိယာ ဧက ၂၀ နှင့် အထက်
၁၅၅	ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသော ဓါတု ပစ္စည်းများ အသုံးပြု၍ ရွှေသတ္တုရိုင်း ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်သန့်စင်ခြင်း လုပ်ငန်း	လုပ်ငန်းဧရိယာ ဧက ၂၀ အောက်နှင့် တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု တန် ၂၅၀၀၀ အောက်	လုပ်ငန်းဧရိယာ ဧက ၂၀ နှင့် အထက် သို့မဟုတ် တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု တန် ၂၅၀၀၀ နှင့်အထက်
၁၅၆	အပေါ်ယံမြေလွှာနှင့် မြေအောက်မှ ကျောက်မီးသွေးတူးဖော်ထုတ်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်း	တစ်နှစ်ကျောက်မီးသွေးထုတ် လုပ်မှု တန် ၁၀၀၀၀၀ အောက်	တစ်နှစ်ကျောက်မီးသွေးထုတ် လုပ်မှု တန် ၁၀၀၀၀၀ နှင့် အထက်
၁၅၇	တွင်းထွက်သဲတူးဖော်ခြင်းအပါအဝင် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်း (သံကြွပ်၊ ilmenite, rutile, ဂေါ်မိတ်၊ တိုက်တေနီယမ်၊ monazite)	တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု ကုဗမီတာ ၁၀၀၀ နှင့်အထက်၊ ကုဗမီတာ ၅၀၀၀၀ အောက်	တစ်နှစ်ထုတ်လုပ်မှု ကုဗမီတာ ၅၀၀၀၀ နှင့်အထက်

၂၀။ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် ထပ်တိုးအချက်များ - စီမံကိန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းတစ်ခုသည် မည်သည့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာ တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် ဝန်ကြီးဌာန၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ အောက်ပါ အကြောင်းအချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါသည် -

- (က) စီမံကိန်းတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ထားရန် လိုအပ်ခြင်း
- (ခ) အများပြည်သူ ကျန်းမာရေးနှင့်ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး
- (ဂ) အမျိုးသားလုံခြုံရေး

- (ဃ) စီမံကိန်းသက်တမ်း
- (င) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်စံနှုန်းများ၊ သမိုင်းဆိုင်ရာနှင့်ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အမွေအနှစ်များကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း
- (စ) ထိခိုက်ပျက်စီးလွယ်သော ဂေဟနစ်တည်ရှိရာ နေရာဒေသများအား ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း
- (ဆ) ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း၊ လေပြင်းမုန်တိုင်း၊ ရေကြီးရေလျှံခြင်း၊ (စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ့ကြောအပါ အဝင်) ငလျင် စသည်တို့ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်သော နေရာဒေသများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်လွယ်သော နေရာဒေသများ။
- (ဇ) လက်ရှိနှင့်နောင်တွင် အများပြည်သူသောက်သုံးရေအတွက် အဓိကအရင်းအမြစ်နေရာများ ဖြစ်သော ရေအရင်းအမြစ်နေရာများ (ရေကန်ကြီးများ၊ ရေလှောင်ကန်ကြီးများ၊ မြစ်ချောင်းများနှင့် ရေအောက်ရေများစသည်ဖြင့်) ကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း။
- (ဈ) အပန်းဖြေအနားယူရန်သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာများ၊ ပုလဲမွေးမြူထုတ်လုပ်သည့်နေရာများ
- (ည) ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများအား စောင့်ရှောက်ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း
- (ဋ) ဒေသမျိုးရင်းမဟုတ်သော ပြင်ပမှ မျိုးစိတ်များ ဝင်ရောက်လာခြင်း
- (ဌ) နည်းပညာသစ်များ အသုံးပြုခြင်း
- (ဍ) လူဦးရေသိပ်သည်းမှု
- (ဎ) နိုင်ငံအဆင့်၊ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အခြေအနေများ
- (ဏ) ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် နယ်စပ်ဖြစ်ကျော်သက်ရောက်မှုများ
- (တ) စီမံကိန်းပိတ်သိမ်းပြီးနောက် ကြွင်းကျန်သက်ရောက်နိုင်မှုများနှင့် နှစ်ကာလရှည်ကြာ ထိခိုက်နိုင်မှုများ
- (ထ) ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်သည့် အခြားအကြောင်းအချက်များ

အပိုင်း (ဂ) - စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာတင်ပြခြင်း

၂၁။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာအား “စီမံကိန်းအဆိုပြုချက်တင်သွင်းလွှာပုံစံ” နှင့်အတူ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရသည်။

၂၂။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် ထိုအဆိုပြုလွှာအား စိစစ်၍ “EIA အမျိုးအစား စီမံကိန်း” သို့မဟုတ် “IEE အမျိုးအစားစီမံကိန်း” သို့မဟုတ် “EMP သာတင်သွင်းရမည့် စီမံကိန်း” အဖြစ် အမျိုးအစားသတ်မှတ်၍ ထိုသတ်မှတ်ချက်ကို စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသို့ အကြောင်းပြန်ကြားပါသည်။

အပိုင်း (ဃ) - စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာတွင် ပါဝင်ရန်သတ်မှတ်ထားသော အကြောင်းအရာများ

၂၃။ ဇယား (၂) တွင် စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာ၌ ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား (၂) - စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ

အခန်း	အကြောင်းအရာ
မျက်နှာပုံစံမျက်နှာ	စီမံကိန်းအမည်၊ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူအမည်၊ ရက်စွဲ
အကျဉ်းချုပ်	တစ်မျက်နှာမှ နှစ်မျက်နှာအထိ
ခြုံငုံဖော်ပြချက်	ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်မှုဖော်ပြချက်အပါအဝင် အဆိုပြုစီမံကိန်းအကြောင်း ခြုံငုံဖော်ပြချက်
စီမံကိန်း၏ အခြေအနေ (အသစ်၊ ဆောင်ရွက်ဆဲ၊ တိုးချဲ့စီမံကိန်းစသည်ဖြင့်)	အဆိုပြုစီမံကိန်းသည် အသစ်ဖြစ်သည်၊ ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သည်၊ တိုးချဲ့စီမံကိန်းဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြရပါမည်။
စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူအကြောင်း ဖော်ပြချက်	စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ (အဖွဲ့အစည်း) ၏ အမည်၊ ဆက်သွယ်ရန် လိပ်စာ အသေးစိတ်၊ ဖုန်းနံပါတ်၊ ဖက်စ်နံပါတ်၊ အီးမေးလ် လိပ်စာနှင့် ဝဘ်ဆိုဒ်လိပ်စာ၊ ဆက်သွယ်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်။
စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (ESMS)	တင်ပြချက်တွင် (၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ (၂) အကြီးတန်းစီမံခန့်ခွဲသူများ၏ တာဝန်များ (၃) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ (၄) ကုမ္ပဏီ၏ EIA ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေး လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ (၅) ESMS စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ စသည့် အချက်အလက်များ ပါဝင်သင့် သည်။
စီမံကိန်းအကြောင်း အကျဉ်းချုပ် ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်	• စီမံကိန်း၏ ကြောင်းကျိုးညီညွတ်မှုနှင့် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မှု • စီမံကိန်းတည်နေရာ (အသေးစိတ်မြေပုံများအပါအဝင်) • စီမံကိန်း၏ အခြေခံအစိတ်အပိုင်းများ၊ အဆောက်အဦး/ပစ္စည်း ကိရိယာများ၊ လုပ်ငန်းများ • လုပ်ငန်းခွင်မြေပုံ သို့မဟုတ် စကေးကိုက် ပုံများ

	• တည်ဆောက်ခြင်း • လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း • သတ္တုရိုင်းတူးဖော်ခြင်း • သတ္တုရိုင်း ပြုပြင်သန့်စင်ခြင်း • စွန့်ပစ်မြေကြီးများ - စုပုံခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း၊ အကြွင်းအကျန်များ • သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး • သတ္တုတွင်းအတွင်းနှင့် သတ္တုတွင်းပြင်ပ အထောက်အကူပြု အဆောက်အဦး/ပစ္စည်းကိရိယာများ • ရေစီမံခန့်ခွဲရေး • သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းခြင်း • အလုပ်ခန့်ထားခြင်း၊ ဒေသခံများအား ငှားရမ်းခြင်း၊ ဒေသတွင်း ဝယ်ယူခြင်း • လေထုတွင်းသို့ ထုတ်လွှတ်အငွေ့ အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏ၊ ရေထုတွင်းသို့ စွန့်ထုတ်အရည် အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏ၊ အစိုင်အခဲစွန့်ပစ်ပစ္စည်းနှင့်အန္တရာယ်ရှိစွန့်ပစ်ပစ္စည်း အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏ။ • စီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီအစဉ် • တည်ဆောက်ရေး ပစ္စည်းနှင့် ကိရိယာများအသုံးပြုမှု • ရေနံစွမ်းအင်အသုံးပြုမှု
ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်	ရေတည်ရှိရာ အဓိကနေရာများ၊ လက်ရှိသစ်တောများနှင့် အခြား မြေအသုံးချမှုများ၊ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး အခြေအနေများ အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများ ကိုခြုံငုံဖော်ပြရမည်။ ရရှိနိုင်သည့် အထောက်အကူပြုမြေပုံများ၊ အချက်အလက် ဇယားများကိုလည်း ဖော်ပြပေးရမည်။
ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်နိုင်မှုများ	ဖြစ်ပေါ်ရန်အလားအလာရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အဓိကထိခိုက်မှုများကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြရမည်။
ပဏာမစိစစ်ခြင်းအတွက် အဆိုပြုသည့် စီမံကိန်းအမျိုးအစား	ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် အကြံပြုလိုသည့် စီမံကိန်းအမျိုးအစား (EIA အမျိုးအစားစီမံကိန်း၊ IEE အမျိုးအစားစီမံကိန်း၊ EMP သာ လိုအပ်သော စီမံကိန်း)

အထောက်အကူပြုစာရွက်စာတမ်းများ	ရရှိနိုင်ပါက၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ်ထားသည့် အထောက်အကူပြု စာရွက်စာတမ်းများ၊ စီမံကိန်းဖြစ်နိုင်ခြေ လေ့လာမှုများ၏ အကျဉ်းချုပ်တို့ကို ပူးတွဲတင်ပြရမည်။
------------------------------	---

အခန်း (၃) - လေ့လာမှုနယ်ပယ်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ သတ်မှတ်ခြင်း

၂၄။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းမှာ EIA အမျိုးအစားစီမံကိန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်၏ ပထမအဆင့်ဖြစ်သည်။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ စီမံကိန်းတစ်ခု၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ရာတွင် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သော ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်း ပေးရမည့် ပြဿနာများ၊ စုဆောင်းကောက်ယူရမည့် အချက်အလက်များ၊ အချက်အလက်များအား သရုပ်ခွဲ ဆန်းစစ်ခြင်း၊ အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းတို့ကို သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ နယ်ပယ်သတ်မှတ်ရာတွင် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုကြသည် -

- (က) အဆိုပြုစီမံကိန်းတစ်ခုအပေါ် အကျိုးဆက်စပ်သူများ၏ စိုးရိမ်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန်။
- (ခ) EIA ဆောင်ရွက်ရာတွင် လေ့လာရမည့် အဓိကပြဿနာများကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရေး(နှင့် အရေးကြီးဟု စဉ်းစားထားသော ပြဿနာရပ်များကို ဖယ်ရှားနိုင်ရေး) အတွက် ထိုစိုးရိမ်မှုများကို အကဲဖြတ်ရန်။
- (ဂ) ပြဿနာရပ်များကို လေ့လာဆန်းစစ်၍ မှတ်တမ်းတင်ရန်နှင့် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များကို အစီရင်ခံတင်ပြရန်။

၂၅။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ရာတွင် မဏာမသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ၊ အန္တရာယ်ရှိနိုင်ခြေများကို ဆန်းစစ်ခြင်း တို့ ပါဝင်သည်။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်သည့် ရလဒ်များကို အခြေခံခြင်းဖြင့် EIA လေ့လာမှုများ၊ သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်မှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အရေးကြီးသော ကိစ္စရပ်များကို ပိုမိုဦးတည်ဆောင်ရွက် နိုင်ပါသည်။ နယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှ အဓိကထွက်ရှိမည့်အရာမှာ နောက်တဆင့်တွင် ဆောင် ရွက်မည့် EIA လေ့လာမှုအတွက် တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ (TOR) ပင်ဖြစ်ပါသည်။ TOR တွင် အသေး စိတ်အချက်များကို လုံလောက်စွာ ပြုစုဖော်ပြထားပါက၊ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူအနေဖြင့် ယင်း TOR ကို EIA လေ့လာမည့် အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကန်ထရိုက်စာချုပ် ချုပ်ဆိုရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ပါ သည်။¹

၂၆။ TOR တွင် EIA အစီရင်ခံစာရေးသားခြင်းအတွက် အသေးစိတ်ညွှန်ကြားချက်များလည်း ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြပေးသင့်ပါသည်။ EIA အစီရင်ခံစာ၏ အဓိကအခန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် လိုအပ်သည့် အချက်အလက်များ၊ ယင်းအချက်အလက်များ၏ အသေးစိတ်မှု အဆင့်များကိုလည်း သီးသန့်ဖော်ပြပေးသင့် သည်။

အပိုင်း (က) - လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းအစီရင်ခံစာ

၂၇။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းအစီရင်ခံစာအတွက် ပါဝင်သင့်သည့် ယေဘုယျ အကြောင်းအရာများကို ဇယား (၃) တွင် အကြံပြုဖော်ပြထားသည်။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ရာတွင် စီမံကိန်းတစ်ခုလုံးကို ဦးတည်စဉ်းစားသင့်ပြီး၊ စိုးရိမ်မှုဖြစ်စေသည့် အဓိကပြဿနာများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်သင့်သည်။

¹ ဤလမ်းညွှန်ချက်မှာ ၂၀၁၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် မူကြမ်းတင်ပြထားသော ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အထွေထွေလမ်းညွှန်ချက်များ (၂၀၁၇ ခုနှစ်) ကို အခြေခံထားခြင်းဖြစ်သည်။

အချက်အလက်များ၏ အသေးစိတ်မှုအဆင့်နှင့် အချက်အလက်ပမာဏတို့သည်လည်း လေ့လာသည့် ဧရိယာနှင့် အချိန်ဆိုင်ရာနယ်နိမိတ်များကိုလည်းကောင်း၊ EIA လေ့လာမှု၏ အတိမ်အနက်နှင့် အကန့်အသတ်တို့ကိုလည်းကောင်း ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သည်အထိ လုံလောက်သင့်သည်။ ဤအဆင့်တွင် ပဏာမဆန်းစစ်မှုများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များကိုသာ ဖော်ပြရန်လည်း အရေးကြီးသည်။

ဇယား (၃) - လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းအစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ

အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
အတိုကောက်စာလုံးများနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ	- အစီရင်ခံစာတွင် အသုံးပြုထားသည့် အတိုကောက်စာလုံးများ အားလုံး - အသုံးအနှုန်းများ၊ စကားလုံးများ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ
အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်	- စီမံကိန်းအကြောင်း အကျဉ်းချုပ် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်၊ စီမံကိန်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ထိခိုက်နိုင်မှုများနှင့် အန္တရာယ်များ အကျဉ်းချုပ်၊ ထိုထိခိုက်မှုများနှင့် အန္တရာယ်များကို ထိရောက်စွာလျော့ချပေးနိုင်မည့် အလားအလာ
စီမံကိန်းအကြောင်းအရာ	- စီမံကိန်းနောက်ခံအကြောင်းအရာနှင့် ရာဇဝင်အကျဉ်းချုပ် - စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူနှင့် အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြချက်
မူဝါဒ၊ ဥပဒေနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်	- ကုမ္ပဏီ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ - စီမံကိန်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေမူဘောင် - သက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံတကာ ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် သဘောတူစာချုပ်များ - မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင် - နိုင်ငံတကာမူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ စံနှုန်းများ
စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်	- စီမံကိန်း၏ အရွယ်အစား၊ အဆောက်အဦများ၊ နည်းပညာ၊ အခြေခံအဆောက်အဦ၊ ထုတ်လုပ်မှုတို့ကို စီမံကိန်းအဆင့်အလိုက် မြေပုံများ၊ လုပ်ငန်းခွင်ပုံများဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် နေရာတိုင်းတွင် စီမံကိန်းအဆင့်တစ်ဆင့်ချင်းအတွက် အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြပေးခြင်း။ - အဆိုပြုစီမံကိန်း၏ တည်ဆောက်ရေးအဆင့်နှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်သည့် အဆင့်များနှင့် ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်မည့် အခြားစီမံကိန်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း။
အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများ	- အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုချင်းစီအား ယင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အဓိက ထိခိုက်မှုများ၊ အန္တရာယ်များအား ကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းတို့နှင့် တကွ ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း - စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်အတွင်းတွင်သာ ရှိပြီး ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အခြားအစားထိုးနည်းလမ်းများကိုသာ ထည့်သွင်း

အခန်း:	အဓိကအကြောင်းအရာ
	တင်ပြရမည်။ - တင်ပြထားသော အစားထိုးနည်းလမ်းကို ရွေးချယ်ရသည့် အကြောင်းရင်းများကို ဖော်ပြပေးရမည်။
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်	- လေ့လာမှု၏ အချိန်နှင့် ဧရိယာအတိုင်းအတာကို ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ပေးခြင်း - လေ့လာသည့် ဧရိယာ၏ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဇီဝပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာများအား ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း - လေ့လာသည့် ဧရိယာအတွင်းရှိ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ (ထိရလွယ်သော ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ) အစိတ်အပိုင်းများအား ကနဦး သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပေးခြင်း - ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်အတွက် စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်းရှိ အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း
ထိခိုက်မှုများကို ကနဦးဆန်းစစ်ခြင်း	- ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ၊ အန္တရာယ်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ပဏာမဆန်းစစ်ခြင်း - ဆန်းစစ်မှုများကို စီမံကိန်းအဆင့်လိုက် (အကြိုတည်ဆောက်ရေးအဆင့်၊ တည်ဆောက်ရေးအဆင့်၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သည့်အဆင့်၊ ရပ်ဆိုင်းခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ပိတ်သိမ်းပြီးနောက် အဆင့်များ) ဆောင်ရွက်ရမည်။ အဆင့်တစ်ဆင့်ချင်းစီတွင် ဆန်းစစ်မှုများကို ခေါင်းစဉ်အလိုက်နှင့် ဧရိယာ/နေရာအလိုက် ခွဲခြားဆောင်ရွက်ရမည်။ - သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားသော ထိခိုက်မှုများနှင့် အန္တရာယ်များကို ကနဦးဆန်းစစ်ရာတွင် ယင်းတို့ကို သင့်တော်စွာလျှော့ချနိုင်မည့် နည်းလမ်းများလည်း ပါဝင်ရမည်။
ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	- အကျိုးဆက်စပ်သူများနှင့် စီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်နိုင်ခြေရှိသည့် လူများအား သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း - လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်သည့် အဆင့်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲရလဒ်များ - ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မည့် မဟာဗျူဟာ - တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ဒေသခံများ ပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်းအတွက် ဆောင်ရွက်မည့် အဆိုပြုလုပ်ငန်းများ - သတင်းအချက်အလက် ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ - နစ်နာမှုဖြေရှင်းပေးရေးလုပ်ငန်းစဉ်

အခန်း:	အဓိကအကြောင်းအရာ
	- ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေတို့ကို ပူးတွဲစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးနှင့် အစီရင်ခံရေးအစီအစဉ် - ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲမည့်နည်းလမ်း
တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများ (TOR)	- ဆောင်ရွက်ရမည့် လေ့လာမှုများ၊ လုပ်ငန်းများ၊ နည်းစနစ်များ၊ ကျွမ်းကျင်သူက ဆောင်ရွက်ပေးရမည့်အချက်များကို ရှင်းလင်း ဖော်ပြလျက် EIA အစီရင်ခံစာနှင့် ESMP တို့တွင် ပါဝင်ရမည့် အသေးစိတ်အကြောင်းအရာများ (မာတိကာ)

ဇာစ်မြစ် - ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အထွေထွေလမ်းညွှန်ချက်များ (မူကြမ်း)

အပိုင်း (ခ) - သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းများအတွက် လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း

၂၈။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အထွေထွေလမ်းညွှန်ချက်များ (၂၀၁၇ ခုနှစ်) တွင် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း ဆောင်ရွက်ရန် ယေဘုယျနည်းလမ်းနှင့် အစီရင်ခံစာပုံစံတို့ကို အကြံပြုဖော်ပြထားသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းအခန်း (နောက်လမည့် အခန်း -၄) တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ရာတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် အခြေခံအဆင့်များကို ဖော်ပြထားသည်။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ချိန်တွင်လည်း အခန်း(၄) ပါ အခြေခံအဆင့်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၂၉။ ဤအပိုင်း (ခ)တွင် လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်စဉ်အတွင်း သေချာစွာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်သည့် အောက်ပါ လုပ်ငန်းရှုထောင့် (၄)မျိုးကို မီးမောင်းထိုးပြထား သည် -

- (က) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်ကို ရေးသားပြုစုခြင်း
- (ခ) အခြားနည်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း
- (ဂ) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း
- (ဃ) ဒေသခံများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း

(ခ-၁) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်ကို ရေးသားပြုစုခြင်း

၃၀။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်ကို အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝစွာ သတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် စီမံကိန်းအကြောင်းကို ကောင်းမွန်စွာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ရှင်းလင်းဖော်ပြရန် မဖြစ်မနေလိုအပ်ပါသည်။ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြရာတွင် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ရသည့် ကြောင်းကျိုးဖော်ပြချက်များနှင့်အတူ စီမံကိန်း ရည်ရွယ်ချက်လည်း ပါဝင်သင့်သည်။ ထို့အပြင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန်အတွက် အသေးစိတ်အချက်များကိုလည်း လုံလောက်စွာ ထောက်ပံ့ပေးရပါမည်။ ရှင်းလင်းဖော်ပြရာတွင် လုပ်ငန်းခွင်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းအဆင့်မှ၊ တည်ဆောက်ရေး အဆင့်၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သည့်အဆင့်၊ ထို့နောက် ပိတ်သိမ်းသည့်အဆင့်များအထိ စသည်ဖြင့် အဆင့်အားလုံးကို လွှမ်းခြုံပါဝင်စေရမည်။

၃၁။ အခန်း (၄) - ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း၏ Box- (၁) တွင် စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်း လင်း ဖော်ပြရာ၌ ပါဝင်ရမည့် အခြေခံအကြောင်းအရာများကို စာရင်းပြုစုဖော်ပြထားသည်။ စီမံကိန်း အကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်းဆိုသည်မှာ (၁) သတ္တုတွင်းတူးဖော်သည့် နည်းစနစ် (၂) သတ္တု သန့်စင် ပြုပြင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ် (၃) လေလွင့်မြေစာ စုပုံခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် အကြွင်းအကျန်များ (၄) သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး စနစ်များ (၅) ရေစီမံခန့်ခွဲမှု (၇) သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းခြင်း (၈) အလုပ်ခန့်ထားခြင်း၊ ဒေသခံ များအား ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဒေသတွင်း ဝယ်ယူခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို ထောက်ပံ့ ပေးရပါ မည်။ စီမံကိန်းအကြောင်းရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် လေထုအတွင်းသို့ ထုတ်လွှတ်အငွေ့များ၊ ရေထုအတွင်း သို့ စွန့်ထုတ်အရည်များ၏ အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏတို့ကိုလည်း အသေးစိတ်ဖော်ပြရမည်။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်၏ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။

(ခ-၂) - အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း

၃၂။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို အခြေခံဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရသော (ဥပမာ - နည်းပညာရွေးချယ်ခြင်း သို့မဟုတ် စီမံကိန်းတည်နေရာရွေးချယ်ရန် စဉ်းစားဆဲဖြစ်ခြင်း) စီမံကိန်း ဖော်ထုတ်သည့် အဆင့်တစ်ဆင့်တွင် ပြုလုပ်ရတတ်သည်။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် ရွေးချယ်စရာနည်းလမ်း များ သို့မဟုတ် အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ ပဏာမဆန်းစစ် လေ့လာထားရန် အရေးကြီးပါသည်။ အချို့သော အစားထိုးနည်းလမ်းများကို အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အတွက် လေ့လာမှုနယ်ပယ်ထက်ကျော်လွန်၍ အသေးစိတ်လေ့လာမှုများ ထပ်မံပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါ သည်။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်သည့် အစီရင်ခံစာသည် အလားအလာရှိသော ရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းများ၊ အစားထိုးနည်းလမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ထိခိုက်နိုင်မှုများကိုလည်းကောင်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး၊ EIA လေ့လာမှုအတွက် တာဝန် ဝတ္တရားများ (TOR) တွင်လည်း ထပ်မံဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နိုင်သည့် ထပ်တိုးလေ့လာမှုများကို ဖော်ပြ ပေးသင့်သည်။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်၏ အခြားနည်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများအား သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။

(ခ-၃) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

၃၃။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ရာတွင် အဆိုပြုစီမံကိန်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အဓိကပြဿနာများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်သင့်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေများနှင့် အဆိုပြုစီမံကိန်းပေါ်မူတည်၍ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော ပြဿနာရပ်များစွာ ရှိနိုင်ပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲ (၁) တွင် EIA အစီရင်ခံစာရေးသားဆောင်ရွက်ရာ၌ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အဖြစ်များသော ပြဿနာများကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားသည်။

၃၄။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းအစီရင်ခံစာတွင် သက်ဆိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာ အားလုံးကို ဖော်ပြထားသည့် အကျဉ်းချုပ်ဇယားတစ်ခု ပါဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ပြဿနာရပ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်များကိုလည်း ရေးသားပြုစုပေးရပါမည်။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “နောက်ဆက်တွဲ (၁) - သတ္တုတွင်းဘဝစက်ဝန်းအတွင်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများ” တွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။

(ခ-၄) ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း

(ခ-၄-၁) ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၃၅။ “၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ EIA လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အများပြည်သူ ပူးပေါင်းပါဝင်စေရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ (မူကြမ်း)” တွင် အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက် ထုတ်ပြန်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အကြံပြုချဉ်းကပ်နည်းလမ်းတစ်ခုနှင့် အသေးစိတ်လမ်းညွှန် ချက်များကို ထောက်ပံ့ပေးထားသည်။ အဆိုပါလမ်းညွှန်ချက်စာအုပ်တွင် (၁) ထိခိုက်ခံရရန် အလားအလာ ရှိသည့် ပြည်သူများနှင့် အခြားအကျိုး ဆက်စပ်သူများအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း (၂) ပြဿနာရပ် များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ ဖြစ်နိုင်ဖွယ် ရှိသော ထိခိုက်မှုများကို ကနဦးဆန်းစစ်ခြင်း (၃) အများပြည်သူ ပူးပေါင်းပါဝင်စေရေးစီမံချက်တွင် ပါဝင်ရမည့် လုပ်ငန်းများ (၄) အများပြည်သူ ပူးပေါင်းပါဝင်ရေး စီမံချက်အတွက် ရင်းမြစ်များပံ့ပိုးပေးခြင်း (၅) အများပြည်သူပူးပေါင်းပါဝင်စေရေးအစီအစဉ်ကို အကောင် အထည် ဖော်ခြင်း (၆) စီမံချက်အတွက် တာဝန်ယူမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ရွေးချယ်ခြင်း (၇) ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စု များ၊ ဌာနေလူမျိုးနှင့် တိုင်းရင်းသား အုပ်စုများ၊ ပဋိပက္ခကြောင့်ထိခိုက်ခံရသည့် ဒေသရှိ ပြည်သူများ အတွက် သီးသန့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ စသည်တို့အပါအဝင် အများပြည်သူပူးပေါင်း ပါဝင်စေရေး စီမံချက် ရေးဆွဲခြင်းအတွက် လုပ်ငန်းများကို အကြံပြုဖော်ပြထားသည်။

၃၆။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်သည့် ကာလအတွင်းတွင် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ထားသင့်သည် -

- (က) ထိခိုက်ခံရရန် အလားအလာရှိသည့် ပြည်သူများနှင့် အခြား အကျိုးဆက်စပ်သူများအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း
- (ခ) ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော ထိခိုက်မှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် ပြဿနာများ၊ စိုးရိမ်မှုများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် အကျိုးဆက်စပ်သူအားလုံးနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း
- (ဂ) ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေးစီမံချက်တစ်ခု ရေးဆွဲခြင်း။

၃၇။ ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေးစီမံချက်တွင် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်ရမည် ဖြစ်သည် -

- (က) အကျိုးဆက်စပ်သူများနှင့် ထိခိုက်ခံရရန် အလားအလာရှိသော ပြည်သူများအား သရုပ်ခွဲ ဆန်းစစ်ခြင်း
- (ခ) လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်သည့်အဆင့်အတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများမှ ရလဒ်များ
- (ဂ) ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေး မဟာဗျူဟာ

- (ဃ) တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်းအတွက် အဆိုပြုလုပ်ငန်းများ
- (င) သတင်းအချက်အလက်ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်းအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ
- (စ) နစ်နာမှုဖြေရှင်းပေးရေးလုပ်ငန်းစဉ်
- (ဆ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် ဒေသခံပြည်သူများသို့ အစီရင်ခံခြင်း အစီအစဉ်

(ခ-၄-၂) ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ

၃၈။ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ ဒေသခံပြည်သူများတိုက်ရိုက် အကျိုးရရှိစေရေးအတွက် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူက ပြုလုပ်ပေးသည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းများတွင် (၁) ပညာရေးဆိုင်ရာအထောက်အပံ့များ (၂) အခြေခံအဆောက်အအုံတိုးတက်စေခြင်း (၃) ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ (၄) လူမှုရေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ (၅) စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း (၆) ဒေသများအား အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားခြင်းနှင့် ဒေသတွင်းမှ ပစ္စည်းဝယ်ယူရေး အစီအစဉ်များ စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

၃၉။ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းမှာ EIA ဆောင်ရွက်စဉ်အတွင်း လုပ်ဆောင်ရမည့် အရေးအကြီးဆုံးလုပ်ငန်းများအနက် တစ်ခုဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်သည့် အဆင့်အတွင်းတွင်ပင် ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်တွင် ပါဝင်ရမည့် အဓိကအကြောင်းအရာများကို မူကြမ်းပြင်ဆင်ထားသင့်ပြီး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲရန် ဆောင်ရွက်မည့် အဆင့်များကိုလည်း ဖော်ပြထားရပါမည်။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်၏ ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်ခြင်းနှင့် ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။

အပိုင်း (ဂ) - ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများအညွှန်း

၄၀။ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (၂၀၁၅ ခုနှစ်) ၏ အခန်း (၅)တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် သတ်မှတ်ချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် EIA စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် EIA အစီရင်ခံစာရေးသားခြင်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လိုင်စင်ရရှိထားသည့် တတိယပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း (EIA team) ကို ခန့်အပ်ရပါမည်။ EIA လုပ်ငန်းမစတင်မီတွင်၊ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် EIA စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းဆောင်ရွက်ရန် ရွေးချယ်ထားသော လိုင်စင်ရ ပုဂ္ဂိုလ်(များ)/အဖွဲ့အစည်း၏ အမည်ကို ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ စာဖြင့်အသိပေးတင်ပြရပါမည် (၂၀၁၅ ခုနှစ် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၏ ပုဒ်မ ၄၅)။

၄၁။ EIA လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ (TOR) ကို လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်သည့် အဆင့်တွင် ရေးသားရပါမည်။ TOR တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်း၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာ၊ EIA Team ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာ

များကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသတ်မှတ်ပေးရမည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူတို့သည် အဆိုပါ TOR မူကြမ်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို ဆွေးနွေး၍ သဘောတူညီကြရပါမည်။

၄၂။ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ (TOR) တွင် အောက်ပါတို့အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် သတ်မှတ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကိုလည်း ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားရမည် -

- (က) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း
- (ခ) အခြားနည်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း
- (ဂ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာအခြေအနေများအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း
- (ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း
- (င) အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း (Risk Assessment)
- (စ) ပေါင်းစပ်သက်ရောက်မှုများကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း
- (ဆ) ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ
- (ဇ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း
- (ဈ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းအစီရင်ခံစာရေးသားခြင်း

၄၃။ **ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများ** - ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အဓိကထိခိုက်မှုတိုင်းအတွက် အသေးစိတ်လေ့လာရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရေးသားရာတွင် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုလည်း ပါဝင်စေရပါမည်။ လေ့လာမှုများအား မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ အသေးစိတ်ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သည့် အချက်အလက်များ မလုံလောက်ပါက သို့မဟုတ် ထိုအချက်အလက်များကို ချက်ချင်း မရရှိနိုင်ပါက TOR တွင် အချက်အလက်များ နောက်ပိုင်း ထပ်မံရရှိခဲ့လျှင် သို့မဟုတ် ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းပြင်ဆင်ချိန်အတွင်း ပြဿနာအသစ်များ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လျှင် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများ ထပ်မံဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဟူသော စည်းကမ်းချက်များ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားရပါမည်။

(ဂ-၁) ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်း

၄၄။ စီမံကိန်းဒီဇိုင်းရေးဆွဲစဉ်အတွင်းတွင် စီမံကိန်းဖြစ်နိုင်ခြေလေ့လာမှု၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် EIA ကို ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ စီမံကိန်းဒီဇိုင်းတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းထားကြောင်း သေချာစေရေးအတွက် EIA Team သည် စီမံကိန်း၏ နည်းပညာနှင့် ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရေးအဖွဲ့နှင့်အနီးကပ် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်များကလည်း EIA Team တွင် အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ပါဝင်သင့်သည်။ ထိုကိုယ်စားလှယ်များက ကွင်းဆင်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း၊ အများပြည်သူတိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများတွင်လည်းကောင်း၊ အစီရင်ခံစာ ရေးသားရာတွင်လည်းကောင်း ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပြဿနာရပ်များကို ပိုမိုနားလည်လာစေပြီး၊ EIA နှင့်ပတ်သက်သည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်များ တည်ဆောက်ရေးကို ကူညီပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။

၄၅။ EIA လေ့လာဆန်းစစ်ရေးအဖွဲ့ (EIA Team) သည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည် -

- (က) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့်လည်းကောင်း၊ အခြားသက်ဆိုင်သည့် အစိုးရဌာနများနှင့် လည်းကောင်း ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ခ) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်ရေးသားခြင်း၊ လေ့လာမှုဧရိယာ သတ်မှတ်ခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ လေ့လာမည့်ဧရိယာအတွက် လုပ်ငန်းခွင်မြေပုံနှင့် အခြားသက်ဆိုင်သည့် မြေပုံများ ပြင်ဆင်ခြင်း။
- (ဂ) (၁) လေအရည်အသွေး (၂) ရေအရည်အသွေး (၃) ရေအသုံးပြုမှု (၄) ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ (၅) မြေအသုံးချမှု (၆) ထိရှလွယ်သော စနစ်များ စသည်တို့အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း။
- (ဃ) အဆိုပြုစီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များ၊ လေ့လာမှုဧရိယာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်များကို အခြေခံလျက် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း။
- (င) ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်မှု (risk assessment) ကို လိုအပ်သကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (စ) အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ထိုအစားထိုးနည်းလမ်းတစ်ခုချင်းစီ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာထိခိုက်မှုများကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်မှုများကို ရှောင်ရှားနိုင်မည့် သို့မဟုတ် ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို အဆိုပြုခြင်း။
- (ဆ) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ၏ အတိုင်းအတာ ပမာဏကို ခန့်မှန်းခြင်းနှင့် ထိုထိခိုက်မှုများ၏ သိသာထင်ရှားမှု (significance) ကို ဆန်းစစ်ခြင်း။²
- (ဇ) ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း။
- (ဈ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု လျော့ချရေးနည်းလမ်းများကို အကြံပြုခြင်းနှင့် လျော့ချရေးအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များ ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်း။
- (ည) ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်များကို အကြံပြုခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုရေးအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များ ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်း။
- (ဋ) အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက် ထုတ်ပြန်ပေးခြင်း၊ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည့် အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းများ၊ နစ်နာမှုဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက် ထုတ်ပြန်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း။
- (ဌ) ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေး စီမံချက်တစ်ခု ရေးဆွဲခြင်း။

² ထိခိုက်မှုများ၏ သိသာထင်ရှားမှုကို ဆန်းစစ်ရာတွင် ထိုဆိုးကျိုးများသည် (၁) သိသာထင်ရှားမှု မရှိ (၂) လျော့ပါးစေရေး နည်းလမ်းများကို ကျင့်သုံးပြီးနောက်တွင် သိသာထင်ရှားမှုမရှိ (၃) လူများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းစနစ်များအတွက် လက်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိသော ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်စေသောကြောင့် သို့မဟုတ် ဂေဟစနစ်အပေါ် ပြန်မပြုပြင်နိုင်သော ထိခိုက်မှုများ ဖြစ်စေသောကြောင့် သိသာထင်ရှားမှုရှိသည် စသည်ဖြင့် စဉ်းစားသုံးသပ်ချက်များ ပါဝင်ရပါမည်။

- (၃) ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်တစ်ခု ရေးဆွဲခြင်း။
- (ဃ) စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်နှင့် အခြား သက်ဆိုင်ရာ EIA အကြံပြုချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စွမ်း ရှိမရှိကို လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ပါက စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ရေးနည်းလမ်းများကို အကြံပြု ခြင်း။
- (ဏ) အဆိုပြုထားသော ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု ခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်များ၊ သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေ/အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးနှင့် သင်တန်းနည်းလမ်းများ၊ အကောင်အထည် ဖော်ရေးအစီအစဉ်၊ ကုန်ကျစရိတ်ခန့်မှန်းချက်များ၊ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်ညွှန်းကိန်းများ စသည်တို့ ပါဝင်လျက် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူက အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (ESMP) ရေးသားခြင်း။
- (တ) မြန်မာနိုင်ငံ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅ ခုနှစ်) ပါ သတ်မှတ်ချက်များအားဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် EIA အစီရင်ခံစာ မူကြမ်းရေးသားခြင်းနှင့် အပြီးသတ်အစီရင်ခံစာရေးသားခြင်း။

(ဂ-၂) ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း အစီရင်ခံစာ

၄၆။ EIA အစီရင်ခံစာသည် ပြဿနာရပ်နှင့် စိုးရိမ်မှုအားလုံးကို လွှမ်းခြုံဖော်ပြနိုင်ရမည်- EIA အစီရင်ခံစာသည် လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်စဉ်တွင်လည်းကောင်း၊ EIA အစီရင်ခံစာရေးသားစဉ်နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်စဉ်တွင်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပြောကြားခဲ့သည့် စိုးရိမ်မှုများ၊ ပြဿနာရပ်များအားလုံးကို ဖြေရှင်းပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

၄၇။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းစီမံကိန်း၏ EIA အစီရင်ခံစာအတွက် အကြံပြုထားသည့် ပုံစံ (format) ကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

၄၈။ EIA လေ့လာဆန်းစစ်ရေးအဖွဲ့ (EIA team) သည် EIA အစီရင်ခံစာကို မူကြမ်း ရေးသားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အစီရင်ခံစာ မူကြမ်းကို အကျိုးဆက်စပ်သူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပြန်လည်သုံးသပ်ပါမည်။ ထိုသုံးသပ်ချက်ရလဒ်များကို အခြေခံလျက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးဌာနသို့ တင်သွင်းရမည့် အပြီးသတ် EIA အစီရင်ခံစာကို ရေးသားရပါမည်။

အခန်း (၄) - ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း

အပိုင်း (က) - လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းအစီရင်ခံစာနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ

၄၉။ အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်းပင်၊ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ EIA အမျိုးအစားစီမံကိန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပထမဆုံးသော အဆင့်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်သည့်အစီရင်ခံစာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် EIA အစီရင်ခံစာရေးသားခြင်းအတွက် တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများလည်း ပါဝင်သည်။ ထို့အတူပင် EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ (မာတိကာ) ကိုလည်း ဖော်ပြသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ရာတွင် အဆိုပါ တာဝန်ဝတ္တရားများ (TOR) နှင့် အစီရင်ခံစာမာတိကာတို့ကို အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း (ခ) - EIA စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း

၅၀။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (၂၀၁၅ ခုနှစ်) အရ၊ EIA စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် လေ့လာသည့်ဧရိယာ၏ ဇီဝ၊ ရူပ၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများအားလုံးတို့ကို လည်းကောင်း၊ အကြိုတည်ဆောက်ရေး အဆင့်၊ တည်ဆောက်ဆဲအဆင့်၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သည့် အဆင့်၊ ရပ်ဆိုင်းခြင်း/ ပိတ်သိမ်းခြင်း/ ပိတ်သိမ်းပြီးနောက်အဆင့်စသည့် စီမံကိန်းအဆင့်တိုင်းတွင် စီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်ခံရနိုင်သည့် (မြေအသုံးချမှု၊ သယံဇာတများသုံးစွဲမှု၊ မြေနှင့် အခြားသယံဇာတများအား ပိုင်ဆိုင်ခွင့်/အသုံးချခွင့် စသည်တို့ အပါအဝင်) ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူများနှင့် ရပ်ရွာများနှင့် သက်ဆိုင်နေသော ဥပဒေရေးရာ ကိစ္စရပ်များ အားလုံးကိုလည်းကောင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဆိုင်ရာနှင့် ကျန်းမာရေးတို့အပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများ၊ ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများနှင့် ကြွင်းကျန်သက်ရောက်မှုများ အားလုံးကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ လေ့လာဆန်းစစ်ရပါမည်။

၅၁။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနနှင့် စိတ်ဝင်စားသူများ၊ ထိခိုက်ခံရနိုင်သူများက လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် ကြွင်းကျန်သက်ရောက်မှု ပမာဏသို့ ရောက်ရှိသည်အထိ ဆောင်ရွက်ရမည့် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သောအချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း၊ နည်းပညာ လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကွန်ပျူတာပုံစံဖြင့် တွက်ချက်ခြင်း (modelling)၊ ကွင်းဆင်း စစ်တမ်းကောက်ခြင်း၊ ကွင်းဆင်း၍ နမူနာရယူစုဆောင်းခြင်း၊ ဓါတ်ခွဲခန်းတွင် သရုပ်ခွဲစမ်းသပ်ခြင်း၊ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းများရေးဆွဲခြင်းနှင့် တွက်ချက်ခြင်း၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများ ပါဝင်ရပါမည်။

၅၂။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံအဆင့် စံနှုန်းများ၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရက သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများကို လိုက်နာ၍ အသုံးပြုရပါမည်။ နိုင်ငံအဆင့် စံနှုန်း သို့မဟုတ် သဘောတူထားသည့် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများ မရှိပါက၊ အသုံးပြုမည့် စံနှုန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဝန်ကြီးဌာနမှ သဘောတူညီရန် လိုအပ်ပါသည်။

၅၃။ EIA တွင် စီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်ခံရနိုင်သည့် အကျိုးဆက်စပ်သူများ၊ ဒေသခံပြည်သူများနှင့် တစ်ဦးချင်းပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် တနည်းနည်းဖြင့် စီမံကိန်းနှင့် အကျိုးစီးပွားပတ်သက်နေသူများ၏ အမြင်များ၊ စိုးရိမ်မှုများ၊ သိမြင်နားလည်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။ ထို့အပြင် ပတ်ဝန်းကျင် နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အများပြည်သူနှင့်ဖြစ်စေ၊ ထိခိုက်ခံရသည့် ပြည်သူများနှင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားအကျိုးဆက်စပ်သူများနှင့်ဖြစ်စေ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် ရလဒ် များလည်း ပါဝင်ရပါမည်။ ထိခိုက်မှုများကို လေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ လျော့ပါးစေရေး နည်းလမ်းများအား ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရာတွင်လည်းကောင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ထုတ်ဖော်ခဲ့သည့် စိုးရိမ်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။

(ခ-၁) လေ့လာမှုအတွက် မြေပြင်နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း

၅၄။ လေ့လာမှုဆောင်ရွက်မည့် မြေပြင်နယ်နိမိတ်များကို သတ်မှတ်ပေးရပါမည်။ ပထမအဆင့်မှာ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများကြောင့် တိုက်ရိုက်ထိခိုက်ခံရနိုင်သည့် ဧရိယာများ ပါဝင်ရန်ဖြစ်သည်။ နောက် အဆင့်မှာ ထိခိုက်ခံရနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများကို သတ်မှတ်ဖော် ထုတ် ရန် ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းဧရိယာတွင် ရှိနေသည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာအစိတ်အပိုင်းများ၊ မျှော်မှန်းထားသည့် ထိခိုက်မှုအတိုင်းအတာတို့ကို မူတည်၍ လေ့လာရမည့် ဧရိယာကို ချဲ့ထွင်ရန် လိုအပ် နိုင်ပါသည်။ လေ့လာမည့်ဧရိယာသည် စီမံကိန်းကြောင့် သိသာထင်ရှားစွာ ထိခိုက်ခံရနိုင်သည့် ပတ်ဝန်း ကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အဖိုးတန် အစိတ်အပိုင်းများအားလုံး လွှမ်းခြုံပါဝင်သည်အထိ ကျယ်ပြန့်ရ ပါမည်။

၅၅။ လေ့လာမည့် မြေပြင်ဧရိယာကို GPS စနစ်သုံး မြေပုံများဖြင့် ရှင်းလင်းစွာ နယ်နိမိတ်သတ်မှတ် ရပါမည်။ လေ့လာမည့်မြေပြင်နယ်နိမိတ်ကို ကောင်းစွာသတ်မှတ်ပြီးပါက၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ အဖိုးတန်အစိတ်အပိုင်းများအတွက် အခြေပြုအချက်အလက်များစုဆောင်းရယူမည့် လေ့လာရေး လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်ရပါမည်။

(ခ-၂) လေ့လာမှုအတွက် အချိန်မူဘောင်သတ်မှတ်ခြင်း

၅၆။ လေ့လာမှုဆောင်ရွက်မည့် အချိန်မူဘောင်ကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးရပါမည်။ သတ္တုတွင်းစီမံကိန်း တစ်ခုအတွက် လေ့လာရမည့် အချိန်မူဘောင်တွင် (၁) သတ္တုရှာဖွေခြင်းနှင့် စမ်းသပ်တူးဖော်ခြင်း (၂) အကြိုတည်ဆောက်ခြင်း (၃) တည်ဆောက်ခြင်း (၄) လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း (၅) သတ္တု တွင်း ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ပိတ်သိမ်းပြီးနောက်အဆင့် စသည့် သတ္တုတွင်းဘဝစက်ဝန်း၏ အဆင့်တိုင်း ပါဝင်ရပါမည်။

(ခ-၃) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း

၅၇။ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြရာတွင် စီမံကိန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းလင်းစွာ ထုတ် ဖော်ကြေငြာ၍ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရသည့် ကြောင်းကျိုးဖော်ပြချက်လည်း ပါဝင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် တည်ဆောက်ရေးအဆင့်မှ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ထို့နောက် ပိတ်သိမ်း ခြင်း အဆင့်အထိ စီမံကိန်းအဆင့်အားလုံးကို လွှမ်းခြုံဖော်ပြရမည်။ (Box- ၁ တွင် ဖော်ပြထားသည့်)

စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် (၁) သတ္တုတူးဖော်သည့်နည်းစနစ် (၂) သတ္တုရိုင်းသန့်စင် ပြုပြင်သည့် စနစ် (၃) လေလွင့်မြေစာများ - စုပုံခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် အကြွင်းအကျန်များ (၄) သယံဇာတပို့ဆောင်ရေးစနစ်များ (၅) ရေစီမံခန့်ခွဲမှု (၇) သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းခြင်း (၈) အလုပ်အကိုင် ခန့်ထားခြင်း - ဒေသခံများအား ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဒေသတွင်းမှ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း စသည်တို့အတွက် အချက်အလက်များကိုလည်း ဖော်ပြပေးရပါမည်။ စီမံကိန်းအကြောင်းရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် လေထု အတွင်းသို့ ထုတ်လွှတ်အငွေ့များ၊ ရေထုအတွင်းသို့ စွန့်ထုတ်အရည်များ၊ အစိုင်အခဲစွန့်ပစ် ပစ္စည်းများ၏ အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏတို့ကိုလည်း အသေးစိတ်ဖော်ပြရမည်။

၅၈။ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် စီမံကိန်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို တိကျစွာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်ရေးအတွက် လုံလောက်သော အသေးစိတ်အချက်များကို ထောက်ပံ့ပေးရပါမည်။

Box (၁) - စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် ပါဝင်သည့် အခြေခံအချက်များ

- စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရသည့် ကြောင်းကျိုးဖော်ပြချက်နှင့် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပုံ
- စီမံကိန်းတည်နေရာ (အသေးစိတ်မြေပုံများအပါအဝင်)
- အခြေခံအစိတ်အပိုင်းများ၊ အဆောက်အဦး/ပစ္စည်းများ၊ လုပ်ငန်းများ
- လုပ်ငန်းခွင်ပြမြေပုံ သို့မဟုတ် စကေးကိုက်ပုံများ
- တည်ဆောက်ခြင်း
- လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း
- သတ္တုရိုင်းတူးဖော်ခြင်း
- သတ္တုရိုင်းသန့်စင်ပြုပြင်ခြင်း
- လေလွင့်မြေစာများ - စုပုံခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း၊ အကြွင်းအကျန်များ
- သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ်များ
- သတ္တုတူးဖော်ရေးအထောက်အကူပြု အဆောက်အဦး/ပစ္စည်းကိရိယာများ
- သတ္တုတွင်းပြင်ပ ဖြည့်စွက်အဆောက်အဦး/ပစ္စည်းကိရိယာများ
- ရေစီမံခန့်ခွဲမှု
- သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းခြင်း
- အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားခြင်း၊ ဒေသခံများအား ငှားရမ်းခြင်း၊ ဒေသတွင်းမှ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း
- လေထုအတွင်းသို့ ထုတ်လွှတ်အငွေ့များ/ရေထုအတွင်းသို့ စွန့်ထုတ်အရည်များ အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏ၊ အစိုင်အခဲစွန့်ပစ်ပစ္စည်းအမျိုးအစားနှင့် စွန့်ပစ်သည့် ပမာဏ၊ အန္တရာယ်ရှိ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏ
- စီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအချိန်ဇယား
- ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊ ကိရိယာများ အသုံးပြုမှု
- ရေအသုံးပြုမှု
- စွမ်းအင်အသုံးပြုမှု

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်၏ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။

(ခ-၄) အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း

၅၉။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅ ခုနှစ်) တွင် EIA အမျိုးအစား စီမံကိန်းအားလုံးတို့သည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုအနည်းဆုံးဖြင့် စီမံကိန်းရည်ရွယ်ချက်များရရှိနိုင်စေမည့် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရေးအတွက် အခြားနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် စီမံကိန်းများကို ဆန်းစစ်ဖော်ပြရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများအား သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်းကို လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းအဆင့်တွင် ပြုလုပ်ရန် အကြံပြုလိုပါသည်။ ထိုသို့ သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်းဖြင့် ကနဦးဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည်အဆင့် (ဖြစ်နိုင်ခြေလေ့လာသည့်အဆင့်) တွင်ပင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ပြီး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများနှင့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို ရှောင်ရှားနိုင်မည့် အဓိကအခွင့်အလမ်းများလည်း ရရှိစေကာ၊ ယင်းဆိုးကျိုးများကို ရှောင်ရှားရန် မဖြစ်နိုင်ပါကလည်း အနိမ့်ဆုံးသို့ လျှော့ချနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ပါသည်။ အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သေချာစွာသရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်းမားဖြင့် စီမံကိန်းကုန်ကျစရိတ်ကို လျှော့ချနိုင်ပြီး၊ စီမံကိန်းအပေါ် အများပြည်သူထောက်ခံမှု ပိုမိုရရှိကာ၊ စီမံကိန်းအား ခွင့်ပြုချက်ရရှိနိုင်မည့် အလားအလာကိုလည်း တိုးတက်စေပါသည်။

၆၀။ **စီမံကိန်းမဆောင်ရွက်လျှင်ဟူသော အစားထိုးနည်းလမ်း** - အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ရာတွင် “စီမံကိန်းမဆောင်ရွက်လျှင်”ဟူသော နည်းလမ်းကိုလည်း ဖော်ထုတ် ဆန်းစစ်သင့်သည်။ ဤသို့ ထည့်သွင်းဆန်းစစ်ခြင်းဖြင့် ယေဘုယျအားဖြင့် (၁) စီမံကိန်းမရှိပါက လက်လွှတ်သွားမည့် အကျိုးကျေးဇူးရလဒ်များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသားတင် ထည့်ဝင် ကူညီနိုင်မှုများနှင့် (၂) စီမံကိန်းမရှိပါက ရှောင်ရှားနိုင်မည့် အဓိကဆိုးကျိုးများကို ညွှန်ပြပေးပါလိမ့်မည်။ အခြားသော မြေအသုံးချမှုများ (သတ္တုတူးဖော်ခြင်းမှအပ အခြားမြေအသုံးချမှုများ) ကိုလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

၆၁။ **အစားထိုးနည်းပညာများ** - ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးများကို လျှော့ချပေးနိုင်ပြီး၊ နည်းပညာနှင့် စီးပွားရေးအရ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိမည့် စီမံကိန်းများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ယင်းနည်းလမ်းများတွင် စီမံကိန်းတည်နေရာအတွက် အကျိုးဆက်စပ်သူများက အဆိုပြုချက်များ အပါအဝင် အစားထိုးဒီဇိုင်းများ၊ နည်းပညာများ၊ လုပ်ငန်းခွင်ဒီဇိုင်းနှင့် စက်ရုံ/အဆောက်အဦး ဒီဇိုင်းများ သို့မဟုတ် ထိခိုက်မှု ပိုမိုနည်းပါးစေရန် ပြင်ဆင်မွမ်းမံထားသည့် ဒီဇိုင်း/နည်းပညာများ သို့မဟုတ် စီမံကိန်းအသစ်ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ အောက်ပါအချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည် -

- (က) အခြားသတ္တုတူးဖော်ရေးနည်းလမ်းများ (မြေအောက်မိုင်းတွင်း သို့မဟုတ် ဟင်းလင်းပွင့်တူးဖော်ခြင်း သို့မဟုတ် စုပုံစီမံထွက်စေခြင်း)
- (ခ) သတ္တုရိုင်းပြုပြင်သန့်စင်ခြင်းအတွက် အခြားနည်းလမ်းများ၊ အခြားသန့်စင်စက်ရုံများ

- (ဂ) သတ္တုတွင်းအရွယ်အစားနှင့် စီမံကိန်းဖော်ထုတ်၍ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ဇယား အစီအစဉ်

၆၂။ အခြားတည်နေရာများကို ရွေးချယ်ခြင်း - သတ္တုရိုင်းသိုက်များ၏ ပုံသေတည်ရှိမှု သဘာဝကြောင့် သတ္တုတူးဖော်ထုတ်လုပ်ခြင်းအတွက် အခြားတည်နေရာများကို အလွယ်တကူသတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် အဆိုပြုသတ္တုတွင်းစီမံကိန်းများအတွက် အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ရာတွင် အောက်ပါတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ -

- (က) သတ္တုတွင်း၏ စက်ရုံ/အဆောက်အဦများအတွက် အခြားနေရာများ (လေလွင့်မြေစာစုပုံသည့် နေရာများ၊ သန့်စင်ပြုပြင်ရေးစက်ရုံများ၊ စိမ့်ထွက်ကန်များ)
- (ခ) သတ္တုတွင်းဧရိယာအတွင်းရှိ လမ်းများ၊ ရထားလမ်းများ၊ ပိုက်လိုင်းများအတွက် အခြားလမ်းကြောင်းများ
- (ဂ) (အန္တရာယ်ရှိစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအပါအဝင်) ပစ္စည်း သိုလှောင်ရန်အတွက် အခြားနေရာများ
- (ဃ) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်သို့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆောင်ရွက်မည့် နည်းလမ်းနှင့် လမ်းကြောင်းများ

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်၏ အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။

(ခ-၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း

၆၃။ လက်ရှိ သဘာဝနှင့် လူမှုဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်တို့အတွက် အခြေပြုအခြေအနေများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရာတွင် ရုပ်ပိုင်း၊ ဇီဝပိုင်း၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ လုံလောက်သော၊ သက်ဆိုင်သော၊ နောက်ဆုံးရ အချက်အလက်များကို ထောက်ပံ့ပေးသင့်သည်။

၆၄။ ဤအပိုင်းတွင် ဖော်ပြသည့် လူမှုဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်များသည် လျော်ကြေးပေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသုံးပြုသည့် အခြေပြုအခြေအနေများနှင့် သီးခြားစီ ဖြစ်ရပါမည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် လူမှုဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ အခြေပြု အချက်အလက်များသည် ထိခိုက်လွယ်သော စီးသန့်အုပ်စုများ တည်ရှိမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသည့် ခရိုင်အဆင့် သို့မဟုတ် ကျေးရွာ/ရပ်ရွာ အဆင့်ကို အခြေခံ၍ စုစည်းထားသင့်သည်။

၆၅။ ပတ်ဝန်းကျင်အစိတ်အပိုင်းများစွာတို့ကို မြေပုံအမျိုးမျိုးသုံး၍ နေရာအလိုက်အချက်အလက်များဖြင့် အကောင်းဆုံး ကိုယ်စားပြုဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ လေ့လာသည့်ဧရိယာ၏ အခြေခံ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သွင်ပြင်များနှင့် အခြေခံအဆောက်အဦးများကို ဖော်ပြရမည့်အပြင်၊ သစ်တော/အပင်အမျိုးအစား၊ တိရစ္ဆာန်နေရင်းဒေသများ၊ (လူ/တိရစ္ဆာန်/အပင်) ဦးရေအထူထပ်ဆုံးနေရာများကို ဖော်ပြပေးသည့် မြေပုံများရရှိနိုင်ပါက ပိုမိုတန်ဖိုးရှိပါမည်။

၆၆။ EIA အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အထွေထွေလမ်းညွှန်ချက်များ (၂၀၁၇ ခုနှစ်) တွင် ပတ်ဝန်းကျင်အစိတ်အပိုင်းများ၏အချက်အလက်များစုစည်းတင်ပြရာ၌ အသုံးအနှုန်းများ တပြေးညီ ဖြစ်စေရေးအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာအစိတ်အပိုင်းများစာရင်းကို အကြံပြုဖော်ပြထားသည် (ဇယား ၄ တွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။)။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ၏ အသေးစိတ် စာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) - “EIA အစီရင်ခံစာ အခန်း (၆) - သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း” ကြည့်နိုင်ပါသည်။ စာရင်းတွင် ဖော်ပြထားသော ပတ်ဝန်းကျင်အစိတ်အပိုင်းအားလုံးနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို စုဆောင်းရန်မလိုအပ်ပါ။ အခြေပြုလေ့လာမှုများသည် စီမံကိန်းကြောင့် သိသာထင်ရှားစွာ ထိခိုက်ခံရနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်အစိတ်အပိုင်းများအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းကိုသာ အာရုံစိုက်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

၆၇။ သဘာဝနှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တို့အတွက် အခြေပြုအချက်အလက်များအား ရှင်းလင်းဖော်ပြရာတွင် မတူညီသော အစိတ်အပိုင်းများ၊ နေရင်းဒေသများ သို့မဟုတ် ဂေဟဖြစ်စဉ်အဆင့်ဆင့် တို့အချင်းချင်း ဆက်သွယ်မှုများကို ဖော်ပြသင့်သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အလွန်ထိရှလွယ်သော သို့မဟုတ် အလွန်အရေးကြီးသော ဂေဟဟနစ်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်နိုင်စွမ်း ရှိစေပါလိမ့်မည်။ ဥပမာအားဖြင့် ငါးမျိုးစိတ်အချို့၏ တည်ရှိမှုနှင့် ပေါများမှုအချက်အလက်များသည် ဒေသခံပြည်သူများအတွက် အရေးကြီးသော ကျန်းမာရေးညွှန်းကိန်း (စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး) ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤအခြေအနေမျိုးတွင် အဆိုပါ ငါးမျိုးစိတ်များ၏ ရွှေ့ပြောင်းမှုပုံစံနှင့် မျိုးပွားအပြုအမူတို့သည် စီမံကိန်းကြောင့် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်နိုင် သို့မဟုတ် ထိခိုက်နိုင်သည့်အတွက် ထိုသို့သော သွင်ပြင် ရှုထောင့်များကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဇယား (၄) - သဘာဝနှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်အစိတ်အပိုင်းများ

အစိတ်အပိုင်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
နည်းစနစ်	- စုဆောင်းမည့် အချက်အလက်များအား သတ်မှတ်သည့် နည်းစနစ် - မည်သို့၊ မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့်အချိန်စသည်ဖြင့် - အချက်အလက်သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်သည့် နည်းစနစ် - အရည်အသွေးထိန်းချုပ်ရေး - အချက်အလက်များအား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း

အစိတ်အပိုင်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ	- မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် ပထဝီဝင်ခြေအနေ - မြေပြင်အနေအထားများ၊ တောင်တန်းများ - ဘူမိဗေဒနှင့် မြေဆီလွှာ - မြေဆီလွှာအမျိုးအစား၊ ဘူမိဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပုံစံများ - မိုးလေဝသအချက်အလက်များ - မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံ (မိုးရေချိန်၊ ကာလ၊ အကြိမ်ရေ)၊ ရေငွေ့ပျံမှု၊ အပူချိန်၊ လေတိုက်နှုန်းနှင့်လမ်းကြောင်း - မြေပေါ်ရေနှင့်စီးဆင်းမှု - မြစ်ဝှမ်းများ၊ ကန်များ၊ ရေတိမ်ဒေသများ၊ မြစ်ချောင်းများ - မြေပေါ်ရေအရည်အသွေး - မြေအောက်ရေ - ရေအောင်းလွှာများ၊ ရေစီးဆင်းသည့် လမ်းကြောင်း၊ အစမ်းတွင်းများ၊ တူးဖော်ရေးတွင်းများ - မြေအောက်ရေအရည်အသွေး - လေအရည်အသွေးနှင့် ဆူညံမှု
သက်ရှိဇီဝ အစိတ်အပိုင်းများ	- သစ်တော (အပင်) ဖုံးလွှမ်းမှု - သတ္တဝါနှင့် အပင်များ - ရှားပါးသော၊ မျိုးသုဉ်းမည့် အန္တရာယ်ရှိသော၊ ထိခိုက်လွယ်သော မျိုးစိတ်များနှင့် စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် အာဟာရတန်ဖိုးအရ အရေးကြီးသည့် မျိုးစိတ်များ၏ နေရာအလိုက် ပြန့်နှံ့တည်ရှိမှုနှင့် ပေါများမှု - မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ခွင့်များ - လူနေဧရိယာ၊ ကုန်းမြင့်လယ်ယာ၊ ဆန်စပါး၊ စက်မှုဇုန်၊ စက်မှုကုန်ကြမ်း စိုက်ခင်းများ၊ သတ္တုတွင်းငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ရေအားလျှပ်စစ်၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းများ - နိုင်ငံအဆင့် ထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ၊ သစ်ထုတ်လုပ်ရေးတောများ၊ ငါးကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးဧရိယာများ၊ အခြားကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေး ဧရိယာများ၊ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းထားသော ဧရိယာများ၊ ဇုန်ခွဲခြားမှုများ - ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့် သဘာဝနေရင်းဒေသများ
လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်း	
လူဦးရေဆိုင်ရာ	- လူဦးရေပြန့်နှံ့မှုပြ မြေပုံများ (လူဦးရေ၊ ထူထပ်သိပ်သည်းမှု)

အစိတ်အပိုင်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
အချက်များ	- လူဦးရေတိုးနှုန်းခန့်မှန်းချက်များကို ဖော်ပြထားသည့် ပုံများ - အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်နှင့် ပျမ်းမျှအရွယ်အစား - ဝင်ရောက်နေထိုင်မှု၊ ရွှေ့ပြောင်းထွက်သွားမှု နှုန်းများ - တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နေရာအလိုက်ပြန့်နှံ့နေထိုင်မှုပြမြေပုံ - အသက်အရွယ်နှင့် ကျား/မအလိုက် ပြန့်နှံ့နေထိုင်မှု
လူမှုဆိုင်ရာ အချက်များ	- လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ - အရွယ်ရောက်သူများ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်း၊ အရွယ်ရောက်သူများ၏ စာတတ်မြောက်မှုအဆင့် - ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို လက်လှမ်းမီမှု၊ ပညာရေးအတွက် အတားအဆီးများ - ကျား/မဆိုင်ရာ ပြဿနာများ - ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများ - အုပ်စုတစ်စုချင်းစီ၏ လူဦးရေနှင့် ဝိသေသလက္ခဏာများ
နေထိုင်မှု အခြေအနေများ	- အိမ်အရွယ်အစား၊ အမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုများ စုစည်းနေထိုင်မှု - လျှပ်စစ်ဓါတ်အား လက်လှမ်းမီမှု (ဓါတ်အားလိုင်း သို့မဟုတ် အခြား)၊ လက်လှမ်းမီသည့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်နှင့် ရာခိုင်နှုန်း - ရရှိနိုင်သောရေပေးဝေမှု အမျိုးအစား (အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်နှင့် ရာခိုင်နှုန်း) - မိလ္လာစနစ်အမျိုးအစား (အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်နှင့် ရာခိုင်နှုန်း)
ဝင်ငွေနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း စနစ်များ	- အိမ်ထောင်စုအလိုက် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှဝင်ငွေ - အဓိကဝင်ငွေဇာစ်မြစ် - စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်မှု - မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု - ဆင်းရဲသော ကျေးရွာများ၊ အိမ်ထောင်စုများ၊ လူများ၏ အရေအတွက်နှင့် နေရာအလိုက်ပြန့်နှံ့တည်ရှိမှု - တပိုင်တနိုင်စိုက်ပျိုးရေး - အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်နှင့် နေရာအလိုက်ပြန့်နှံ့တည်ရှိမှု၊ မြေယာအရွယ်အစား - စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေး - အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်နှင့် နေရာအလိုက်ပြန့်နှံ့တည်ရှိမှု၊ မြေယာအရွယ်အစား

အစိတ်အပိုင်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အချက်များ	- သေဆုံးနှုန်းနှင့်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှုန်း - ရောဂါဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေ - မတော်တဆမှုများနှင့် ထိခိုက်မှုများ (ဥပမာ - ဆောက်လုပ်ရေး၊ ရေနစ်ခြင်း၊ ယာဉ်တိုက်မှု၊ မူးယစ်ဆေးဝါး၊ UXO - လူထုကျန်းမာရေးညွှန်းကိန်းများ - ယဉ်ကျေးမှုအရ ကျန်းမာရေးအလေ့အထများ
စီးပွားရေး အစိတ်အပိုင်း	
ယေဘုယျ စီးပွားရေး အခြေအနေ	- နိုင်ငံအဆင့်/ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်/ ခရိုင်၊ မြို့နယ်အဆင့်ရှိ အဓိကစီးပွားရေးကဏ္ဍများ၏ ဖွဲ့စည်းမှုနှင့် အရွယ်စားပြမြေပုံများ (သင့်တော်သကဲ့သို့) - စီမံကိန်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များတွင် ပါဝင်သည့် အဓိကလုပ်ငန်းများအကျဉ်းချုပ်
စီမံကိန်းတည်ရှိရာဒေသ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်ရုံးများ တည်ရှိမှု - ကားလမ်း၊ ရထားလမ်းကွန်ရက်များ၊ တံတားများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဂိတ်/နေရာကြီးများ - လေဆိပ်များ၊ လေယာဉ်ကွင်းများ၊ ဖယ်ရီလမ်းကြောင်းများ - ဈေးကွက်/ဈေး တည်နေရာများ - ပညာရေးအဆောက်အအုံများ၏ တည်နေရာ၊ အမျိုးအစားနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် - ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ၏ တည်နေရာ၊ အမျိုးအစားနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် - ခန်းမ (ဓမ္မာရုံ) များ၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ၊ ဝတ်ပြုရာနေရာများ၏ တည်နေရာ - အားကစားဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများ - ရေသွင်းစနစ်များနှင့် စက်ရုံများ - ရေပေးဝေရေးဝန်ဆောင်မှုများ - လျှပ်စစ်ပေးဝေရေးဝန်ဆောင်မှုများ - အမှိုက်သိမ်းစနစ်ဝန်ဆောင်မှုများ

အစိတ်အပိုင်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
ဒေသတွင်းရှိ အခြားစီမံကိန်းများ	- ရေအားလျှပ်စစ်၊ သတ္တုတွင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တော၊ မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေးစသည့် အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိကမှ လက်ရှိနှင့် နောင်တွင်ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းကြီးများနှင့်ပတ်သက်သည့် အဓိကအချက်အလက်များနှင့် မြေပုံများ
UXO	- စီမံကိန်းဧရိယာနှင့် သက်ဆိုင်သည့် UXO ဆိုင်ရာ လက်ရှိလေ့လာမှုများ - စီမံကိန်းဧရိယာနှင့် သက်ဆိုင်သည့် UXO မြေပုံများ - UXO ရှင်းလင်းရေးဆောင်ရွက်နေသည့် အုပ်စုများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း
မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ ရင်းမြစ်များ	- မြေယာရှုခင်းများ - ပင်လယ်ပြင်ရှုခင်းများ - ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အထိမ်းအမှတ်များ
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရင်းမြစ်များ	- ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်နေရာများ၏ တည်နေရာနှင့် ဝိသေသလက္ခဏာများ - ခရီးသွားလည်ပတ်ရာ နေရာများ - သမိုင်းဝင်နှင့်ရှေးဟောင်းနေရာများ၊ သိပ္ပံဆိုင်ရာ တန်ဖိုးမြင့်မားသော နေရာများ - ဘာသာရေးနေရာများ၊ ဘာသာရေးဝတ္ထုပစ္စည်းများ - အလှအပတန်ဖိုးမြင့်မားသည့် နေရာများ၊ အဆောက်အအုံများ၊ ဝတ္ထုပစ္စည်းများ - ရိုးရာအသိပညာနှင့် ယုံကြည်မှုများ၊ ယဉ်ကျေးမှုအလေ့အထများ

ဇာစ်မြစ် - EIA အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အထွေထွေလမ်းညွှန်ချက်များ (၂၀၁၇ ခုနှစ်)

(ခ-၆) - ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ခြင်း

၆၈။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ များနှင့် အဆိုပြုစီမံကိန်းတို့ပေါ်မူတည်၍ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ပြဿနာများစွာ ရှိပါသည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများကြောင့် သီးသန့်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ထိခိုက်မှုများကိုသာ ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(ခ-၆-၁) ထိခိုက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

၆၉။ နောက်ဆက်တွဲ (၁) တွင် EIA အစီရင်ခံစာရေးသားရာ၌ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားရာ ယင်းတို့ ကို သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် ထိခိုက်မှုများအတွက်လည်း လမ်းညွှန်တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

၇၀။ သတ္တုတွင်းဘဝစက်ဝန်းအတွင်းရှိ အဆင့်တစ်ဆင့်ချင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ထိခိုက်မှုများ - နောက်ဆက်တွဲ (၁) ၏ ဇယား (က-၁) မှ (က-၄) အထိတွင် သတ္တုစမ်းသပ်တူးဖော်ခြင်းမှ သတ္တုတွင်းဖော်ထုတ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ထို့နောက် သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းသည်အထိ သတ္တုတွင်းဘဝစက်ဝန်းတစ်လျှောက်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားသည်။

၇၁။ သတ္တုတွင်း လည်ပတ်ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်မှ ထွက်ရှိသည့် အဆိပ်သင့်စေသော ပစ္စည်းများ - သတ္တုရိုင်းသန့်စင်ပြုပြင်သည့် နည်းလမ်းများစွာတို့တွင် အဆိပ်သင့်နိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုကြသည်။ ထိုအဆိပ်သင့်စေသောပစ္စည်းများ (ဥပမာ - ပြဒါး၊ ဆိုင်ယာနိုက်) ကြောင့် လူနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်တို့အပေါ် ထိခိုက်နိုင်မှုများကို နောက်ဆက်တွဲ (၁) ၏ Box- (က-၅) တွင် ဆွေးနွေးဖော်ပြထားသည်။

၇၂။ လုပ်ငန်းခွင်ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး - ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆန်းစစ်ရာတွင် သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများအပြင်၊ လုပ်ငန်းခွင်ကျန်းမာရေးနှင့်ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးဆိုင်ရာ စိုးရိမ်မှုများကိုလည်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ (နောက်ဆက်တွဲ - ၁ ၏ ဇယား (က-၆) တွင်ကြည့်ပါ။)

၇၃။ ဒေသခံများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး - ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆန်းစစ်ရာတွင် သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ဒေသခံများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့်ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးဆိုင်ရာ စိုးရိမ်မှုများကိုလည်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ (နောက်ဆက်တွဲ - ၁ ၏ ဇယား (က-၇) တွင်ကြည့်ပါ။)

၇၄။ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ - ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနယ်ပယ်များထက်ကျော်လွန်နေသော ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာရပ်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်ဖြစ်သည်။ (၁) ဒေသခံများ ချိတ်ဆက်

ပါဝင်စေခြင်းနှင့် နစ်နာမှုဖြေရှင်းပေးရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ (၂) ရပ်ရွာအပေါ် ထိခိုက်မှုများနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး (၃) မြေသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း (၄) လုပ်သား (၅) အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးများ စသည်တို့အပြင် လုံခြုံရေးနှင့် ပဋိပက္ခများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲ (၁) ၏ ဇယား (က-ဂ) တွင် ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းပေးရမည့် ပြဿနာရပ်များကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားသည်။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “နောက်ဆက်တွဲ (၁) - သတ္တုတွင်းဘဝစက်ဝန်းအတွင်း ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများ” တွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။

(ခ-၆-၂) ထိခိုက်မှုများကို ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း

၇၅။ EIA အစီရင်ခံစာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများအားလုံးကို အကျဉ်းချုပ်ဇယားတစ်ခုဖြင့် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုဇယားတွင် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်သင့်သည် -

- (က) ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ - စီမံကိန်း သို့မဟုတ် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်၏ အခြေခံအကြောင်းအချက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရှုထောင့် တစ်ခုခုကို ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်စေရန် အလားအလာရှိသည့် လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုခုကို ဆိုလိုသည်။ စီမံကိန်းတစ်ခုကို ထိုသို့သော လုပ်ဆောင်ချက်များစွာနှင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။
- (ခ) ထိခိုက်ခံရသည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ - အစိတ်အပိုင်းများ ဆိုသည်မှာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ သက်ရှိဇီဝပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုခု၏ အခြေခံအကြောင်းအချက်များဖြစ်ကြသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများသည် (စီမံကိန်း) လုပ်ဆောင်ချက်များကြောင့် ထိခိုက်ခံကြရသည်။
- (ဂ) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှု - ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ သက်ရှိဇီဝပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုခုအပေါ် ထိခိုက်မှု၏ သိသာထင်ရှားမှု ကို ခန့်မှန်းချက်၊ ကြောင်းကျိုးဖော်ပြချက်များနှင့်အတူ ရေးသားရန်ဖြစ်သည်။

၇၆။ ထို့အပြင် ထိခိုက်မှုတစ်ခုချင်းစီအတွက် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်များကိုလည်း တင်ပြရေးသားရပါမည်။

(ခ-၇) - ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း

၇၇။ ထိခိုက်မှုများအား အဆင့်လိုက် လျှော့ချခြင်း - ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုး ထိခိုက်မှုများအား ရှောင်ရှားရန် သို့မဟုတ် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်စေရန် သို့မဟုတ် ပြန်လည်ပြုပြင်ပေးရန် သို့မဟုတ် ပြန်လည် တည်ထောင်ပေးရန် သို့မဟုတ် အခြားတစ်နေရာတွင် အစားထိုးထိန်းသိမ်းတည်ထောင်ပေးရန်အတွက် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲပြင်ဆင်ထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ လျော့ပါးစေရေး အစီအစဉ်များ၊ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် စီမံကိန်းကြောင့် ရရှိနိုင်မည့် ကောင်းကျိုးများကို တိုးတက်စေရန်လည်း ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရပါမည်။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် ထိခိုက်မှုများအား လျှော့ချပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်ပါ Box - ၂ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

Box (၂) - သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများတွင် ထိခိုက်မှု လျှော့ချပုံအဆင့်ဆင့်

ရှောင်ရှားခြင်း

သတ္တုတွင်းနေရာရွေးချယ်ခြင်း

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းများ ဖောက်လုပ်ခြင်း

စက်ရုံ/အဆောက်အဦများအတွက် သတ္တုတွင်းပုံစံ (Mine layout)

အနိမ့်ဆုံးဖြစ်စေခြင်း

ညစ်ညမ်းပစ္စည်းများနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ

အသုံးပြုသည့် မြေနှင့် အနှောင့်အယှက်ပေးမှုကို အနိမ့်ဆုံးဖြစ်စေခြင်း

ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ (ဥပမာ - သဲ၊ ကျောက်စရစ်) အတွက် ဖို့မြေကို အနည်းဆုံးသာ အသုံးပြုခြင်း

ရေကို အနည်းဆုံးသာ အသုံးပြုခြင်း

စွမ်းအင်ကို အနည်းဆုံးသာ အသုံးပြုခြင်း

မူလအတိုင်းပြန်ဖြစ်စေခြင်းနှင့် ပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်း

စမ်းသပ်တူးဖော်သည့် တွင်းနေရာများ

အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ခဲ့သည့် ဧရိယာများအား ပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်း (ဖို့မြေများ၊ ချောင်းအကူးနေရာများ)

သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းပြီးနောက်တွင် သတ္တုတွင်းဧရိယာအား မူလအတိုင်း ပြန်လည် တည်ထောင်ပေးခြင်း

သစ်ပင်၊ အပင်များ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးပေးခြင်း

ငါးနှင့်တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ ပြန်လည်မွေးမြူပေးခြင်း

အခြားနေရာတွင် အစားထိုးဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

ထိန်သိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် - မြေ သို့မဟုတ် ရေပြင်များ

ထောက်ပံ့ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများအပေါ် ထိခိုက်မှုများကို

(အခြားနေရာတွင်) အစားထိုး ဆောင်ရွက်ပေးရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်း

လူမှုစီးပွားရေးထိခိုက်မှုများကို (အခြားနေရာတွင်) အစားထိုးဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက်

လျော်ကြေးပေးခြင်း သို့မဟုတ် လိုအပ်သည်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း

တိုးတက်စေခြင်း

စီမံကိန်းကြောင့် ရရှိသည့် လူမှုစီးပွားရေးကောင်းကျိုးများ တိုးတက်စေရေးအတွက်

ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များဖြင့် ထပ်တိုးရင်းမြစ်များထောက်ပံ့ပေးခြင်း

၇၈။ ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် အမျိုးအစား (၁၁) မျိုးအဖြစ် အုပ်စုဖွဲ့နိုင်ပါသည်။ (ဇယား ၅ ကို ကြည့်ပါ)။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းတိုင်းတွင် ထိုလျော့ပါးစေရေး နည်းလမ်းများအားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရေး နည်းလမ်းများအား ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များအတွက် “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်” တွင်ကြည့်ပါ။

ဇယား (၅) - ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သော လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများအကျဉ်းချုပ်

၁။ ညစ်ညမ်းမှုထိန်းချုပ်ရေးနှင့် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး
• လေထုညစ်ညမ်းမှုလျော့ချခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ရေးစနစ်များ • ဆူညံမှုနှင့်တုန်ခါမှု • ရေပေးဝေရေးနှင့် ရေဆိုးသန့်စင်ရေးစနစ်များ • စွန့်ပစ်မြေစာ စီမံခန့်ခွဲမှု • မြေတိုက်စားမှု ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း
၂။ သတ္တုတွင်းနေရာတွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် ကောင်းမွန်သော အလေ့အထများ
• သင့်တော်စွာ ဖယ်ထုတ်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်းနှင့် အစားထိုးပေးခြင်းဖြင့် အပေါ်ယံမြေဆီလွှာကို ထိန်းသိမ်းပေးခြင်း • လောင်စာဆီများ၊ ဓါတုပစ္စည်းများ၊ ပေါက်ကွဲပစ္စည်းများကို သင့်တော်စွာကိုင်တွယ်ခြင်းနှင့် သိုလှောင်ထိန်းသိမ်းခြင်း • အစိုင်အခဲစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ၊ အန္တရာယ်ရှိစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို သင့်တော်စွာကိုင်တွယ်ခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်ခြင်း • တကိုယ်ရည်သုံးကာကွယ်ရေးပစ္စည်းများကို ထောက်ပံ့ပေး၍ လုပ်သားများအားလည်း အသုံးပြုစေခြင်း
၃။ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေး စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း
၄။ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း
၅။ ယာဉ်သွားလာမှုနှင့် ချဉ်းကပ်လမ်းများ ထိန်းချုပ်ခြင်း

၆။ ရေ၊ စွမ်းအင်နှင့် တူးဖော်ထားသော မြေသားများအား ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း
၇။ မြေသိမ်းယူခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းအတွက် စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း
၈။ ဒေသခံများ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရေး
၉။ လုပ်ငန်းခွင် ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရေး
၁၀။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရုပ်ပိုင်းသယံဇာတများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း
၁၁။ ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များအတွက်

“သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာလမ်းညွှန်ချက်များ”
တွင် ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများနှင့်ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များ
ထောက်ပံ့ပေးထားပါသည်။

(ခ-၇-၁) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရည်အသွေးစံနှုန်းများ

၇၉။ EIA အစီရင်ခံစာတွင် (၁) ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ရန် (၂) လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရန် (၃) ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်များနှင့် နှိုင်းယှဉ် နိုင်ရန်အတွက် အသုံးပြုမည့် ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစံနှုန်းများကို စာရင်းပြုစုဖော်ပြရပါမည်။

၈၀။ နောက်ဆက်တွဲ (၃) တွင် အောက်ပါစံနှုန်းများအပါအဝင် အကြံပြုထားသော စံနှုန်းများ၏ စာရင်းကို ဖော်ပြထားသည်။

- (က) သတ္တုတွင်းမှ စွန့်ထုတ်အရည်များဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ
- (ခ) အလုပ်စခန်းများ၊ မိလ္လာစနစ်နှင့် ရေဆိုးစနစ်မှ စွန့်ထုတ်အရည်များဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ
- (ဂ) အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လေထုအရည်အသွေးဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ
- (ဃ) အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဆူညံသံဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ
- (င) ဖောက်ခွဲရေးဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ

၈၁။ ထိုစံနှုန်းများကို အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်သည့် စံနှုန်းများအဖြစ် စဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ လိုအပ်ပါက နိုင်ငံတကာ ကောင်းမွန်သော အလေ့အထများနှင့်အညီ ပိုမိုတင်းကျပ်သော စံနှုန်းများကို လက်ခံအသုံးပြုပါမည်။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “ နောက်ဆက်တွဲ (၃) - ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများအား လိုက်နာသည့်ဆည်းခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

(ခ-၈) - ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်များကိုဒီဇိုင်းရေးဆွဲပြင်ဆင်ခြင်း

၈၂။ ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအတွက် အစီအစဉ်ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရာတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သည် -

- (က) ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးလုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း
- (ခ) စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရမည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အချက်များ (parameters) များကို ရွေးချယ်ခြင်း
- (ဂ) နမူနာစုဆောင်းရယူမည့် နေရာများ ရွေးချယ်ခြင်း (သီးသန့်နေရာများ)
- (ဃ) နမူနာစုဆောင်းရယူမည့် အချိန်အပိုင်းအခြားကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း (ဥပမာ - ရက်၊ လ၊ နှစ် စသည်ဖြင့်)
- (င) နမူနာစုဆောင်းရယူမည့် အကြိမ်အရေအတွက်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း (ဥပမာ - နာရီတိုင်း၊ နေ့စဉ်၊ အပတ်စဉ်၊ ရာသီအလိုက်စသည်ဖြင့်)
- (စ) နမူနာစုဆောင်းရယူမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့်ကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း
- (ဆ) နမူနာစုဆောင်းရယူခြင်း
- (ဇ) နမူနာရယူထားသည့် အချက်အလက်များကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း (ခါတ်ခွဲခန်းတွင် ခါတ်ခွဲစမ်းသပ်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်)
- (ဈ) ရလဒ်များကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း
- (ည) အစီရင်ခံခြင်း။

၈၃။ နမူနာစုဆောင်းရယူမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့် - နမူနာစုဆောင်းရယူရာတွင် အရည်အသွေး အာမခံချက်ရှိစေရေးအတွက် နမူနာစုဆောင်းခြင်းနှင့် သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဆင့်ဆင့်ကို ရေးဆွဲရပါမည်။

၈၄။ နမူနာစုဆောင်းကောက်ယူရေးအစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း - နမူနာစုဆောင်းကောက်ယူမည့် အစီအစဉ်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အခြေခံလျက် လေထု၊ ရေနှင့် ဆူညံသံတို့အတွက် အခြေခံနမူနာများကို စုဆောင်းကောက်ယူရန်ဖြစ်သည်။

၈၅။ ရေအရည်အသွေးအချက်အလက်များကို ဓါတ်ခွဲခန်းတွင် စမ်းသပ်ခြင်း - ရေအရည်အသွေးအချက်အလက်များ ရရှိရေးအတွက် ဓါတ်ခွဲခန်းတွင် ဓါတ်ခွဲစမ်းသပ်ပါ။

၈၆။ အခြေပြုအချက်များအား စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာရေးသားခြင်း - အစီရင်ခံစာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်တစ်ခုလုံး၏ ခြုံငုံဒီဇိုင်းနှင့်တကွ နမူနာစုဆောင်း ကောက်ယူရာတွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြရန်ဖြစ်သည်။ အစီရင်ခံစာတွင် နမူနာစုဆောင်းကောက်ယူရေးအစီအစဉ်မှ ရလဒ်များကိုလည်း အသေးစိတ် ဖော်ပြရမည်။ နည်းစနစ်နှင့် ဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်းများကိုလည်း အကြမ်းဖျဉ်းဖော်ပြသင့်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်များဖြင့် တည်ဆောက်ရေးအဆင့်အား အကဲဖြတ်ရာတွင် အသုံးပြုမည့် အချက် (parameters) အားလုံးအတွက် အခြေပြုတန်ဖိုးများကို ရှင်းလင်းတိကျစွာ ဖော်ပြထားသင့်ပါသည်။

၈၇။ ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်အတွက် တာဝန်ဝတ္တရားများ (TOR) ရေးဆွဲပြင်ဆင်ခြင်း - အကြိုတည်ဆောက်ခြင်းအဆင့်၊ တည်ဆောက်ခြင်းအဆင့်၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သည့် အဆင့်၊ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းသည့်အဆင့်များအတွင်းတွင် ပတ်ဝန်းကျင် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုရေးအတွက် ရည်ညွှန်း အစီအစဉ်တစ်ခုကို ဇယား (၆) တွင် ဖော်ပြထားသည်။ အသေးစိတ်အစီအစဉ်များကို မူ တူး ဖော်မည့် သတ္တုအမျိုးအစားနှင့် သတ္တုတွင်း၏ ဝိသေသလက္ခဏာများကို အခြေခံ၍ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဇယား (၆) - ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုရေးအတွက် ရည်ညွှန်းအစီအစဉ်

ပတ်ဝန်းကျင်အစိတ်အပိုင်း သို့မဟုတ် ပြဿနာရပ်	တည်နေရာ	ရည်ရွယ်ချက်	အကြိမ်ရေ နှင့်အချိန်ကာလ	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအတွက် တာဝန်ရှိသူ
အက်ဆစ်စီးဆင်းမှု	သတ္တုရိုင်းပုံမှ စိမ့်ထွက်နည်းဖြင့် သန့်စင်သော နေရာရှိ စွန့်ပစ်မြေစာပုံများ	- အက်ဆစ်စီးထွက်နိုင်သည့် ပမာဏကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် သိုလှောင်ထားသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်း များကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း - ပစ္စည်းများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် စီးဆင်းမှုများကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း	သတ္တုတွင်းပေါ်မူတည်၍	သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်နေသူ (mining operator)
မြေပေါ်ရေအသုံးပြုမှုနှင့်	ရေအရင်းအမြစ် နေရာများ	ရေအသုံးပြုမှုနှင့် ရေလွှဲပြောင်းပို့ဆောင်မှုများကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု	သတ္တုတွင်းပေါ်မူတည်	သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်နေသူ

ပတ်ဝန်းကျင် အစိတ်အပိုင်း သို့မဟုတ် ပြဿနာရပ်	တည်နေရာ	ရည်ရွယ်ချက်	အကြိမ်ရေ နှင့်အချိန် ကာလ	စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုရေး အတွက် တာဝန်ရှိသူ
ရေလွှဲပြောင်း ပို့ဆောင်မှုများ		ခြင်း	၍	
မြေပေါ်ရေ အရည်အသွေး	သတ္တုတွင်းကြောင့် ထိခိုက်မှုရှိသည့် (သတ္တုတွင်း အတွင်း/အပြင်) ရေပြင်များ	- မြေပေါ်ရေအရည်အသွေး ပြောင်းလဲမှုများကို စမ်းသပ် စစ်ဆေးခြင်း - ရေအရည်အသွေးစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိ စစ်ဆေးခြင်း	သတ္တုတွင်း ပေါ်မူတည် ၍	သတ္တုတွင်း လုပ်ကိုင်နေသူ
မြေအောက်ရေ အရည်အသွေး	အဓိက လက်ခံနေရာများ	- မြေအောက်ရေအရည်အသွေး ပြောင်းလဲမှု များကို စမ်းသပ် စစ်ဆေးခြင်း - မြေအောက်ရေအရည်အသွေးစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိ စစ်ဆေးခြင်း	သတ္တုတွင်း ပေါ်မူတည်၍	သတ္တုတွင်း လုပ်ကိုင်နေသူ
လေအရည်အသွေး	အဓိက လက်ခံနေရာများ	- လေအရည်အသွေး ပြောင်းလဲမှု များကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း - လေအရည်အသွေးစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိ စစ်ဆေးခြင်း	သတ္တုတွင်း ပေါ်မူတည် ၍	သတ္တုတွင်း လုပ်ကိုင်နေသူ
ဆူညံမှုနှင့် တုန်ခါမှု	အဓိက လက်ခံနေရာများ	- ဆူညံမှုအဆင့် ပြောင်းလဲမှုများကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း - ဆူညံမှုစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိ စစ်ဆေးခြင်း	သတ္တုတွင်း ပေါ်မူတည် ၍	သတ္တုတွင်း လုပ်ကိုင်နေသူ
မြေတိုက်စားမှုနှင့် နုန်းအနည်ကျမှု	အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင် သည့် ဧရိယာများ	- မြေတိုက်စားမှု ဖြစ်နိုင်သည့် နေရာများကို စစ်ဆေးခြင်း - မြေတိုက်စားမှု ပမာဏကို ခန့်မှန်းခြင်း	သတ္တုတွင်း ပေါ်မူတည် ၍	သတ္တုတွင်း လုပ်ကိုင်နေသူ

အဓိကလက်ခံနေရာများ - သတ္တုတွင်းအနီးရှိ လူနေထိုင်ရာနေရာ၊ ပညာရေး၊ ဘာသာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ရာနေရာများ

(ခ-၉) - အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်း

၈၈။ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်းဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြေနှင့် စီမံကိန်းအကျိုးဆက်ကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများဖြစ်ပေါ်စေသော သတ္တုတူးဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ မတော်တဆမှုကြီးများဖြစ်နိုင်ခြေကို လေ့လာဆန်းစစ်၍ လျှော့ချပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ EIA အစီရင်ခံစာအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ရာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော အန္တရာယ်များသာမက၊ စီမံကိန်းအဆင့်တိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော သတ္တုတူးဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကိုလည်း လေ့လာတင်ပြရပါမည်။³

၈၉။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်မှု - မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပုံမှန်အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်တတ်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များတွင် ရေကြီးရေလျှံမှုများ၊ လေပြင်းမုန်တိုင်းများ၊ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းများ၊ မိုးခေါင်ခြောက်သွေ့ခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ ငလျင် နှင့် UXO တို့ ပါဝင်သည်။⁴

၉၀။ သတ္တုတူးဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်မှုများ - ပုံမှန်အားဖြင့် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တတ်သော အန္တရာယ်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

- (က) ဆည်များ ကျိုးခြင်း
- (ခ) မြေပြိုခြင်းနှင့် လျှောစောင်းများပြိုကျခြင်း
- (ဂ) မီးလောင်ခြင်း
- (ဃ) ပေါက်ကွဲခြင်း
- (င) ဓါတုပစ္စည်းများ လျှံထွက်ခြင်း၊ ယိုစိမ့်ခြင်း၊ ဓါတုပစ္စည်း သို့မဟုတ် ရေဒီယိုသတ္တိကြွ ပစ္စည်းများ မရည်ရွယ်ဘဲ ထွက်သွားခြင်း
- (စ) လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ ပစ္စည်း/ကိရိယာများ အလုပ်မလုပ်ခြင်း
- (ဆ) စက်မှုပိုင်းနှင့် တည်ဆောက်ပုံအရ ပျက်စီးခြင်း၊ ပစ္စည်း/ကိရိယာများ အလုပ်မလုပ်ခြင်း

³ EIA အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အထွေထွေလမ်းညွှန်ချက်များ

⁴ UXO သည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ယင်းတို့သည် စီမံကိန်းဒီဇိုင်း သို့မဟုတ် လုပ်ငန်း လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဆက်စပ်မှုမရှိသော အန္တရာယ်များဖြစ်သောကြောင့် ဤနေရာတွင် ထည့်သွင်းထား ရခြင်းဖြစ်သည်။

၉၁။ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်သည့် နည်းလမ်း - သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအတွက် အောက်ပါ နည်းလမ်းကို အကြံပြုလိုပါသည် -

- (က) ရာဇဝင်တစ်လျှောက် မှတ်တမ်းများကို အခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ ဖြစ်နိုင်သော ဘူမိနှင့် လေထုဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များကို ဆန်းစစ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း သဘာဝဘေး အန္တရာယ် အမျိုးအစားများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပါ။
- (ခ) အနာဂတ်ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်များ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၏ အကြိမ်အရေ အတွက်နှင့် အကျိုးဆက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါ။
- (ဂ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၏ နေရာအလိုက်ဖြစ်ပွားနိုင်သည့် ပုံစံများ၊ အကြိမ်ရေ၊ ကာလနှင့် ပြင်းထန်မှုတို့ကို ခန့်မှန်းပါ။

၉၂။ စက်မှုဆိုင်ရာအန္တရာယ်များအတွက် အောက်ပါနည်းလမ်းကို အကြံပြုလိုပါသည် -

- (က) ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများ၊ စာအုပ်စာတမ်းရှာဖွေလေ့လာမှုများနှင့် ပေါင်းစပ်လျှက် စီမံကိန်း ဒီဇိုင်းနှင့် layout ပုံစံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အန္တရာယ်ရှိ ပစ္စည်းများအား အသုံးပြုမှုနှင့် ကိုင်တွယ်ပုံတို့ကိုလည်းကောင်း အခြေခံ၍ စက်မှုဆိုင်ရာအန္တရာယ်အမျိုးအစားများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ပါ။
- (ခ) စက်မှုဆိုင်ရာအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် အကြောင်းရင်းနှင့် အကျိုးဆက်ဖြစ်ရပ်များကို လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြေကိုလည်းကောင်း လေ့လာဆန်းစစ်ပါ။
- (ဂ) နေရာအလိုက်ဖြစ်ပွားနိုင်သည့် ပုံစံများ၊ အကြိမ်ရေ၊ ကာလနှင့် ပြင်းထန်မှုတို့အပါအဝင် စက်မှုဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ၏ ပြင်းအား (severity) ကို လေ့လာဆန်းစစ်ပါ။

၉၃။ အန္တရာယ်အမျိုးအစားအားလုံးအတွက် အောက်ပါနည်းလမ်းကို အကြံပြုလိုပါသည် -

- (က) စီစဉ်ထားသော စီမံကိန်းတည်နေရာ၊ စီမံကိန်းအစိတ်အပိုင်းများ၏ layout ပုံစံနှင့် ဒီဇိုင်း၊ အနီးပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ဆက်သွယ်ပေးသည့် လမ်းကြောင်းများနှင့် ကြားခံပစ္စည်းများ၊ ဒေသခံ ရပ်ရွာများ၏ တည်နေရာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက်၊ ထိခိုက်ပျက်စီးနိုင်ခြေနှင့် အတိုင်းအတာတို့ကို လေ့လာဆန်းစစ်ပါ။
- (ခ) အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေအားလုံးကို လွှမ်းခြုံတွက်ချက်၍ လက်ခံနိုင်သော အဆင့်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါ။
- (ဂ) အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ လျော့ပါးစေရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ပါ။

၉၄။ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများအား ဆန်းစစ်ရာတွင် အလားအလာရှိသော ခန့်မှန်းဖြစ်စဉ်များ၊ ဖြစ်နိုင်ခြေနည်းသော ခန့်မှန်းဖြစ်စဉ်များ၊ အကျိုးဆက်ပြင်းထန်သော ခန့်မှန်းဖြစ်စဉ်များမှ ရရှိသော သဘာဝဖြစ်ရပ်များ အပါအဝင် အလားအလာရှိသော မတော်တဆမှုများ၊ ဖျက်စီးနိုင်စွမ်းရှိသော သဘာဝဖြစ်ရပ်များစသည်ဖြင့် ကျယ်ပြန့်သော ဖြစ်ရပ်များကို ကိုယ်စားပြုသင့်ပါသည်။ အဆောက်အဦး အားလုံး၏ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရာတွင်လည်းကောင်း၊ လျှို့ဝှက်ခြင်းနှင့် ကပ်ဘေးအဆင့် အရေးပေါ်စီမံချက် များတွင်လည်းကောင်း အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဒီဇိုင်းထိန်းချုပ်ရေးနည်းစနစ်များ၊ စီမံထွက်ရေကန်များ၊ စွန့်ပစ်မြေစာပုံများ၊ သန့်စင်ပြုပြင်ရေး စက်ရုံ များ၊ လေထုအတွင်းသို့ ထုတ်လွှတ်အငွေ့ ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ တွင် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

၉၅။ အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များ - မတော်တဆယိုဖိတ်မှုများ၊ ဆည်ကျိုးခြင်း၊ မီးလောင်ခြင်း၊ ပေါက်ကွဲခြင်း၊ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း၊ ကြိုတင်မခန့်မှန်းနိုင်သော မိုးလေဝသဖြစ်ရပ်များ၊ ငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ မီးတောင်ပေါက်ကွဲခြင်းနှင့် အခြားဖြစ်ရပ်များကို ကိုင်တွယ်နိုင်ရန်အတွက် အရေးပေါ် အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေး စီမံချက်များကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အရေးပေါ် အခြေအနေ တုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များတွင် အောက်ပါ အချက်အလက်များ ပါဝင်သင့်သည် -

- (က) အရေးပေါ်အခြေအနေအတွက် ရင်းမြစ်များ (ဥပမာ - မီးသတ်ကိရိယာများ၊ ယိုဖိတ်မှု ရှင်း လင်းရေးကိရိယာများ၊ ရှေးဦးသူနာပြုပစ္စည်းများ၊ ဆေးခန်းများ၊ အရေးပေါ်ယာဉ်များ)
- (ခ) ဆက်သွယ်ပြောကြားရေးစနစ်များ
- (ဂ) စီမံချက်ကို ကိုင်တွယ်စီမံခြင်း
- (ဃ) အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (ဥပမာ - အရေးပေါ် အခြေ အနေကို အသိပေးခြင်း၊ နေရာမှ စွန့်ခွာခြင်း၊ မီးထိန်းချုပ်ငြိမ်းသတ်ခြင်း၊ ယိုစိမ့်မှုရှင်းလင်း ခြင်း၊ ဆေးကုသပေးခြင်း)
- (င) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသိပေးပြောကြားထားခြင်း
- (စ) အရေးပေါ်အခြေအနေအတွက် အသင့်ပြင်ဆင်ထားရေးသင်တန်းများ
- (ဆ) ပြန်လည်အစီရင်ခံခြင်းနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေနောက်ပိုင်း စိတ်ဖိစီးမှုကင်းရှင်းရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ် နည်းများ

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “ သတ္တုတွင်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာလမ်းညွှန်ချက်စာအုပ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

(ခ-၁၀) - ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုကို ဆန်းစစ်ခြင်း

၉၆။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်မည်၊ မဆန်းစစ်မည်ကို လေ့လာမှုနယ်ပယ် သတ်မှတ်သည့် အဆင့်တွင် ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်မှာ စီမံကိန်းသည် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများဖြစ်စေရန် သိသာထင်ရှားစွာ ပါဝင်နေခြင်းရှိမရှိပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများမှ ထွက်ပေါ်လာသော ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများကြောင့် စီမံကိန်းအပေါ် သိသာထင်ရှားစွာ ထိခိုက်နိုင်ခြင်း ရှိမရှိ ပေါ်တွင်လည်းကောင်း မူတည်နေပါသည်။

၉၇။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများတွင် အောက်ပါအခြေအနေများ ရှိပါက ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုကို ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပါသည် -

- (က) ဧရိယာတစ်ခုအတွင်းတွင် ဆောင်ရွက်သည့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများစွာတို့ကြောင့် တူညီသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာအစိတ်အပိုင်းများအပေါ် ထိခိုက်မှုရှိနေသောအခါ (အများသုံး ရေပြင်များ/ရေလမ်းကြောင်းများ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ ဒေသခံ များ၏ ကျန်းမာရေး၊ ဒေသခံများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများထံ သွားလာခွင့် ဆုံးရှုံးခြင်း၊ မြေသိမ်းမှု များ စသည်ဖြင့်) သို့မဟုတ်
- (ခ) ကြီးမားသော သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းတစ်ခုသည် သတ္တုတူးဖော်ရေးကို အထောက်အကူပြုရန် အတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံကြီးများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်သောအခါ (ဥပမာ - ဓါတ်အားလိုင်းများ၊ သတ္တုတွင်းသို့ သွားလာရန်လိုအပ်သည့် လမ်းမကြီးများ၊ မြို့သစ်များ စသည်ဖြင့်)

၉၈။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်နိုင်မှုများ၊ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်းတွင် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် (၁) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများသည် လက်ရှိသို့မဟုတ် အနာဂတ်ကာလဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများဖြစ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ တန်ဖိုးရှိ အစိတ်အပိုင်းများပေါ်တွင် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ် စေနိုင်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ (၂) ထိုသို့သော ထိခိုက်မှုများအား ရှောင်ရှားနိုင်ရန် သို့မဟုတ် အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်စေရန်အတွက် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို ဖြစ်နိုင်သမျှ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း အသိအမှတ်ပြုထားရန် အရေးကြီးပါသည်။⁵

⁵ Good Practice Handbook on Cumulative Impact Assessment and Management. International Finance Corporation. 2011.

၉၉။ ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း - လုပ်ဆောင်ချက်/စီမံကိန်း/လုပ်ငန်းတစ်ခုကို လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော သို့မဟုတ် စီစဉ်ထားသော သို့မဟုတ် အနာဂတ်တွင် ဆောင်ရွက်မည်ဟု ကျိုးကြောင်းဆက်စပ်မျှော်မှန်းထားသော လုပ်ငန်း/စီမံကိန်း/လုပ်ဆောင်ချက်များသို့ ပေါင်းထည့်လိုက် သောအခါတွင် ဆင့်ကဲဖြစ်ပေါ်သော၊ ဆတိုးဖြစ်ပေါ်သော၊ ပေါင်းစပ်ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးသက်ရောက်မှု များကြောင့် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများ ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ လက်တွေ့တွင် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှု များအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းလုပ်ငန်းများမှာ သိပ္ပံပညာအရ သို့မဟုတ် ထိခိုက်ခံရသည့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ စိုးရိမ်မှုများအရ အရေးကြီးသည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုသာ ကန့်သတ်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

၁၀၀။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ တန်ဖိုးရှိ အစိတ်အပိုင်းများ - ဆက်စပ်သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေအား ကောင်းမွန်စွာ စီမံခန့်ခွဲ ရေးကို ထိရောက်စွာအထောက်အကူဖြစ်စေရေးအတွက် ယင်းဆန်းစစ်မှု၏ နယ်ပယ်သည် ဦးတည် ချက်ရှိရပါမည်။ အလေ့အထကောင်းတစ်ခုမှာ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးမဟာဗျူဟာများကို အရေး အကြီးဆုံးသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများတွင်သာ ကန့်သတ်ချမှတ်ဆောင်ရွက် ရန် ဖြစ်သည်။

၁၀၁။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ တန်ဖိုးရှိ အစိတ်အပိုင်းများ (VECs)^၆ ဆိုသည်မှာ အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေကို ဆန်းစစ်ရာတွင် အရေးကြီးသည်ဟု ထည့်သွင်းစဉ်းစားခံရသော ပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဂုဏ်ရည်များဖြစ်ကြပါသည်။ ယင်းဂုဏ်ရည်များမှာ အောက်ပါတို့လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည် -

- (က) ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သွင်ပြင်များ၊ နေရင်းဒေသများ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ (ဥပမာ - ဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲ)
- (ခ) ဂေဟစနစ် ဝန်ဆောင်မှုများ
- (ဂ) သဘာဝဖြစ်စဉ်များ (ဥပမာ - ရေသံသရာ၊ အာဟာရသံသရာ၊ သီးသန့်ရာသီဥတု - microclimate)
- (ဃ) လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများ (ဥပမာ - ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး)
- (င) ယဉ်ကျေးမှု သွင်ပြင်များ (ဥပမာ - ရိုးရာယုံကြည်မှုပွဲတော်များ)

၁၀၂။ အကြံပြုနည်းလမ်း - ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများကိုဆန်းစစ်ရာတွင် IFC အဖွဲ့မှ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသော ဆက်သပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းအတွက် အလေ့အထကောင်းများ

^၆ Good Practice Handbook on Cumulative Impact Assessment and Management. International Finance Corporation. 2011.

ဆိုင်းရာ လက်စွဲစာအုပ်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုလိုပါသည်။ ထိုစာအုပ်ပါ နည်းလမ်းတွင် အောက်ပါ အခြေခံအဆင့် (၆) ဆင့်ပါဝင်သည် -

- (က) အဆင့် (၁) - အခြားသော လုပ်ငန်းများနှင့် ပြင်ပမှ မောင်းနှင်အားများကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ တန်ဖိုးရှိ အစိတ်အပိုင်းများ (VEC) အပေါ် ထိခိုက်နိုင်မှုများနှင့် အတူ၊ အဆိုပြုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကြောင့် အချိန်နှင့်အမျှ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ထိခိုက်မှုများနှင့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများကို ဆန်းစစ်ပါ။
- (ခ) အဆင့် (၂) - အဆိုပြုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများနှင့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများသည် (ရွေးချယ်ထားသော VECs များ ရေရှည်တည်တံ့မှု/ ရပ်တည်နိုင်မှုကို ထိခိုက်စေနိုင်သည့်) အနိမ့်ဆုံးသတ်မှတ်ချက်ထက် မကျော်လွန်ကြောင်းကို စိစစ်ပါ။⁷
- (ဂ) အဆင့် (၃) - အဆိုပြုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ တန်ဖိုးနှင့် ဖြစ်နိုင်ခြေတို့သည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဆက်စပ်သက် ရောက်မှုများကြောင့် အကန့်အသတ်မဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို အတည်ပြုပါ။
- (ဃ) အဆင့် (၄) - ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများအား သင့်တော်သည့် မြေပြင်အတိုင်းအတာဖြင့် (ဥပမာ - ရေဝေရေလဲ၊ ရေဖမ်းဧရိယာ၊ မြို့၊ ပြည်နယ်) စီမံခန့်ခွဲပေး၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပေးရန် အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ဖော်ထုတ်ရေးကို ကူညီပါ။
- (င) အဆင့် (၅) - အဆိုပြုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများအပေါ် ထိခိုက်ခံရသည့် ပြည်သူများ၏ စိုးရိမ်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ မှတ်တမ်းတင်ပြီး ဖြေရှင်းပေးပါ။
- (စ) အဆင့် (၆) - ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော အန္တရာယ်များကို စီမံခန့်ခွဲပါ။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “သတ္တုတွင်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာလမ်းညွှန်ချက်စာအုပ်၏ ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

⁷ ဂေဟစနစ်ဇီဝစနစ် သို့မဟုတ် လူ့အသိုက်အဝန်းတစ်ခု၏ ရပ်တည်နိုင်မှု သို့မဟုတ် ရေရှည်တည်တံ့မှု ဆိုသည်မှာ ထိုအသိုက်အဝန်း၏ ကြံ့ကြခိုင်ခံ့စွမ်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ဂေဟစနစ်/အသိုက်အဝန်းတစ်ခုသည် ယင်း၏ မျိုးစုံလင်မှုနှင့် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို အချိန်နှင့်အမျှ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။)။ ဤဖွင့်ဆိုချက်ကို CBD ၏ ရေရှည်တည်တံ့သော အသုံးပြုမှု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွင် “ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ၏ အစိတ်အပိုင်းများသည် ရေရှည်လျော့ကျမှု မဖြစ်စေသည့် နည်းလမ်း/နည်းတစ်ခုဖြင့် အနာဂတ်မျိုးဆက်များ၏ မျှော်မှန်းချက်များ၊ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် အလားအလာကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခြင်း” ဟူ၍ ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားပါသည်။ အနိမ့်ဆုံးသတ်မှတ်ချက် (threshold) ဆိုသည်မှာ ဂေဟစနစ်တစ်ခု၏ အရည်အသွေး၊ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်တွင် ရုတ်တရက်ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်စေသည့် သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်မောင်းနှင်အားတစ်ခုတွင် သေးငယ်သောပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဂေဟစနစ်တွင် ကြီးမားသော တုန်ပြန်မှုများဖြစ်စေသည့် အမှတ်တစ်ခုဖြစ်သည်။

(ခ-၁၁) - ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး

၁၀၃။ အခြေခံသတ်မှတ်ချက်များ - EIA တွင် စီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်ခံရနိုင်သော သို့မဟုတ် စီမံကိန်းတွင် တနည်းနည်းဖြင့် အကျိုးစီးပွားရှိနေသော အကျိုးဆက်စပ်သူများ၊ ဒေသခံပြည်သူများနှင့် တဦးချင်းပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမြင်များ၊ စိုးရိမ်မှုများ၊ သိမြင်နားလည်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။ EIA တွင် အများပြည်သူနှင့်လည်းကောင်း၊ ထိခိုက်ခံရသည့် ပြည်သူများနှင့်လည်းကောင်း၊ အခြားသော အကျိုးဆက်စပ်သူများနှင့် လည်းကောင်း ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာရပ်များကို တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်းမှ ထွက်ရှိလာသည့် ရလဒ်များ ပါဝင်ရပါမည်။ ထိခိုက်မှုများအား ဆန်းစစ်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများအား ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရာတွင်လည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်များ ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲရာတွင်လည်းကောင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ထုတ်ဖော်ခဲ့သည့် စိုးရိမ်မှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်ဖြစ်သည်။

၁၀၄။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူသည် EIA စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည် -

- (က) စီမံကိန်းသက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ စီမံကိန်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ဆိုးကျိုးထိခိုက်မှုများကို အများပြည်သူနှင့်အရပ်ဖက်အဖွဲ့များသို့ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံအဆင့် မီဒီယာများ၊ စီမံကိန်း သို့မဟုတ် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ ဝဘ်ဆိုဒ်များမှ တဆင့် လည်းကောင်း၊ စာကြည့်တိုက်၊ ဓမ္မာရုံကဲ့သို့သော အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သည့် နေရာများတွင် လည်းကောင်း၊ စီမံကိန်းတည်နေရာတွင် အများပြည်သူမြင်နိုင်သည့် နေရာများ၌ ဆိုင်းဘုတ်များဖြင့်လည်းကောင်း အချိန်နှင့်တပြေးညီ ထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲများ၊ မီဒီယာများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများတွင် အချိန်နှင့်တပြေးညီ သင့်တော်စွာ ရှင်းလင်းပြောကြားပေးရန်။
- (ခ) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး/နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေနှင့် ဒေသခံအဆင့်များတွင် စီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်ခံရနိုင်သူများ (PAPs)၊ အာဏာပိုင်များ၊ ဒေသခံအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများ စီစဉ်ပြုလုပ်ရန်။
- (ဂ) သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ သက်ဆိုင်သည့် ကဏ္ဍမှ ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အာဏာပိုင်များနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ရန်။
- (ဃ) သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ကွင်းဆင်းလေ့လာရေးခရီးစဉ်များ စီစဉ်ပေးရန်။

(ခ-၁၁-၁) ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေခြင်း

၁၀၅။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများကြောင့် ထိခိုက်ခံရနိုင်သူများနှင့် ရေရှည်ဆက်ဆံရေး တည်ထောင်ထားခြင်းအားဖြင့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို တိုးတက်စေနိုင်သကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့အောင်မြင်စေရေးကိုလည်း ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ တက်ကြွသော၊ အားလုံးပါဝင်သော၊ တာဝန်ခံမှုရှိသော၊ ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝသော ချိတ်ဆက်ပါဝင်မှုရှိပါက ဒေသခံပြည်သူများနှင့် သတ္တုတူးဖော်ရေးကုမ္ပဏီနှစ်ဖက်လုံးအတွက် ကောင်းမွန်သော အကျိုးရလဒ်များ ရရှိစေနိုင်ပါလိမ့်မည်။

၁၀၆။ လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်သည့် အဆင့်အတွင်းတွင် ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေး စီမံချက်တစ်ခုကို ရေးဆွဲပြင်ဆင်ထားပြီးဖြစ်သင့်သည်။

၁၀၇။ **အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရေးနှင့် အချက်အလက်ထုတ်ပြန်ရေး လုပ်ငန်းများ အကျဉ်းချုပ်** - သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအတွက် စီမံချက်စတင်ရေးဆွဲစဉ်ကပင် အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရေးနှင့် အချက်အလက်ထုတ်ပြန်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အကျဉ်းချုပ်ကို ရေးဆွဲ၍ ဆောင်ရွက်ထားရန်ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ဒေသခံများချိတ်ဆက်ပါဝင်သည့် အခြားသော လုပ်ငန်းများ၏ ရလဒ်များကို မှတ်တမ်းတင်ထားရပါမည်။ အများပြည်သူတို့က ထုတ်ဖော်သော အဓိက ပြဿနာရပ်များနှင့် စိုးရိမ်မှုများ၊ ယင်းတို့ကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် သတ္တုတွင်းဆောင်ရွက်သူများ၏ တုန့်ပြန်ဖြေကြားချက်များကို အကျဉ်းချုပ်ရှင်းလင်းတင်ပြရပါမည်။

၁၀၈။ **မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားသော ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးစီမံချက်** - ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေး စီမံချက်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်၍ EIA အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရပါမည်။ ယင်းစီမံချက်တွင် ပါဝင်ရန် အကြံပြုလိုသော အကြောင်းအရာများကို အောက်ပါ Box-(၃) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

Box (၃) - ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးစီမံချက် တွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ

- အကျိုးဆက်စပ်သူများနှင့် ထိခိုက်ခံရနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် ပြည်သူများကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း
- EIA ဆောင်ရွက်စဉ်အတွင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် ရလဒ်များ
- ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေး မဟာဗျူဟာ
- တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်းအတွက် အဆိုပြုထားသော လုပ်ငန်းများ
- သတင်းအချက်အလက် ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေပေးခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ
- နစ်နာမှုဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်
- ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာတို့ကို ပူးတွဲစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးနှင့် ဒေသခံများသို့ အစီရင်ခံရေး အစီအစဉ်

(ခ-၁၁-၂) ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး

၁၀၉။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ ဒေသခံပြည်သူများ တိုက်ရိုက်အကျိုးရှိစေရန် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သူက ပြုလုပ်ပေးသည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းများတွင် (၁) ပညာရေးအတွက် အထောက်အပံ့များ (၂) အခြေခံအဆောက်အဦး တိုးတက်စေခြင်း (၃) ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အတွက် အထောက်အပံ့များ (၄) လူမှုဖူလုံရေးအထောက်အပံ့များ (၅) စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း (၆) ဒေသများကို အလုပ်ခန့်ထားရေးနှင့် ဒေသတွင်းမှ ပစ္စည်းဝယ်ယူရေးအစီအစဉ်များ စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

၁၁၀။ **ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်** - ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်တစ်ခုကို ရေးဆွဲပြင်ဆင်ရပါမည်။ ထိုစီမံချက်တွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်နိုင်သည် -

- (က) ကျောင်းအဆောက်အဦးများ ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း၊ ပြင်ဆင်ပေးခြင်းဖြင့် ပညာရေးတိုးတက်စေရန် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပညာရေးရရှိစေရေးအတွက် ကျောင်းသားများအား ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးခြင်း။
- (ခ) လမ်းများပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရေနုတ်မြောင်းစနစ်များ တိုးတက်စေခြင်းဖြင့် အခြေခံ အဆောက်အဦး တိုးတက်စေရန်ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ရေနှင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားရရှိရေးတို့ကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။
- (ဂ) ရွှေလျားဆေးခန်းများတွင် လူနာများအားကုသပေးခြင်းဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေးတိုးတက်စေရန် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ကူးစက်ရောဂါဆိုင်ရာ ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးအသိနိုးကြားမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း
- (ဃ) ဒေသခံအဆင့်တွင် အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးတိုးတက်စေရန် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။
- (င) ဒေသခံပြည်သူများအား အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားပေးခြင်းနှင့် ဒေသခံရောင်းချသူများထံမှ ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူခြင်းအစီအစဉ်များ။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “ သတ္တုတွင်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာလမ်းညွှန်ချက်စာအုပ်၏ ဒေသခံပြည်သူများချိတ်ဆက်ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး” အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

(ခ-၁၂) - သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်

၁၁၁။ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းခြင်းမှာ သတ္တုတူးဖော်ရေးသံသရာ၏ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ သတ္တုတွင်းတစ်ခုကို မလည်ပတ်မီအချိန်ကပင် စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ စီမံချက်ရေးဆွဲ ထားရပါမည်။ သတ္တုတူးဖော်ခဲ့သည့်နေရာများကို ပြန်လည်တည်ထောင်၍ တည်ငြိမ်စေရပါမည်။ သို့မှသာ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေနှင့် တသားတည်းဖြစ်သွားပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော မြေအသုံးချမှု အတွက်လည်း သင့်တော်မှု ရှိစေပါမည်။ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရာတွင် တူးဖော်ခွင့်လိုင်စင်ပါ စည်းကမ်းချက်များတွင် ဖော်ပြထားသည့် စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ချက်အားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းပေးရပါ မည်။ ထို့အပြင် လူ့စွမ်းအားရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲရေး၊ ဒေသခံပြည်သူများ ပါဝင်စေရေးတို့အတွက်လည်း တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၁၁၂။ ခေတ်မီသတ္တုတွင်းနေရာတစ်ခု၏ ပြန်လည်တည်ထောင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် သတ္တုတူး ဖော်ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းခြင်း၊ သတ္တုတွင်းနေရာတစ်ခုလုံးတွင် မြေပြင်ရေစီးဆင်းမှုနှင့် မြေတိုက်စားမှု ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ မိမိဘာသာရပ်တည်ရှင်သန်နိုင်သည့် အပင်စိုက်ခင်း များ တည်ထောင်ပေးခြင်း၊ ရေအရည်အသွေးစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီစေခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းပြီးနောက် အဆင့် များတွင် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလိုအပ်ချက်များကို အနည်းဆုံးဖြစ်စေခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ သတ္တု တွင်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အောက်ပါ အဓိကရည်ရွယ်ချက် (၄) ခုရှိပါသည် -

- (က) အများပြည်သူကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးကို ကာကွယ်ပေးရန်။
- (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို လျှော့ချရန် သို့မဟုတ် ဖယ်ရှားပေးရန်။
- (ဂ) မြေယာကို ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသည့် အသုံးချမှု ရရှိစေရန် သို့မဟုတ် မူလအခြေအနေ/ လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် အစားထိုးအခြေအနေတစ်ခုသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိစေရန်။
- (ဃ) သတ္တုတွင်းဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် လူမှု စီးပွားအကျိုးကျေးဇူးများ ရေရှည်တည်တံ့စေရေးအတွက် တတ်နိုင်သမျှ ထောက်ပံ့ရန်။

၁၁၃။ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်တစ်ခုကို ရေးဆွဲရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစီမံချက်တွင် သတ္တုတွင်းနေရာတစ်ခုလုံးအား သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် အဆင့်လိုက်ဖြည်းဖြည်းချင်း ဆောင် ရွက်သွားရမည့် ပြန်လည်တည်ထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ပါဝင်ရပါမည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အပြီးသတ် ပြန်လည်တည်ထောင်ရေးကုန်ကျစရိတ်များ၊ လုပ်အားများကို အနိမ့်ဆုံးသို့ လျှော့ချနိုင်ပါမည်။ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်ကို နောက်ဆုံးရအချက်အလက်များဖြင့် မွမ်းမံပေးရန်လည်း သတ်မှတ် ထားရမည်။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သည့်အချိန်မှ (၂)နှစ်အတွင်း ပြန်လည်မွမ်းမံ (update) ပေးရ မည်။ ထို့နောက် (၅)နှစ်တစ်ကြိမ် ပြန်လည်မွမ်းမံရမည်။ သတ္တုတွင်း မပိတ်သိမ်းမီ (၅)နှစ်အလိုတွင် ပိတ်သိမ်းပြီးနောက်အဆင့်အတွက် စီမံချက်တစ်ခုကိုလည်း သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်နှင့်အတူ တင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ ပိတ်သိမ်းပြီးနောက်အဆင့်အတွက် စီမံချက်တွင် သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းပြီးနောက် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးလုပ်ငန်းများ၊ သတ္တုတွင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် နေရာများအားလုံး (မြေပေါ်

မြေအောက် သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းနေရာများ၊ စိမ့်ထွက်ရေများ၊ စိမ့်ထွက်ရေကန်အဖုံးများ၊ စွန့်ပစ် ပစ္စည်းစွန့်ပစ်သည့် နေရာများအပါအဝင်) အား ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ပါဝင်ရပါမည်။ ရေရှည် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မည့် စီမံချက်နှင့် ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်တို့ကိုလည်း ဖော်ပြရမည်။

၁၁၄။ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်တစ်ခုတွင် ပါဝင်ရမည့် အခြေခံအချက်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည် -

- (က) ရည်ရွယ်ချက်များ
- (ခ) ယေဘုယျနည်းလမ်း
- (ဂ) ပြန်လည်ကုစားရေးမဟာဗျူဟာ
- (ဃ) လက်ရှိ အခြေအနေများ
- (င) ဟင်းလင်းပွင့်သတ္တုတွင်းအား ပြန်လည်တည်ထောင်ပေးခြင်း
- (စ) မြေအောက်လှိုဏ်သတ္တုတွင်းအား ပြန်လည်တည်ထောင်ပေးခြင်း
- (ဆ) စိမ့်ထွက်ရေစုဆောင်းကန်များ
- (ဇ) စွန့်ပစ်မြေစာပုံမျက်နှာပြင်အား ဖုံးအုပ်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ပေးခြင်း
- (ဈ) ရေစီမံခန့်ခွဲမှု
- (ည) အထွေထွေလုပ်ငန်းနေရာပိတ်သိမ်းခြင်း
- (ဋ) မြေအသုံးချမှု
- (ဌ) ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်
- (ဍ) ကြားဖြတ်အစီအစဉ်နှင့် ခန့်မှန်း ကုန်ကျစရိတ်

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “ သတ္တုတွင်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာလမ်းညွှန်ချက်စာအုပ်၏ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

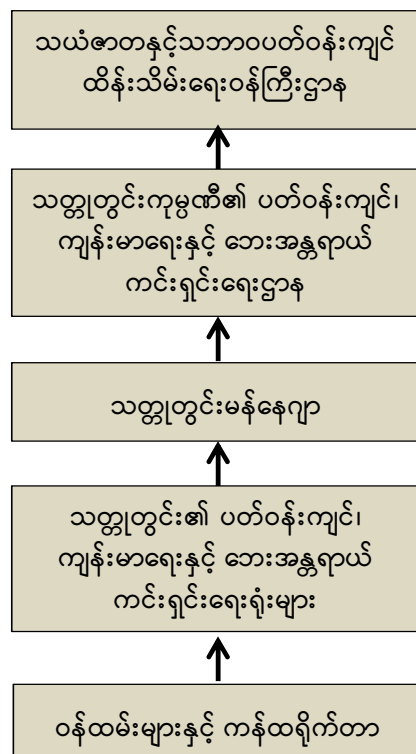
(ခ-၁၃) - ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း

၁၁၅။ သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းအားလုံးတို့သည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းကို အောက်ပါ အခြေခံစည်းမျဉ်း (၃) ရပ်ဖြင့် လမ်းညွှန်ပေးထားသည် -

- (က) ထိခိုက်မှုများကို ရှောင်ရှားရန်၊ အနိမ့်ဆုံးဖြစ်စေရန်၊ ပြန်လည်ထူထောင်ပေးရန်၊ အခြားနေရာတွင် အစားထိုးထူထောင်ပေးရန်နှင့် ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများကို တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်။
- (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲရန်။
- (ဂ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်၍ ယင်းအစီအစဉ်၏ ထိရောက်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန်။

၁၁၆။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များ (ESMS) - အချို့သော အဖွဲ့အစည်းများတွင် ကုမ္ပဏီအတွက် ကောင်းစွာအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် များရှိထားကြပြီး၊ ယင်းအစီအစဉ်များတွင် (၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ (၂) ပတ်ဝန်းကျင် နှင့်လူမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်အားလုံးကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် အကြီးတန်းအရာရှိတစ်ဦးအပါအဝင် အရည်အချင်းပြည့်ဝသည့် ဝန်ထမ်းများ (၃) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (၄) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို အစီရင်ခံသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ စသည်တို့ပါဝင်ကြသည်။

၁၁၇။ သို့ရာတွင် အဖွဲ့အစည်းများစွာတို့တွင်မူ ထိုသို့သော အစီအစဉ်များ မရှိကြပါ။ ထိုအခါတွင် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်အဆင့်၌ ESMS ကို တည်ထောင်ရပါမည်။ အောက်ပါပုံတွင် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း တစ်ခု၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်အတွက် လိုအပ်သော အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဥပမာတစ်ခုကို ဖော်ပြထားသည်။

၁၁၈။ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးလိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း - သတ္တုတွင်းဆောင်ရွက်သူ (Mine Operators) များသည် ESMP နှင့် ECC တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကတိကဝတ်အားလုံးအား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းရှိမရှိကို မိမိကိုယ်တိုင် ပါဝင်၍စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ အရည်အချင်း ပြည့်ဝသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ ခန့်အပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ESMP အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း၊ ECC စည်းကမ်းချက်များအတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ကြီးကြပ်ရေးနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးတို့အတွက် ရန်ပုံငွေလည်း ထောက်ပံ့ရပါမည်။ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီရင်ခံစာများကို အချိန်ပိုင်းအလိုက် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရပါမည်။ ထိုအစီရင်ခံစာများကို အများပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန်ပေးရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

၁၁၉။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း - သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းများအတွက် ESMP ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများကို Box- (၄) တွင် အကြံပြုဖော်ပြထားသည်။

Box (၄) - ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်တစ်ခုတွင် ပါဝင်ရမည့် အခြေခံအကြောင်းအရာများ

- ESMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှု
 - တာဝန်များ
 - လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း
- ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်နိုင်မှုများအကျဉ်းချုပ်
- လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ
- အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များ
- ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ
- ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး
- နစ်နာမှုဖြေရှင်းပေးရေးလုပ်ငန်းစဉ်
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်များ
- အကောင်အထည်ဖော်မည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်
- ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်

၁၂၀။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (ESMP) ကို သတ္တုတွင်းဘဝစက်ဝန်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် အသုံးပြုရမည်ဖြစ်သည်။ ESMP သည် သတ္တုတွင်းမန်နေဂျာ၊ သတ္တုတွင်း

ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများ၊ ကန်ထရိုက်တာများက ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေး နည်းလမ်းများအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် လမ်းညွှန်မှုပေးပါလိမ့်မည်။ ESMP တွင် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းမှုများကို ESMP အကောင်အထည်ဖော်မှုအတွက် တာဝန်များနှင့် အစီရင်ခံစာရေးသားခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်စေလျက် အသေးစိတ်ဖော်ပြရပါမည်။ သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍများကိုလည်း ကုမ္ပဏီအဆင့်တွင် တိကျစွာ ဖော်ပြရပါမည်။ ရာထူးနေရာအလိုက် ဝန်ထမ်း လိုအပ်မှုများကိုလည်း သတ်မှတ်ဖော်ပြရမည်။ သင်တန်းစီမံချက်များကိုလည်း ရေးဆွဲထားရပါမည်။

၁၂၁။ ESMP တွင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုအားလုံးကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြရမည်။ ထိခိုက်မှုအားလုံးကို ဖြေရှင်းပေးမည့် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကိုလည်း ဖော်ပြရပါမည်။ အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များ ရေးဆွဲ၍ ESMP တွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းပေးရပါမည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးသတ်မှတ်ချက်အားလုံးကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

၁၂၂။ ESMP အကောင်အထည်ဖော်နေစဉ်အတွင်း ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ဖော်ပြရမည်။ တိုင်ကြားမှု/မကျေနပ်ချက်များ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် နစ်နာမှုဖြေရှင်းရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အကြမ်းဖျဉ်းဖော်ပြထားရမည်။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား အကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

၁၂၃။ လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်များ၊ ပတ်ဝန်းကျင် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်များ၊ ဒေသခံများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေးစီမံချက်အားလုံးတို့အတွက် အသေးစိတ်ဘတ်ဂျက်များကို ထောက်ပံ့ပေးရမည်။ ESMP လုပ်ငန်းအားလုံးကို အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ဇယားကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “ သတ္တုတွင်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာလမ်းညွှန်ချက်စာအုပ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း ” အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

(ခ-၁၄) နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ချက်

၁၂၄။ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အဓိကထိခိုက်မှုများကို မီးမောင်းထိုးပြပြီး၊ ထိုထိခိုက်မှုများအားဖြေရှင်းပေးမည့် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်များကို ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ ESMP အား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းတို့အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် တစ်ခုကိုလည်း ဖော်ပြရမည်။ ESMP အတွက် ရန်ပုံငွေပမာဏကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြရန်ဖြစ်သည်။

၁၂၅။ EIA အစီရင်ခံစာတွင် အဆိုပြုစီမံကိန်းကို ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ သိသာထင်ရှားသော ထိခိုက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်၊ မဖော်နိုင်မည်ကို နိဂုံးချုပ်သုံးသပ် တင်ပြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း (ဂ) - ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းအစီရင်ခံစာပါအကြောင်းအရာများ (မာတိကာ)

၁၂၆။ ဇယား (၇)တွင် EIA အစီရင်ခံစာတစ်စောင်၏ အဓိက ပါဝင်ရမည့်အကြောင်းအရာများကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားသည်။ အသေးစိတ်အချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၇) - သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ EIA အစီရင်ခံစာပုံစံ

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
အတိုကောက်စာလုံးများနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ	• အစီရင်ခံစာတွင် အသုံးပြုထားသည့် အတိုကောက်စာလုံးများ အားလုံးကို ရှင်းပြသင့်ပါသည်။ • မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အသုံးအနှုန်းများကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို၍ ရှင်းပြရပါမည်။
၁။ အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်	• စီမံကိန်းအစိတ်အပိုင်းများနှင့် ယင်းတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများအကြောင်း အတိုချုပ် ရှင်းလင်း တင်ပြခြင်း။ • (ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများ၊ လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ၊ ကြွင်းကျန်သက်ရောက်မှုများ အပါအဝင်) ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော အဓိက ထိခိုက်နိုင်မှုများကို အကျဉ်းချုပ် တင်ပြခြင်း။ • ဒေသခံပြည်သူများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေးစီမံချက် အကျဉ်းချုပ် • ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် အကျဉ်းချုပ် • ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များအကျဉ်းချုပ်
၂။ နိဒါန်း	
စီမံကိန်းအကြောင်းအရာ	• စီမံကိန်းနောက်ခံအကြောင်းအရာနှင့် ရာဇဝင်အတိုချုပ်၊ ယခင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသော နည်းပညာ၊ စီးပွားရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဆိုင်ရာ လေ့လာမှုများမှ အဓိကတွေ့ရှိချက်များ • စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူနှင့် EIA အကြံပေးအဖွဲ့တို့ အကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း
EIA အစီရင်ခံစာကို သဘောတူညီခြင်း	• စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူက ဖြည့်သွင်း၍ လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် အတည်ပြုကြောင်းနှင့် တာဝန်ယူကြောင်း ကတိဝန်ခံချက်စာ • တတိယအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် EIA အကြံပေးအဖွဲ့၏ သဘောတူကြောင်းစာ
၃။ မူဝါဒ၊ ဥပဒေနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်	• ကုမ္ပဏီ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ • မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေမူဘောင်

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
	• စီမံကိန်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံတကာ ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် သဘောတူစာချုပ်များ • မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှု/အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင် • (သက်ဆိုင်မှုရှိသည့်) နိုင်ငံတကာမူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ စံနှုန်းများ • ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ
၄။ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်	• စီမံကိန်းနှင့် စီမံကိန်းရည်ရွယ်ချက်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း • စီမံကိန်း၏ အရွယ်အစား၊ အဆောက်အဦများ၊ နည်းပညာ၊ အခြေခံ အဆောက်အဦ၊ ထုတ်လုပ်မှု၊ ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် သယံဇာတ အသုံးပြုမှု၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း ထွက်ရှိမှု၊ ထုတ်လွှတ်မှုများစသည်တို့ကို စီမံကိန်းအဆင့်အလိုက် မြေပုံများ၊ လုပ်ငန်းခွင်ပြပုံများဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း • စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် ပါဝင်ရမည့် အသေးစိတ်အချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) ၏ အခန်း (၄) - EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ - စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။
၅။ အခြားဆောင်ရွက် နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ဆန်းစစ်ခြင်း	• နည်းစနစ် • အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုချင်းစီအား ယင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု ဆိုင်ရာ အဓိက ထိခိုက်မှုများ၊ အန္တရာယ်များအား ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်များ၊ အကဲဖြတ်ချက်များနှင့်တကွ ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း • စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ၏ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်အတွင်းတွင်သာ ရှိပြီး ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အခြားအစားထိုးနည်းလမ်းများကိုသာ ထည့်သွင်း တင်ပြရမည်။ • အကြိုက်နှစ်သက်ဆုံးသော အစားထိုးနည်းလမ်းကို ရွေးချယ်ရသည့် အကြောင်းရင်းများကို ဖော်ပြပေးရမည်။
၆။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ အကြောင်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်	• သက်ဆိုင်မှုရှိ၍ အသုံးဝင်သော အချက်အလက်နှင့်ကိန်းဂဏန်းများကိုသာ ရှင်းလင်းတင်ပြရန်။ • နည်းစနစ် • စီမံကိန်းပတ်လည်ရှိ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ဧရိယာ၏ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဇီဝပိုင်း ဆိုင်ရာ၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ ဝိသေသ လက္ခဏာများအား ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
	• ထိရ်လွယ်သော ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ • ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ၏ အသေးစိတ်စာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) ၏ အခန်း (၆) - EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ - သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။
၇။ ထိခိုက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ	• နည်းစနစ် • ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ၊ အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေ များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ ဆန်းစစ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းအဆင့် အလိုက် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများနှင့် ကြွင်းကျန်သက် ရောက်မှုများကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း • စီမံကိန်းအဆင့်တိုင်းတွင် ဆန်းစစ်မှုများကို ခေါင်းစဉ်အလိုက်နှင့် ပထဝီအနေအထား/နေရာအလိုက် ခွဲခြားပြုလုပ်ရန်။
၈။ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ ဆန်းစစ်ခြင်း	• နည်းစနစ် • သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် စက်မှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကို ဆန်းစစ်ခြင်း • အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များ
၉။ ဆက်စပ်သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း	• နည်းစနစ် • စီမံကိန်းအဆင့်အလိုက် ဆန်းစစ်ခြင်း • ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများကို စီမံခန့်ခွဲသည့် မူဘောင်
၁၀။ ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	• နည်းစနစ် • ဒေသခံပြည်သူများချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း ○ ထိခိုက်ခံရရန် အလားအလာရှိသည့် ပြည်သူများနှင့် အခြားအကျိုးဆက်စပ်သူများ ○ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများမှ ရလဒ်များ ○ အကျိုးဆက်စပ်သူများက သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားသည့် ပြဿနာရပ်များ ○ ဝေဖန်ချက်များ၊ အကြံပြုချက်များအား တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက် ထားမှု ○ အကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်း ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများ • ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
၁၁။ သတ္တုတွင်း ပိတ်သိမ်းရေး အစီအစဉ်	- ရည်ရွယ်ချက်များ - ယေဘုယျနည်းလမ်း - ပြန်လည်ကုစားရေးမဟာဗျူဟာ - လက်ရှိအခြေအနေ - ပြန်လည်ပြုပြင်/ထူထောင်ရေးနည်းလမ်းများ - အနာဂတ်ကလာ မြေအသုံးချမှု - ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်/ထူထောင်ရေး အချိန်ဇယား - ကြားဖြတ်အစီအစဉ်နှင့် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်
၁၂။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်	- ESMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ - တာဝန်ဝတ္တရားများ - လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း - ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ အကျဉ်းချုပ် - လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ - အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေး စီမံချက်များ - ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ - ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်ရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး - နစ်နာမှုဖြေရှင်းပေးရေးလုပ်ငန်းစဉ် - စွမ်းဆောင်ရည်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်များ - အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ဇယား - ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်
၁၃။ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	အဆိုပြုစီမံကိန်းကို ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ သိသာထင်ရှားသော ထိခိုက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်၊ မဖော်နိုင်မည်ကို နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်တင်ပြခြင်း

အခန်း (၅) - ကနဦးပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၂၇။ ကနဦးပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ခြင်း ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည့် စီမံကိန်းအမျိုးအစား ဆိုသည်မှာ စီမံကိန်းတစ်ခုကြောင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု အနည်းငယ်ရှိသော်လည်း၊ အတိုင်းအတာနှင့် သိသာထင်ရှားမှုအားဖြင့် EIA အမျိုးအစား စီမံကိန်းများထက် နည်းပါးသည်ဟု သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်သည့် စီမံကိန်းကို ဆိုလိုပါသည်။^၈ IEE အမျိုးအစား စီမံကိန်းများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် (၁) နယ်ပယ်နှင့် အရွယ်အစား အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိသည် (၂) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အသိများသော သက်ရောက်မှုအများစုသည် စီမံကိန်းတည်ရှိရာနေရာတွင်သာ ယာယီအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ပြီး မူလအခြေအနေသို့ ပြန်လည်ပြောင်းလဲ သွားနိုင်သည် (၃) ကောင်းစွာသက်သေပြထားပြီး ရရှိနိုင်သော နည်းစနစ်များ၊ အလေ့အထများဖြင့် စီမံခန့်ခွဲနိုင်သော သို့မဟုတ် လျော့ချနိုင်သော သက်ရောက်မှုများ ရှိကြသည်။ သို့သော် ယင်းစီမံကိန်းများတွင် သီးခြားထိန်းချုပ်မှုများ၊ သီးသန့်နည်းလမ်းများ၊ အစားထိုးနည်းလမ်းများဖြင့် ဆန်းစစ်၊ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲ၍ အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် သက်ရောက်မှုများလည်း ရှိနိုင်သည်။

အပိုင်း (က) - ကနဦးပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်ခြင်း (IEE) ၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာ

၁၂၈။ ယေဘုယျအားဖြင့် IEE အတွက် လေ့လာမှုနယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှာ EIA ထက် များစွာ လျော့နည်းပါသည်။ EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅ ခုနှစ်) အရ IEE လေ့လာမှုအတွက် နယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရန်မလိုအပ်ပါ။ သို့ရာတွင် စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူ အနေဖြင့် IEE လေ့လာမှုနယ်ပယ်နှင့် IEE အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သည့်အကြောင်းအရာ (မာတိကာ) တို့ကို ခြုံငုံရေးသား၍ ပဏာမစိစစ်သည့်အဆင့်တွင် စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာနှင့်အတူ တင်သွင်းရန် အကြံပြုလိုပါသည်။

၁၂၉။ အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း - အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းတို့ကို IEE အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းတင်ပြရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုဆန်းစစ်မှုများ၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာမှာမူ စီမံကိန်း၏ သဘောသဘာဝနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများပေါ် မူတည်ပါလိမ့်မည်။ အချို့သော ဖြစ်ရပ်များတွင် အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းကို စဉ်းစားရန် သို့မဟုတ် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ရန် မလိုအပ်ပါ။ စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်သူသည် ထိုဆန်းစစ်မှုများ လိုအပ်ခြင်း ရှိမရှိကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးသင့်ပါသည်။

^၈ မြန်မာနိုင်ငံ EIA ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅ ခုနှစ်)

အပိုင်း (ခ) - IEE စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း

၁၃၀။ IEE စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် EIA စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း တူညီစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ အခန်း - (၄)၊ အပိုင်း (ခ) - ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း အပိုင်းတွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။ အခြေခံအဆင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) ဆန်းစစ်လေ့လာမည့် ပထဝီမြေပြင်နယ်နိမိတ်များကို သတ်မှတ်ခြင်း
- (ခ) ဆန်းစစ်လေ့လာမည့် အချိန်မူဘောင် သတ်မှတ်ခြင်း
- (ဂ) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် ရေးသားခြင်း
- (ဃ) အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ဆန်းစစ်ခြင်း (လိုအပ်ပါက)
- (င) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း
- (စ) ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ခြင်း
- (ဆ) လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း
- (ဇ) ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း (လိုအပ်ပါက)
- (ဈ) ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်များကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း
- (ည) အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုန့်ပြန်ရေးစီမံချက် ရေးဆွဲခြင်း
- (ဋ) ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်း
- (ဌ) သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း
- (ဍ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း။

အပိုင်း (ဂ) - အခြေပြုအချက်အလက်များ စုဆောင်းကောက်ယူခြင်း

၁၃၁။ ထိခိုက်လွယ်သော လက်ခံနေရာများနှင့်ဆက်စပ်နေသည့် လေအရည်အသွေး၊ ရေအရည်အသွေးနှင့် ဆူညံမှုတို့အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်များကို လေ့လာရန် လိုအပ်ပါသည်။^၉ သဘာဝနေရင်းဒေသများ၊ အဓိကဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဧရိယာ (KBA) များ၊ သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းရေး နယ်မြေများအပေါ် ထိခိုက်မှုများဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် နေရာများတွင် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ လေ့လာဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

^၉ ထိခိုက်လွယ်သော လက်ခံနေရာများတွင် လူနေအိမ်များ၊ ဘုရားကျောင်းများ၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ၊ ဗလီများ၊ သတ္တုတွင်းအနီးရှိ ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ၊ သတ္တုတွင်းဆီသို့ ချဉ်းကပ်လမ်းများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

အပိုင်း (ဃ) - ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး

၁၃၂။ **ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးစီမံချက်** - ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေး စီမံချက်ကို ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို စီမံကိန်းကြောင့် တိုက်ရိုက်ထိခိုက်ခံရနိုင်သည့် ဒေသများ ပါဝင်စေလျက် မြို့နယ်အဆင့်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုလိုပါသည်။ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရာတွင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးရှိမည့် ပြည်သူများလည်း ပါဝင်စေရပါမည်။ လိုအပ်ပါက တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်အထိ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၁၃၃။ **ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်** - ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းစီမံချက်တွင် ဒေသခံပြည်သူများ၏ သဘောတူညီချက်များကိုလည်း ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်တွင် (၁) ပညာရေးအတွက် အထောက်အပံ့များ (၂) အခြေခံအဆောက်အအုံ တိုးတက်စေခြင်း (၃) ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အတွက် အထောက်အပံ့များ (၄) လူမှုဖူလုံရေးအထောက်အပံ့များ (၅) စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း (၆) ဒေသများကို အလုပ်ခန့်ထားရေးနှင့် ဒေသတွင်းမှ ပစ္စည်းဝယ်ယူရေး အစီအစဉ်များ စသည့် လုပ်ငန်းများ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

အပိုင်း (င) - IEE အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ

၁၃၄။ ယေဘုယျအားဖြင့် IEE အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများမှာ EIA အစီရင်ခံစာ ပါ အကြောင်းအရာများနှင့် တူညီပါသည်။ သို့ရာတွင် (အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အတိုင်း) အခြား ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများအား ဆန်းစစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆက်စပ်သက် ရောက်မှုများအား ဆန်းစစ်ခြင်းစသည့် အခန်းများ ပါဝင်ရန် မလိုအပ်သည်များလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။

ဇယား (၈) - IEE အစီရင်ခံစာပုံစံ

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
မာတိကာ	
အတိုကောက်စာလုံးများနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ	• အစီရင်ခံစာတွင် အသုံးပြုထားသည့် အတိုကောက်စာလုံးများ အားလုံးကို ရှင်းပြသင့်ပါသည်။ • မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အသုံးအနှုန်းများကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို၍ ရှင်းပြရပါမည်။
၁။ အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်	• စီမံကိန်းအစိတ်အပိုင်းများနှင့် ယင်းတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများအကြောင်း အတိုချုပ် ရှင်းလင်း တင်ပြခြင်း။ • (ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများ၊ လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ၊ ကြွင်းကျန်သက်ရောက်မှုများ အပါအဝင်) ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော အဓိက ထိခိုက်နိုင်မှုများကို အကျဉ်းချုပ် တင်ပြခြင်း။

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
	- ဒေသခံပြည်သူများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေးစီမံချက် အကျဉ်း ချုပ် - ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် အကျဉ်းချုပ် - ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များအကျဉ်းချုပ်
၂။ နိဒါန်း	
စီမံကိန်းအကြောင်းအရာ	- စီမံကိန်းနောက်ခံအကြောင်းအရာနှင့် ရာဇဝင်အတိုချုပ်၊ ယခင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသော နည်းပညာ၊ စီးပွားရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဆိုင်ရာ လေ့လာမှုများမှ အဓိကတွေ့ရှိချက်များ - စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူနှင့် EIA အကြံပေးအဖွဲ့တို့ အကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း
IEE အစီရင်ခံစာကို သဘောတူညီခြင်း	- စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူက ဖြည့်သွင်း၍ လက်မှတ်ရေးထိုး ထားသည့် အတည်ပြုကြောင်းနှင့် တာဝန်ယူကြောင်း ကတိဝန်ခံချက် - တတိယအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် EIA အကြံပေးအဖွဲ့၏ သဘောတူ ကြောင်းစာ
၃။ မူဝါဒ၊ ဥပဒေနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်	- ကုမ္ပဏီ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ - မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေမူဘောင် - စီမံကိန်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံတကာ ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် သဘောတူစာချုပ်များ - မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှု/အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင် (သက်ဆိုင်မှုရှိသည့်) နိုင်ငံတကာမူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ စံနှုန်းများ
၄။ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်	- စီမံကိန်းနှင့် စီမံကိန်းရည်ရွယ်ချက်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း - စီမံကိန်း၏ အရွယ်အစား၊ အဆောက်အဦများ၊ နည်းပညာ၊ အခြေခံ အဆောက်အဦး၊ ထုတ်လုပ်မှု၊ ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် သယံဇာတ အသုံးပြုမှု၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း ထွက်ရှိမှု၊ ထုတ်လွှတ်မှု များ စသည်တို့ကို စီမံကိန်းအဆင့်အလိုက် ဖြေပုံများ၊ လုပ်ငန်း ခွင်ပြပုံများဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း - စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် ပါဝင်ရမည့် အသေးစိတ်အချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) ၏ အခန်း (၄) - EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ - စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
၅။ အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ဆန်းစစ်ခြင်း	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနက လိုအပ်သည်ဟု သတ်မှတ်ပါက
၆။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ အကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်	• သက်ဆိုင်မှုရှိ၍ အသုံးဝင်သော အချက်အလက်နှင့်ကိန်းဂဏန်းများကိုသာ ရှင်းလင်းတင်ပြရန်။ • နည်းစနစ် • စီမံကိန်းပတ်လည်ရှိ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ဧရိယာ၏ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဇီဝပိုင်း ဆိုင်ရာ၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ ဝိသေသ လက္ခဏာများအား ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း • ထိရလွယ်သော ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ • ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ၏ အသေးစိတ်စာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) ၏ အခန်း (၆) - EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ- သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။
၇။ ထိခိုက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ	• နည်းစနစ် • ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ၊ အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေ များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ ဆန်းစစ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းအဆင့် အလိုက် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများနှင့် ကြွင်းကျန်သက် ရောက်မှုများကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း • စီမံကိန်းအဆင့်တိုင်းတွင် ဆန်းစစ်မှုများကို ခေါင်းစဉ် အလိုက်နှင့် ပထဝီအနေအထား/နေရာအလိုက် ခွဲခြားပြုလုပ်ရန်။
၈။ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ ဆန်းစစ်ခြင်း	• နည်းစနစ် • သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် စက်မှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကို ဆန်းစစ်ခြင်း • အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များ
၉။ ဆက်စပ်သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း	ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနက လိုအပ်သည်ဟု သတ်မှတ်ပါက
၁၀။ ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	• နည်းစနစ် • ဒေသခံပြည်သူများချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးစီမံချက် ◦ ထိခိုက်ခံရရန် အလားအလာရှိသည့် ပြည်သူများနှင့်

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
	အခြားအကျိုးဆက်စပ်သူများ ○ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများမှ ရလဒ်များ ○ အကျိုးဆက်စပ်သူများက သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားသည့် ပြဿနာရပ်များ ○ ဝေဖန်ချက်များ၊ အကြံပြုချက်များအား တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ထားမှု ○ အကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်း ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများ • ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်
၁၁။ သတ္တုတွင်း ပိတ်သိမ်းရေး အစီအစဉ်	• ရည်ရွယ်ချက်များ • ယေဘုယျနည်းလမ်း • ပြန်လည်ကုစားရေးမဟာဗျူဟာ • လက်ရှိအခြေအနေ • ပြန်လည်ပြုပြင်/ထူထောင်ရေးနည်းလမ်းများ • အနာဂတ်ကာလ မြေအသုံးချမှု • ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်/ထူထောင်ရေး အချိန်ဇယား • ကြားဖြတ်အစီအစဉ်နှင့် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်
၁၂။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်	• ESMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ ○ တာဝန်ဝတ္တရားများ ○ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း • ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ အကျဉ်းချုပ် • လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ • အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေး စီမံချက်များ • ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ • ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်ရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး • နစ်နာမှုဖြေရှင်းပေးရေးလုပ်ငန်းစဉ် • စွမ်းဆောင်ရည်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်များ • အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ဇယား • ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
၁၃။ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	• အဆိုပြုစီမံကိန်းကို ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ သိသာထင်ရှားသော ထိခိုက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်၊ မဖော်နိုင်မည်ကို နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်တင်ပြခြင်း

**အခန်း (၆) - သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအသစ်များအတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့်
ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်**

၁၃၅။ EIA အမျိုးအစား စီမံကိန်းအဖြစ်လည်းကောင်း၊ IEE အမျိုးအစား စီမံကိန်းအဖြစ်လည်းကောင်း သတ်မှတ်စဉ်းစားခြင်းမခံရသည့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းသစ်များသည် ပုံမှန်အားဖြင့် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (stand-alone EMP) ရေးဆွဲရန်လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ အသေးစားသတ္တုတွင်းအများစုတို့သည်လည်း သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (stand-alone EMP) သာရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။

အပိုင်း (က) - သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (stand-alone EMP) ၏ နယ်ပယ်အတိုင်းအတာ

၁၃၆။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းသစ်များအတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (stand-alone EMP) တွင် အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများ ဆန်းစစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ပါဝင်ရန်မလိုအပ်ပါ။

အပိုင်း (ခ) - သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (stand-alone EMP) ရေးဆွဲခြင်း

၁၃၇။ သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (stand-alone EMP) ရေးဆွဲရာတွင် EIA စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကဲ့သို့ပင် တူညီသည့် နည်းလမ်းကို သုံးရန်အကြံပြုလိုပါသည် (အခန်း -၄-၁ တွင် ကြည့်ပါ)။ ထိုအဆင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

- (က) ဆန်းစစ်လေ့လာမည့် ပထဝီမြေပြင်နယ်နိမိတ်များကို သတ်မှတ်ခြင်း
- (ခ) ဆန်းစစ်လေ့လာမည့် အချိန်မူဘောင် သတ်မှတ်ခြင်း
- (ဂ) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် ရေးသားခြင်း
- (ဃ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း
- (င) ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ခြင်း
- (စ) လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း
- (ဆ) ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း (လိုအပ်ပါက)
- (ဇ) ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်များကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း
- (ဈ) အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုံ့ပြန်ရေးစီမံချက် ရေးဆွဲခြင်း
- (ည) ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်း
- (ဋ) သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း

(၄) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း။

အပိုင်း (ဂ) - အခြေပြုအချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း

၁၃၈။ ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအတွက် အခြေပြုအချက်အလက်စုဆောင်းရန် သီးခြားသတ်မှတ်ချက် မရှိပါ။ သို့ရာတွင် မြေအသုံးချမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော လက်ခံနေရာများနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကိုမူ ထောက်ပံ့ပေးရပါမည်။¹⁰ သဘာဝနေရင်းဒေသများ၊ အဓိက ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဧရိယာ (KBA) များ၊ သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းရေး နယ်မြေများအပေါ် ထိခိုက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် နေရာများတွင် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ လေ့လာဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆန်းစစ်ရာတွင် သဘာဝနေရင်းဒေသများအပေါ် ထိခိုက်မှုများရှိ နေကြောင်း တွေ့ရှိသုံးသပ်ပါက IEE ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။

အပိုင်း (ဃ) - ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး

၁၃၉။ ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးစီမံချက် - ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေး စီမံချက်ကို ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို စီမံကိန်းကြောင့် တိုက်ရိုက်ထိခိုက်ခံရနိုင်သည့် ဒေသများ ပါဝင်စေလျက် မြို့နယ်အဆင့်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုလိုပါသည်။ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရာတွင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးရှိမည့် ပြည်သူများလည်း ပါဝင်စေရပါမည်။ လိုအပ်ပါက တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်အထိ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၁၄၀။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် - ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းစီမံချက်တွင် ဒေသခံပြည်သူများ၏ သဘောတူညီချက်များကိုလည်း ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်တွင် (၁) ပညာရေးအတွက် အထောက်အပံ့များ (၂) အခြေခံအဆောက်အအုံ တိုးတက်စေခြင်း (၃) ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အတွက် အထောက်အပံ့များ (၄) လူမှုဖူလုံရေးအထောက်အပံ့များ (၅) စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း (၆) ဒေသများကို အလုပ်ခန့်ထားရေးနှင့် ဒေသတွင်းမှ ပစ္စည်းဝယ်ယူရေး အစီအစဉ် များ စသည့် လုပ်ငန်းများ ပါဝင်နိုင်သည်။

¹⁰ ထိခိုက်လွယ်သော လက်ခံနေရာများတွင် လူနေအိမ်များ၊ ဘုရားကျောင်းများ၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ၊ ဗလီများ၊ သတ္တုတွင်းအနီးရှိ ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ၊ သတ္တုတွင်းဆီသို့ ချဉ်းကပ်လမ်းများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

အပိုင်း (င) - သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအသစ်များအတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်၏ အစီရင်ခံစာ ပုံစံ

ဇယား (၉) - သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအသစ်များအတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်၏ အစီရင်ခံစာ ပုံစံ

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
မာတိကာ	
အတိုကောက်စာလုံးများနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ	• အစီရင်ခံစာတွင် အသုံးပြုထားသည့် အတိုကောက်စာလုံးများ အားလုံးကို ရှင်းပြသင့်ပါသည်။ • မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အသုံးအနှုန်းများကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို၍ ရှင်းပြရပါမည်။
၁။ အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်	• စီမံကိန်းအစိတ်အပိုင်းများနှင့် ယင်းတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများအကြောင်း အတိုချုပ် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း။ • (ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများ၊ လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ၊ ကြွင်းကျန်သက်ရောက်မှုများ အပါအဝင်) ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော အဓိက ထိခိုက်နိုင်မှုများကို အကျဉ်းချုပ် တင်ပြခြင်း။ • ဒေသခံပြည်သူများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေးစီမံချက် အကျဉ်း ချုပ် • ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် အကျဉ်းချုပ် • ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များ အကျဉ်းချုပ်
၂။ နိဒါန်း	
စီမံကိန်းအကြောင်းအရာ	• စီမံကိန်းနောက်ခံအကြောင်းအရာနှင့် ရာဇဝင်အတိုချုပ်၊ ယခင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသော နည်းပညာ၊ စီးပွားရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဆိုင်ရာ လေ့လာမှုများမှ အဓိကတွေ့ရှိချက်များ • စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူနှင့် EIA အကြံပေးအဖွဲ့တို့ အကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း
IEE အစီရင်ခံစာကို သဘောတူညီခြင်း	• စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူက ဖြည့်သွင်း၍ လက်မှတ်ရေးထိုး ထားသည့် အတည်ပြုကြောင်းနှင့် တာဝန်ယူကြောင်း ကတိဝန်ခံချက် • တတိယအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် EIA အကြံပေးအဖွဲ့၏ သဘောတူ ကြောင်းစာ

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
၃။ မူဝါဒ၊ ဥပဒေနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်	• ကုမ္ပဏီ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ • မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေမူဘောင် • စီမံကိန်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံတကာ ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် သဘောတူစာချုပ်များ • မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှု/အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင် • (သက်ဆိုင်မှုရှိသည့်) နိုင်ငံတကာမူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ စံနှုန်းများ
၄။ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်	• စီမံကိန်းနှင့် စီမံကိန်းရည်ရွယ်ချက်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း • စီမံကိန်း၏ အရွယ်အစား၊ အဆောက်အဦးများ၊ နည်းပညာ၊ အခြေခံ အဆောက်အဦး၊ ထုတ်လုပ်မှု၊ ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် သယံဇာတ အသုံးပြုမှု၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း ထွက်ရှိမှု၊ ထုတ်လွှတ်မှု များ စသည်တို့ကို စီမံကိန်းအဆင့်အလိုက် မြေပုံများ၊ လုပ်ငန်း ခွင်ပြပုံများဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း • စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် ပါဝင်ရမည့် အသေးစိတ်အချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) ၏ အခန်း (၄) - EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ - စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။
၅။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ အကြောင်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်	• သက်ဆိုင်မှုရှိ၍ အသုံးဝင်သော အချက်အလက်နှင့်ကိန်းဂဏန်း များကိုသာ ရှင်းလင်းတင်ပြရန်။ • စီမံကိန်းပတ်လည်ရှိ ဧရိယာ၏အုပ်ချုပ်ရေး၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဇီဝပိုင်း ဆိုင်ရာ၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ ဝိသေသ လက္ခဏာများအား ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း • လေ့လာမှုဧရိယာအတွင်းရှိ ထိရလွယ်သော ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ • ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများ၏ အသေးစိတ်စာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) ၏ အခန်း (၆) - EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ - သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။
၆။ ထိခိုက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့်	• ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ၊ အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေ များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ ဆန်းစစ်ခြင်း၊ စီမံကိန်း

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ	အဆင့် အလိုက် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများနှင့် ကြွင်းကျန် သက်ရောက်မှုများကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း
၇။ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ ဆန်းစစ်ခြင်း	• နည်းစနစ် • သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် စက်မှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကို ဆန်းစစ်ခြင်း • အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များ
၈။ ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	• နည်းစနစ် • ဒေသခံပြည်သူများချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးစီမံချက် ○ ထိခိုက်ခံရရန် အလားအလာရှိသည့် ပြည်သူများနှင့် အခြားအကျိုးဆက်စပ်သူများ ○ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများမှ ရလဒ်များ ○ အကျိုးဆက်စပ်သူများက သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားသည့် ပြဿနာရပ်များ ○ ဝေဖန်ချက်များ၊ အကြံပြုချက်များအား တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက် ထားမှု ○ အကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်း ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများ • ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်
၉။ သတ္တုတွင်း ပိတ်သိမ်းရေး အစီအစဉ်	• ရည်ရွယ်ချက်များ • ယေဘုယျနည်းလမ်း • ပြန်လည်ကုစားရေးမဟာဗျူဟာ • လက်ရှိအခြေအနေ • ပြန်လည်ပြုပြင်/ထူထောင်ရေးနည်းလမ်းများ • အနာဂတ်ကာလ မြေအသုံးချမှု • ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်/ထူထောင်ရေး အချိန်ဇယား • ကြားဖြတ်အစီအစဉ်နှင့် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်
၁၀။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်	• ESMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ ○ တာဝန်ဝတ္တရားများ ○ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံ ခြင်း • ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ အကျဉ်းချုပ်

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
	• လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ • အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေး စီမံချက်များ • ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ • ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်ရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး • နစ်နာမှုဖြေရှင်းပေးရေးလုပ်ငန်းစဉ် • စွမ်းဆောင်ရည်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်များ • အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ဇယား • ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်
၁၁။ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	• အဆိုပြုစီမံကိန်းကို ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ သိသာထင်ရှားသော ထိခိုက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်၊ မဖော်နိုင်မည်ကို နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်တင်ပြခြင်း

**အခန်း (၇) - လက်ရှိလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက်
သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်**

၁၄၁။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (၂၀၁၅ ခုနှစ်)၏ ပုဒ်မ (၈)တွင် သတ္တုတွင်းများအပါအဝင် လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သော စီမံကိန်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ဖော်ပြထားသည်။ ပုဒ်မ (၈) တွင် အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည် -

“EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း မထုတ်ပြန်မီတွင် တည်ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သော သို့မဟုတ် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများစတင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော စီမံကိန်းများသည် ယင်းစီမံကိန်းကြောင့် ယခင်ကဖြစ်စေ၊ ယခုဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ်သော ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများကို ဖော်ထုတ်သိရှိရန်အတွက် လုပ်ငန်းခွင်တွင် စိစစ်ခြင်းအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းအား ဆန်းစစ်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်အတွင်း (က) EIA သို့မဟုတ် IEE သို့မဟုတ် EMP ကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရမည်။ (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုသက်သေခံလက်မှတ် (ECC) ရယူရမည်။ (ဂ) ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများအား လျှော့ချရန်အတွက် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ အခြားသက်ဆိုင်ရာဥပဒေများနှင့်အညီ သင့်လျော်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်”

၁၄၂။ လက်ရှိလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော သတ္တုတွင်းများသည် EIA အစီရင်ခံစာများ ရေးသားပြုစုရာ၌ အခန်း (၄) တွင် ဖော်ပြထားသော လမ်းညွှန်ချက်များကို အသုံးပြုရပါမည်။ လက်ရှိလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော သတ္တုတွင်းများသည် IEE အစီရင်ခံစာများ ရေးသားပြုစုရာ၌ အခန်း (၅) တွင် ဖော်ပြထားသော လမ်းညွှန်ချက်များကို အသုံးပြုရပါမည်။

၁၄၃။ EIA အမျိုးအစားစီမံကိန်းဟုလည်းကောင်း၊ IEE အမျိုးအစားစီမံကိန်းဟုလည်းကောင်း သတ်မှတ်ခြင်း မခံရသည့် စီမံကိန်းများမှာမူ ပုံမှန်အားဖြင့် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (stand-alone Environmental Management Plan) ကို ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၁၄၄။ ဤအခန်းပါ လမ်းညွှန်ချက်များမှာ (၁) တည်ဆောက်ဆဲအဆင့် သို့မဟုတ် (၂) လုပ်ငန်းလည်ပတ်သည့် အဆင့် သို့မဟုတ် (၃) ပိတ်သိမ်းသည့်အဆင့်တွင် ရောက်ရှိနေသော လက်ရှိ ဆောင်ရွက်ဆဲ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် လမ်းညွှန်ပေးပါလိမ့်မည်။

၁၄၅။ လက်ရှိလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်၏ ယခင်ပုံစံ - ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနသည် ၂၀၁၆ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် လက်ရှိလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သော သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများ လိုင်စင်သက်တမ်းတိုးရာ၌ စည်းကမ်းချက်တစ်ရပ်အနေဖြင့် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော EMP များရေးဆွဲ

တင်ပြရန် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ထို EMP များရေးဆွဲရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနက ၇-၁၁-၂၀၁၆ ရက်စွဲပါ စာအမှတ် EIA-၂/၉(၉၃၇/၂၀၁၆) ဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် စံပြုပုံစံဖြင့် ရေးဆွဲရန် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ဤလမ်းညွှန်ချက်မှာ ထိုစံပြုပုံစံဟောင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်မွမ်းမံထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၄၆။ ဤလမ်းညွှန်ချက်အခန်းတွင်ပါဝင်သည့်အကြောင်းအရာများ - အပိုင်း (က) တွင် လက်ရှိသတ္တုတွင်း များအတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော EMP များ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရန် အဆင့်များကို ဖော်ပြထားသည်။ အပိုင်း (ခ) တွင် လက်ရှိသတ္တုတွင်းများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆန်းစစ်မှုများနှင့် ဆက်စပ်၍ အထူးထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များကို ဆွေးနွေးထားသည်။ အပိုင်း (ဂ) တွင် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော EMP အစီရင်ခံစာအတွက် အကြံပြုထားသည့် ပုံစံ (format) ကို ဖော်ပြထားသည်။

၁၄၇။ ဤလမ်းညွှန်ချက်အခန်းကို အသုံးပြုပုံ - စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူများနှင့် EIA အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များသည် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅ ခုနှစ်) အရ လက်ရှိ သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းများ အတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော EMP များရေးဆွဲရာတွင် ဤလမ်းညွှန်ချက်များကို အသုံးပြုရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤလမ်းညွှန်ချက်များသည် ဌာနဆိုင်ရာများပါဝင်သော EIA စိစစ်သုံးသပ်ရေးအဖွဲ့ အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်စိစစ်သုံးသပ်သူများအတွက်လည်း အသုံးဝင်သော ရည်ညွှန်းကိုးကား စာအုပ်စာတမ်း တစ်ခုဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

အပိုင်း (က)- လက်ရှိ သတ္တုတွင်းများအတွက် အထူးထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များ

၁၄၈။ သတ္တုတွင်းသစ်များအား စီမံချက်ရေးဆွဲသည့်အဆင့်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုများမှာ တည်ဆောက်ရေးအဆင့်၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်သည့်အဆင့်၊ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းသည့်အဆင့်များတွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် မျှော်မှန်းထိခိုက်မှုများကို အခြေခံ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် လက်ရှိလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော သတ္တုတွင်းများအတွက်မူ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများစွာတို့ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့အတိတ်က ဖြစ်ပွားခဲ့သော ထိခိုက်မှုများနှင့် လက်ရှိ ထိခိုက်မှုနှစ်မျိုးလုံးကို ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများ ပြောင်းလဲခဲ့ပြီဖြစ်သောကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်များကိုလည်း အသစ်ပြန်လည်တည်ဆောက်ယူရပါမည်။

(က-၁) - ယခင်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုလုပ်ငန်းများ

(က-၁-၁) IEE, EIAs နှင့် EMPs

၁၄၉။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရဖြစ်စေ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်မတိုင်မီ ရှိထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရဖြစ်စေ ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ (ဥပမာ - IEE အစီရင်ခံစာများ၊ EIA

အစီရင်ခံစာများ၊ EMP အစီအစဉ်များ) ပြင်ဆင်ထားရှိပြီးဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် ထိုစာရွက်စာတမ်းအစီရင်ခံစာများကို အစမှတ်အဖြစ် အသုံးပြုသင့်ပါသည်။

(က-၁-၂) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု သက်သေခံလက်မှတ် (ECC)

၁၅၀ ECC လက်မှတ်မှာ EIA/IEE နှင့် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော EMP အစီရင်ခံစာများအား ခွင့်ပြုချက်ပေးသည့် စာရွက်စာတမ်းတစ်စောင်ဖြစ်သည်။ ECC လက်မှတ်ကို EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅ ခုနှစ်) နှင့်အညီ ထုတ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (၂၀၁၅ ခုနှစ်) ၏ ပုဒ်မ (၉၀) အရ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် “အထူးရှင်းလင်းတိကျစွာ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခံရသည့် စီမံကိန်း” ကိုသာ ECC လက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ECC လက်မှတ်တွင် စီမံကိန်းက လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် စည်းကမ်းချက်များကို သတ်မှတ် ဖော်ပြထားသည်။

(က-၁-၃) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်

၁၅၁။ အချို့သော သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများတွင် ကုမ္ပဏီအတွက် ကောင်းစွာအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် များရှိထားကြပြီး၊ ယင်းအစီအစဉ်များတွင် (၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ (၂) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်အားလုံးကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သည့် အကြီးတန်းအရာရှိတစ်ဦး အပါအဝင် အရည်အချင်းပြည့်ဝသည့် ဝန်ထမ်းများ (၃) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (၄) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို အစီရင်ခံသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ စသည်တို့ပါဝင်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကုမ္ပဏီများစွာတို့တွင်မူ ထိုသို့သော အစီအစဉ်များ မရှိကြပါ။

၁၅၂။ ထိုအခါတွင် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းခွင်အဆင့်၌ ESMS ကို တည်ထောင်ရပါမည်။ သတ္တုတွင်းအဆင့်တွင် ESMS အစီအစဉ်တစ်ခု၏ အဓိကလုပ်ဆောင်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

- (က) ESMP အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း
- (ခ) ESMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း
- (ဂ) ESMP နှင့် ECC စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို ကာလအပိုင်း အခြားအလိုက် အစီရင်ခံခြင်း

(က-၁-၄) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများ

၁၅၃။ သတ္တုတွင်းဆောင်ရွက်သူများ (Mine Operators) သည် ၎င်းတို့ တာဝန်ရှိသည့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းလုပ်ငန်းများ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများ ကို ရေးသားရပါသည်။ ကောင်းစွာ ရေးသား

ထားသော စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများတွင် အောက်ပါတို့အတွက် အချက်အလက်များ ကို ထောက်ပံ့ပေးကြသည် -

- (က) ESMP အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများ
- (ခ) ESMP သို့မဟုတ် ECC အတိုင်း လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော်မှုကို ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းလုပ်ငန်းများ
- (ဂ) ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်များ
- (ဃ) ESMP အကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်း ထွက်ပေါ်ခဲ့သည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် ပြဿနာများ၊ ထိုကိစ္စရပ်၊ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများ

၁၅၄။ ထိုစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီရင်ခံစာများကို ယနေ့အချိန်အထိ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အမှန်တကယ် ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ ထိရောက်မှုရှိမရှိကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင်လည်းကောင်း အသုံးပြုရန်ဖြစ်ပါသည်။

(က-၁-၅) ယခင်က ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှု မဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများ

၁၅၅။ ပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှု မဆောင်ရွက်ခဲ့လျှင်ပင် သို့မဟုတ် IEE/EIA အစီရင်ခံစာနှင့် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော EMP အစီအစဉ် တို့ မရှိခဲ့လျှင်ပင် သတ္တုတွင်းတစ်ခုတွင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးစနစ် (ESMS) ရှိနေနိုင်ပါသည်။ ထိုဖြစ်ရပ်မျိုးတွင် ESMS သည် လုံလောက်မှု ရှိမရှိကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းပါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် တိုက်ဆိုင် စိစစ်ရပါမည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ကိုက်ညီစေရေးအတွက် သတ္တုတွင်း၏ ESMS စနစ်ကို မွမ်းမံမြှင့်တင်ရန် အကြံပြုလိုပါသည်။

(က-၁-၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ် မရှိသည့် သတ္တုတွင်းများ

၁၅၆။ အချို့သော ဖြစ်ရပ်များတွင်မူ သတ္တုတွင်းတွင် ESMS စနစ်ကိုပင် ကောင်းစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ ထိုဖြစ်ရပ်မျိုးတွင် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲအသစ်များ၊ လေ့လာမှုအသစ်များ၊ ဆန်းစစ်မှုအသစ်များ ပြုလုပ်၍ သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော EMP အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါလိမ့် မည်။

(က-၂) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စစ်ဆေးခြင်း

၁၅၇။ အထူးသဖြင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေခဲ့သည့် သတ္တုတွင်းများအပါအဝင် လက်ရှိသတ္တုတွင်းများတွင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုထိခိုက်မှုများအနက် များစွာတို့ကို တိုက်ရိုက်မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ အချို့သော ထိခိုက်မှုများကိုမူ ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအချက်အလက်များကို သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်းဖြင့်

သိရှိနိုင်သည်။ သီးသန့်ထားရှိနိုင်သော EMP တွင် သတ္တုတွင်းကြောင့် ယခင်နှင့် လက်ရှိ ထိခိုက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

၁၅၈။ လက်တွေ့တွင်မူ သတ္တုတွင်းဆောင်ရွက်သူ (Mine Operator) သည် ယခင်နှင့် လက်ရှိ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ ထိခိုက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းခွင်တွင် စိစစ်ခြင်းအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်/လူမှုဆိုင်ရာလိုက်နာဆောင်ရွက်မှုအား စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုလိုပါသည်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုစစ်ဆေးရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သတ္တုတွင်းတွင် ကျင့်သုံးနေသည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးအလေ့အထများသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ် EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိကို ဆုံးဖြတ်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ ECC သက်သေခံလက်မှတ်ထုတ်ပေးထားပါက၊ ယင်း ECC တွင် ပါဝင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များအား လိုက်နာမှု ရှိမရှိကို ဦးတည်စစ်ဆေးရပါမည်။

၁၅၉။ ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါက ယင်းလုပ်ငန်းအတွက် စီမံချက်တစ်ခုရေးဆွဲရပါမည်။ ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် လိုအပ်သော ပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ထိုလုပ်ငန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်/လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရေးအတွက် အချိန်မူဘောင်တို့ကို သတ်မှတ်ပေးရပါမည်။

အပိုင်း (ခ) - လက်ရှိ ဆောင်ရွက်နေဆဲ သတ္တုတွင်းများအတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်

၁၆၀။ ဝန်ကြီးဌာနက သီးသန့်သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိလျှင် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေဆဲ သတ္တုတွင်းများအတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့် EMP အစီအစဉ်များတွင် အခြားဆောင်ရွက်နိုင်သော နည်းလမ်းများ ဆန်းစစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆက်စပ်သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းတို့ ပါဝင်ရန် မလိုအပ်ပါ။

၁၆၁။ လက်ရှိ ဆောင်ရွက်နေဆဲ သတ္တုတွင်းများအတွက် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (Stand-alone EMP) ရေးဆွဲရာတွင် အခြေခံအဆင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

- (က) ဆန်းစစ်လေ့လာမည့် ပထဝီမြေပြင်နယ်နိမိတ်များကို သတ်မှတ်ခြင်း
- (ခ) ဆန်းစစ်လေ့လာမည့် အချိန်မူဘောင် သတ်မှတ်ခြင်း
- (ဂ) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း
- (ဃ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း
- (င) ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ခြင်း
- (စ) လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း
- (ဆ) ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း (လိုအပ်ပါက)

- (ဇ) ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်များကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း
- (ဈ) အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေ တုန့်ပြန်ရေးစီမံချက် ရေးဆွဲခြင်း
- (ည) ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်း
- (ဋ) သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း
- (ဌ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း။

၁၆၂။ ဤအပိုင်းတွင် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေဆဲသတ္တုတွင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ အထူးထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် အချက်များကို ဖြေရှင်းရာတွင် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့် ထပ်တိုးလုပ်ဆောင်ချက်များ ကို မီးမောင်းထိုးပြထားသည်။

(ခ-၁) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း

၁၆၃။ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်သည် သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (Stand-alone EMP) ၏ မရှိမဖြစ်အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြရာတွင် စီမံကိန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းလင်းစွာ ထုတ်ဖော်ကြေငြာ၍ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်မှုအတွက် ကြောင်းကျိုးဖော်ပြချက်လည်း ပါဝင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် တည်ဆောက်ရေးအဆင့်မှ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ထို့နောက် ပိတ်သိမ်းခြင်း အဆင့်အထိ စီမံကိန်းအဆင့်အားလုံးကို လွှမ်းခြုံဖော်ပြရမည်။ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် (၁) သတ္တုတူးဖော်သည့်နည်းစနစ် (၂) သတ္တုရိုင်းသန့်စင် ပြုပြင်သည့် စနစ် (၃) လေလွင့်မြေစာများ - စုပုံခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် အကြွင်းအကျန်များ (၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ်များ (၅) ရေစီမံခန့်ခွဲမှု (၇) သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းခြင်း (၈) အလုပ်အကိုင် ခန့်ထားခြင်း - ဒေသခံများအား ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဒေသတွင်းမှ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း စသည်တို့အတွက် အချက်အလက်များကိုလည်း ဖော်ပြပေးရပါမည်။ စီမံကိန်းအကြောင်းရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် လေထု အတွင်းသို့ ထုတ်လွှတ်အငွေ့များ၊ ရေထုအတွင်းသို့ စွန့်ထုတ်အရည်များ၊ အစိုင်အခဲစွန့်ပစ် ပစ္စည်းများ၏ အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏတို့ကိုလည်း အသေးစိတ်ဖော်ပြရမည်။

၁၆၄။ စီမံကိန်းအကြောင်း အသေးစိတ်ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်များကို ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း - အခန်း (၄)၊ Box (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အချက်များကို အခြေခံရေးသားရပါမည်။ လက်ရှိရေးသား ထားသော စီမံကိန်းအကြောင်း ဖော်ပြချက်များကို လက်ရှိအခြေအနေနှင့် အလေ့အထများကို အခြေခံ၍ မွမ်းမံပြင်ဆင်ရမည်။ လတ်တလောရရှိထားသည့် မြေပုံများ၊ လုပ်ငန်းခွင်မြေပုံများကို ထောက်ပံ့ပေးရပါမည်။ အဆောက်အဦအားလုံးကို မြေပုံများ၊ ပုံများတွင် တည်နေရာနှင့်တကွ စာရင်းပြုစု ဖော်ပြပေးရပါမည်။ သတ္တုရိုင်း တူးဖော်မှုပမာဏ၊ သတ္တုရိုင်း ပြုပြင် သန့်စင်ခြင်း၊ ရေအသုံးပြုမှု၊ စွမ်းအင်အသုံးပြုမှု၊ ဓာတုပစ္စည်း ဝင်ရောက်မှု၊ လေထုအတွင်းသို့ ထုတ်လွှတ်အငွေ့များ၊ ရေထုအတွင်းသို့ စွန့်ထုတ်အရည်များ၊ အစိုင်အခဲစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ၊ အန္တရာယ်ရှိ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများစသည်တို့၏ လက်ရှိ ပမာဏအတိုင်းအတာတို့ကိုလည်း ထောက်ပံ့ပေးရပါမည်။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များအတွက် “ သတ္တုတွင်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်စာအုပ်၏ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်” အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

(ခ-၂) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း

၁၆၅။ လက်ရှိ သဘာဝနှင့် လူမှုဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရပါမည်။ လက်ရှိ သဘာဝနှင့် လူမှုဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်တို့အတွက် အခြေပြုအခြေအနေများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရာတွင် ရုပ်ပိုင်း၊ ဇီဝပိုင်း၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ လုံလောက်သော၊ သက်ဆိုင်သော၊ နောက်ဆုံးရ အချက်အလက်များကို ထောက်ပံ့ပေးသင့်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အစိတ်အပိုင်းများစွာတို့ကို မြေပုံအမျိုးမျိုးသုံး၍ နေရာအလိုက်အချက်အလက် များဖြင့် အကောင်းဆုံး ကိုယ်စားပြုဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ လေ့လာသည့်ဧရိယာ၏ အခြေခံ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သွင်ပြင် များနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ဖော်ပြရမည့်အပြင်၊ သစ်တော/အပင်အမျိုးအစား၊ တိရစ္ဆာန် နေရင်းဒေသများ၊ (လူ/တိရစ္ဆာန်/အပင်) ဦးရေအထူထပ်ဆုံးနေရာများကို ဖော်ပြပေးသည့် မြေပုံများ ရရှိနိုင်ပါက ပိုမိုတန်ဖိုးရှိပါမည်။ ပါဝင်ဖော်ပြရမည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်း များအတွက် အကြံပြုစာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ (၃)၊ အခန်း (၆) - သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု ဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း” ကြည့်နိုင်ပါသည်။

၁၆၆။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်အသစ်များ - လက်ရှိ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများကို အခြေခံ၍ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက် အသစ်များကို ပြုစုရပါမည်။ လေ၊ ရေ၊ ဆူညံမှု၊ တုန်ခါမှုတို့အတွက် ပတ်ဝန်းကျင် အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအချက်အလက်အသစ်များ စုဆောင်းကောက်ယူ ရပါမည်။ လိုအပ်ပါက ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆန်းစစ်လေ့လာမှုများ၊ လူမှုစစ်တမ်းကောက်ယူလေ့လာခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(ခ-၃) ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ခြင်း

၁၆၇။ ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ရာတွင် -

- (က) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်ပြောင်းလဲမှုများကို မှတ်တမ်း တင်ရမည်။
- (ခ) ယခင်နှင့် လက်ရှိ ထိခိုက်မှုများကိုလည်းကောင်း၊ လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ၏ ထိရောက်မှုကိုလည်းကောင်း ဆန်းစစ်ရမည်။
- (ဂ) အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ရမည်။

(ခ-၃-၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်ပြောင်းလဲမှုများ

၁၆၈။ နှိုင်းယှဉ်ဆန်းစစ်ခြင်း - သတ္တုတွင်းတစ်ခုတွင် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေပြုအချက်များကို ယခင်က ရေးဆွဲထားပြီးဖြစ်ပါက အခြေပြုအချက်အလက်သစ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ်ရပါမည်။ ပြောင်းလဲမှုများကို မှတ်တမ်းတင်ရန်ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်နိုင်သည့် နေရာတိုင်းတွင် ပြောင်းလဲရသည့် အကြောင်း ရင်းများကို ရှင်းပြသင့်ပါသည်။

(ခ-၃-၂) ယခင်နှင့် လက်ရှိ ထိခိုက်မှုများကိုလည်းကောင်း၊ လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ၏ ထိရောက်မှုကိုလည်းကောင်း ဆန်းစစ်ခြင်း

၁၆၉။ ဆန်းစစ်မှုသည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည် -

- (က) ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီးသည့်၊ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အမှန်တကယ် ထိခိုက်မှု များကို ဆုံးဖြတ်ရန်။
- (ခ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို လျော့ချရန် (ရှောင်ရှားရန်၊ အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်စေရန်၊ မူလအတိုင်းပြန်ဖြစ်စေရန်၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရန်၊ အခြားနေရာတွင် အစား ထိုး ထိန်းသိမ်းရန်၊ တိုးတက်စေရန်) ဒီဇိုင်းရေးဆွဲအသုံးပြုခဲ့သည့် နည်းလမ်းများသည် ထိရောက်မှု ရှိမရှိကို ဆုံးဖြတ်ရန်။
- (ဂ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးများကို ဖြေရှင်းပေးရေးအတွက် ပြင်ဆင်ရေး လုပ်ငန်းများကို အကြံပြုရန်။

၁၇၀။ ထိခိုက်မှုလျော့ချရေးနည်းလမ်းများ၏ ထိရောက်မှုကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် လိုအပ်သော အချက် အလက်များကို ထောက်ပံ့ပေးရန်အတွက် နမူနာကောက်ယူခြင်းနှင့် ဓါတ်ခွဲခန်းတွင် သရုပ်ခွဲ ဆန်းစစ် ခြင်းတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ယခင်က အခြေပြုအချက်များ ရှိပါက၊ နှိုင်းယှဉ် ဆန်းစစ် ခြင်းဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေပြောင်းလဲမှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ် နိုင်ပါလိမ့် မည်။ အမှန်တကယ်ထိခိုက်မှုများကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ထိုပြောင်းလဲမှုများကို သရုပ်ခွဲ ဆန်းစစ်ရပါမည်။

(ခ-၃-၃) အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ထိခိုက်မှုများကို ဆန်းစစ်ခြင်း

၁၇၁။ သတ္တုတွင်းကို ဆက်လက်လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက၊ အနာဂတ်ကာလတွင် ဖြစ်ပေါ် နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကိုလည်း ဆန်းစစ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ယခင် နှင့် ယခု ထိခိုက်မှုများအတွက် အချက်အလက်အသစ်များ ရရှိလာသည်နှင့်အမျှ လက်ရှိ ဆန်းစစ်မှုများကို မွမ်းမံရမည်ဖြစ်သည်။

(ခ-၃-၄) ထိခိုက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

၁၇၂။ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်သည့် ထိခိုက်မှုများကို နောက်ဆက်တွဲ (၁)တွင် အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “နောက်ဆက်တွဲ (၁) - သတ္တုတွင်းဘဝစက်ဝန်းအတွင်း ဖြစ်ပေါ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ” အပိုင်းတွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။

(ခ-၄) လျှော့ချရေးနည်းလမ်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း

(ခ-၄-၁) ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဒီဇိုင်း

၁၇၃။ ပထမဦးစားပေးလုပ်ငန်းမှာ လက်ရှိပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ ဆိုးကျိုးထိခိုက်မှုများကို ဖြေရှင်းပေးရန် လိုအပ်သည့် ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရန်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ-၄-၂) အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ထိခိုက်မှုများအား လျှော့ချရန်နည်းလမ်းများကို ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း

၁၇၄။ ဒုတိယဦးစားပေးလုပ်ငန်းမှာ အနာဂတ်ကာလ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို ရှောင်ရှားရန်၊ အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်စေရန်၊ မူလအတိုင်းပြန်ဖြစ်စေရန်၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရန်၊ အခြားနေရာတွင် အစားထိုး ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် လျှော့ချရေးနည်းလမ်းများအား ဒီဇိုင်း ရေးဆွဲရန် ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်း၏ ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများကို တိုးတက်စေမည့် လုပ်ငန်းများ၊ အစီအစဉ်များကိုလည်း ဒီဇိုင်းရေးဆွဲရန်လိုအပ်ပါသည်။

(ခ-၄-၃) လျှော့ချရေးနည်းလမ်းများ၏ အကျဉ်းချုပ်

၁၇၅။ ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများကို အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် အမျိုးအစား (၁၁) မျိုးအဖြစ် အုပ်စုဖွဲ့နိုင်ပါသည်။ (အခန်း (၄) - ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း၏ ဇယား (၅) ကိုကြည့်ပါ) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းတိုင်းတွင် ထိုလျော့ပါးစေရေး နည်း လမ်းများအားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရေး နည်းလမ်း များအား ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များအတွက် “သတ္တုတွင်း လုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ စာအုပ်” တွင်ကြည့်ပါ။

“သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာလမ်းညွှန်ချက်များ” တွင် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းအများစုအတွက် အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို ထောက်ပံ့ပေးထားသည်။

(ခ-၅) - ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေးစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်များ

၁၇၆။ အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအတွက် အခြေပြုအချက်အလက်သစ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးရလဒ်များကို စစ်ဆေး၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရပါမည်။ ထွက်ပေါ်လာသော ရလဒ်များ ကို အခြေခံ၍ အခြေပြုအချက်အလက်သစ်များကို တည်ထောင်ရပါမည်။

၁၇၇။ အခြေပြုအချက်အလက်သစ်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း - ဤအပိုင်းတွင် ပတ်ဝန်းကျင် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး အစီအစဉ်ဒီဇိုင်းတစ်ခုလုံးကို ခြုံငုံဖော်ပြ၍ အသုံးပြုခဲ့သည့် နမူနာကောက်ယူရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြရပါမည်။ ဤရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် နမူနာကောက်ယူရေး အစီအစဉ်များမှ ရလဒ်များကို အသေးစိတ် ရှင်းလင်းတင်ပြရမည်။ နည်းစနစ်နှင့် နည်းလမ်းများကိုလည်း အကြမ်းဖျဉ်းဖော်ပြရမည်။ တည်ဆောက်ရေးအဆင့်အတွင်း ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးအစီအစဉ်များတွင် အသုံးပြုမည့် ပတ်ဝန်းကျင်အချက်များ (parameters) အားလုံးအတွက် အခြေပြုတန်ဖိုးများကို ရှင်းလင်းတိကျစွာ ဖော်ပြသင့်ပါသည်။

(ခ-၆) အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်း

၁၇၈။ သီးသန့်ထားရှိနိုင်သည့် EMP အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ရမည့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်မှုလုပ်ငန်းကို အခန်း (၄) - EIA စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၏ အပိုင်း (ခ-၉) တွင် ဖော်ပြထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ စီမံကိန်းအဆင့်တိုင်းအတွက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် စက်မှုဆိုင်ရာအန္တရာယ်နှစ်မျိုးလုံးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေများ ကို ဆန်းစစ်သင့်ပါသည်။ အန္တရာယ်များအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းလုပ်ငန်းဖြင့် ဆန်းစစ်မှုကို စတင်ရပါမည်။

(ခ-၆-၁) သဘာဝဘေးဖြစ်ရပ်များနှင့် စက်မှုဆိုင်ရာမတော်တဆမှုများကို သမိုင်းတင်စာရင်းသွင်းခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်း

၁၇၉။ သတ္တုတွင်းသက်တမ်းတစ်လျှောက်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် သဘာဝဘေးဖြစ်ရပ်များနှင့် စက်မှုဆိုင်ရာမတော်တဆမှုများကို သမိုင်းတင်စာရင်းသွင်းခြင်း (chronology)¹¹ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရ မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် သေဆုံးမှု ခန့်မှန်းပမာဏတို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။ သတ္တုတွင်းဆောင်ရွက်သူ (Mine Operator) နှင့် အစိုးရတို့က ထိုသဘာဝဘေးအန္တရာယ် သို့မဟုတ် စက်မှုအန္တရာယ် တစ်ခုချင်းစီအပေါ် တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြရမည်။ လုပ်ဆောင်ချက်တိုးတက်စေရေးအတွက် အကြံပြုချက်များကိုလည်း ဖော်ထုတ်ရေးသားရပါမည်။

¹¹ Cronology ဆိုသည်မှာ ဖြစ်ရပ်များအား ယင်းတို့ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အစီအစဉ်အလိုက် နေ့စွဲများဖြင့် စီစဉ်မှတ်တမ်းတင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ခ-၆-၂) အရေးပေါ်အခြေအနေ တုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များ

၁၈၀။ ယခင်က အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံ၍ အရေးပေါ်အခြေအနေ တုန့်ပြန်ရေး စီမံချက်များ ရေးဆွဲခြင်း၊ လိုအပ်ပါက ရှိပြီးစီမံချက်များအား မွမ်းမံပြင်ဆင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ထိုအရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များကို မတော်တဆယိုစိမ့်မှုများ၊ ဆည်ကျိုးပေါက်ခြင်း၊ မီးလောင်ခြင်း၊ ပေါက်ကွဲခြင်း၊ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း၊ ကြိုတင်မမျှော်မှန်းနိုင်သော မိုးလဝသဖြစ်ရပ်များ၊ မြေငလျင်၊ မီးတောင်ပေါက်ကွဲခြင်းနှင့် အခြားသော ဖြစ်ရပ်များအပေါ် တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းရှိစေရန် ဒီဇိုင်း ရေးဆွဲထားရပါမည်။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေဆန်းစစ်ခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်နိုင်ပါသည်။

(ခ-၇) ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး

၁၈၁။ လက်ရှိ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေဆဲ သတ္တုတွင်းများအားလုံးတွင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု ရာဇဝင်များ ရှိထားပြီးဖြစ်သည်။ ထိုချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်မှု ရာဇဝင်နှင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသော ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို မှတ်တမ်းတင်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ စီမံချက်များ၊ အစီအစဉ်များကို အကဲဖြတ်ခြင်းဖြင့် ယနေ့အချိန်အထိ ရရှိထားသော အတွေ့အကြုံများမှ သင်ယူလေ့လာနိုင်ပါသည်။

(ခ-၇-၁) ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေခြင်း

၁၈၂။ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများကြောင့် ထိခိုက်ခံရနိုင်သူများနှင့် ရေရှည်ဆက်ဆံရေး တည်ထောင်ထား ခြင်းအားဖြင့် အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို တိုးတက်စေနိုင်သကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့အောင်မြင်စေရေးကိုလည်း ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ တက်ကြွသော၊ အားလုံးပါဝင်သော၊ တာဝန်ခံမှုရှိသော၊ ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝသော ချိတ်ဆက် ပါဝင်မှုရှိပါက ဒေသခံပြည်သူများနှင့် သတ္တုတူးဖော်ရေးကုမ္ပဏီနှစ်ဖက်လုံးအတွက် ကောင်းမွန်သော အကျိုးရလဒ်များ ရရှိစေနိုင်ပါလိမ့်မည်။

၁၈၃။ အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရေးနှင့် အချက်အလက်ထုတ်ပြန်ရေး လုပ်ငန်းများ အကျဉ်းချုပ် - သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအတွက် စီမံချက်စတင်ရေးဆွဲစဉ်ကပင် အများပြည်သူနှင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးရေးနှင့် အချက်အလက်ထုတ်ပြန်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အကျဉ်းချုပ်ကို ရေးဆွဲ၍ ဆောင် ရွက်ထားရန်ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ဒေသခံများချိတ်ဆက်ပါဝင်သည့် အခြားသော လုပ်ငန်းများ၏ ရလဒ်များကို မှတ်တမ်းတင်ထားရပါမည်။ အများပြည်သူတို့က ထုတ်ဖော်သော အဓိက ပြဿနာရပ်များနှင့် စိုးရိမ်မှုများ၊ ယင်းတို့ကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် သတ္တုတွင်းဆောင်ရွက်သူများ၏ တုန့်ပြန်ဖြေကြားချက်များကို အကျဉ်းချုပ်ရှင်းလင်းတင်ပြရပါမည်။

၁၈၄။ ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးစီမံချက် - အသစ် သို့မဟုတ် မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားသော ဒေသခံပြည်သူ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေး စီမံချက် တစ်ခုကို ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ယင်းစီမံချက် တွင် အောက်ပါ Box- (၅) ၌ ဖော်ပြထားသော သတ်မှတ်ချက်များ ပါဝင်သင့်ပါသည်။

Box (၅) - ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေးစီမံချက်

- အကျိုးဆက်စပ်သူများအား သရုပ်ခွဲဆန်းစစ်ခြင်း
- ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေး မဟာဗျူဟာ ရေးဆွဲခြင်း
- ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်စေရေး မဟာဗျူဟာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း
- သတင်းအချက်အလက် ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေပေးခြင်း
- နစ်နာမှုဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ
- ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာတို့ကို ပူးတွဲစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးနှင့် ထိခိုက်ခံရသည့် ဒေသခံ များသို့ စဉ်ဆက်မပြတ်အစီရင်ခံရေး အစီအစဉ်

(ခ-၇-၂) ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး

၁၈၅။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ ဒေသခံပြည်သူများ တိုက်ရိုက်အကျိုးရှိစေရန် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သူက ပြုလုပ်ပေးသည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းများတွင် (၁) ပညာရေးအတွက် အထောက်အပံ့များ (၂) အခြေခံအဆောက်အဦး တိုးတက်စေခြင်း (၃) ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အတွက် အထောက်အပံ့များ (၄) လူမှုဖူလုံရေးအထောက်အပံ့များ (၅) စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း (၆) ဒေသများအား အလုပ်ခန့်ထားရေးနှင့် ဒေသတွင်းမှ ပစ္စည်းဝယ်ယူရေးအစီအစဉ်များ စသည် တို့ ပါဝင်သည်။

၁၈၆။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကျဉ်းချုပ် - သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအား စီမံချက်ရေးဆွဲစဉ်အချိန် မှစ၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအားလုံးအတွက် အကျဉ်းချုပ်ကို ရေးသားရပါမည်။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများမှ ရလဒ်များကိုလည်း မှတ်တမ်းတင်ရမည်။ လက်ရှိ ဆောင်ရွက်ဆဲ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၏ အကျဉ်းချုပ်လည်း ပါဝင်ရပါမည်။

၁၈၇။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်- အသစ် သို့မဟုတ် မွမ်းမံထားသော ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်တစ်ခုကို ရေးဆွဲပြင်ဆင်ရပါမည်။ ထိုစီမံချက်တွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်နိုင်သည် -

- (က) ကျောင်းအဆောက်အဦးများ ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း၊ ပြင်ဆင်ပေးခြင်းဖြင့် ပညာရေး တိုးတက်စေရန် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပညာရေးရရှိစေရေးအတွက် ကျောင်းသားများအား ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးခြင်း။

- (ခ) လမ်းများပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရေနုတ်မြောင်းစနစ်များ တိုးတက်စေခြင်းဖြင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံ တိုးတက်စေရန်ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ရေနှင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားရရှိရေးတို့ကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။
- (ဂ) ရွှေလျားဆေးခန်းများတွင် လူနာများအားကုသပေးခြင်းဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေးတိုးတက်စေရန် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ကူးစက်ရောဂါဆိုင်ရာ ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးအသိနိုးကြားမှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း
- (ဃ) ဒေသခံအဆင့်တွင် အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးတိုးတက်စေရန် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။
- (င) ဒေသခံပြည်သူများအား အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားပေးခြင်းနှင့် ဒေသခံရောင်းချသူများထံမှ ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူခြင်းအစီအစဉ်များ။

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “ သတ္တုတွင်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာလမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်၏ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး” အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

(ခ-ဂ) သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်

၁၈၈။ လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းခြင်းအား စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်မှာ သတ္တုတွင်းအားလုံးအတွက် လိုအပ်သည့် အချက်များနှင့် ဆင်တူပါသည် (Box - ၆ တွင်ကြည့်ပါ)။ သတ္တုတွင်းတစ်ခုကို မလည်ပတ်မီအချိန်ကပင် စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ စီမံချက်ရေးဆွဲထားရပါမည်။ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရာတွင် တူးဖော်ခွင့်လိုင်စင်နှင့် ECC စည်းကမ်းချက်များတွင် ဖော်ပြထားသည့် စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ချက်အားလုံးကို ဖြည့်ဆည်းပေးရပါမည်။ ပြန်လည်တည်ထောင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် သတ္တုတူး ဖော်ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းခြင်း၊ သတ္တုတွင်းနေရာတစ်ခုလုံးတွင် မြေပြင်ရေစီးဆင်းမှုနှင့် မြေတိုက်စားမှု ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ မိမိဘာသာ ရပ်တည်ရှင်သန်နိုင်သည့် အပင်စိုက်ခင်းများ တည်ထောင်ပေးခြင်း၊ ရေအရည်အသွေးစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီစေခြင်း၊ ပိတ်သိမ်းပြီးနောက် အဆင့်များတွင် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလိုအပ်ချက်များကို အနည်းဆုံးဖြစ်စေခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

(ခ-ဂ-၁) ဆောင်ရွက်ဆဲနှင့် ဆောင်ရွက်ပြီးသော ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ အကျဉ်းချုပ်

၁၈၉။ ယခုအချိန်အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ(ဥပမာ - စွန့်ပစ်မြေစာပုံများအား တစ်ဖြည်းဖြည်းချင်း ပြန်လည်ထူထောင်ပေးခြင်း) အား ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်လည်း ပါဝင်ရမည်။

(ခ-ဂ-၂) သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်

အခြေအနေသစ်များ၊ နည်းပညာသစ်များ၊ အကန့်အသတ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသည့် အသစ် သို့မဟုတ် မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားသည့် သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်တစ်ခုကို ရေးဆွဲရန် ဖြစ်သည်။ ယင်းစီမံချက်တွင် Box (၆) ၌ ဖော်ပြထားသော အကြောင်းအရာများ ပါဝင်သင့်သည်။

Box (၆) - သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်တွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ

- ရည်ရွယ်ချက်များ
- ယေဘုယျနည်းလမ်း
- ပြန်လည်ကုစားရေးမဟာဗျူဟာ
- လက်ရှိအခြေအနေ
- ယနေ့အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ
- ဟင်းလင်းပွင့်သတ္တုတွင်းအား ပြန်လည်တည်ထောင်ပေးခြင်း
- မြေအောက်သတ္တုတွင်းအား ပြန်လည်တည်ထောင်ပေးခြင်း
- စီမံထွက်ရေစုဆောင်းကန်များ
- စွန့်ပစ်မြေစာပုံမျက်နှာပြင်အား ဖုံးအုပ်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ပေးခြင်း
- ရေစီမံခန့်ခွဲမှု
- အထွေထွေလုပ်ငန်းနေရာပိတ်သိမ်းခြင်း
- မြေအသုံးချမှု
- ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်
- ကြားဖြတ်အစီအစဉ်နှင့် ခန့်မှန်း ကုန်ကျစရိတ်

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “ သတ္တုတွင်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာလမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်၏ သတ္တုတွင်းပိတ်သိမ်းရေးစီမံချက်” အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

(ခ-၉) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (EMP) ရေးဆွဲခြင်း

၁၉၀။ လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းများအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (EMP) သည် သတ္တုတွင်းအားလုံးအတွက် လိုအပ်သော EMP နှင့် ဆင်တူပါသည်။ (Box - ၇ ကို ကြည့်ပါ။)။ ဤ EMP သည် လက်ရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးစီမံချက်ကို အခြေခံနိုင်ပါသည်။

၁၉၁။ အရေးကြီးသော ထပ်တိုး အချက်တစ်ချက်မှာ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုး ထိခိုက်မှု များကို ဖြေရှင်းပေးရန်အတွက် ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ခုကို ထပ်ထည့်ထားခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

Box (၇) - ဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းများအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်တစ်ခုတွင် ပါဝင်ရမည့် အခြေခံ အကြောင်းအရာများ

- ESMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှု
 - တာဝန်များ
 - လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်း
- ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်နိုင်မှုများအကျဉ်းချုပ်
- လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ
 - ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစီမံချက်
 - အနာဂတ်ကာလထိခိုက်နိုင်မှုများအား လျော့ချရန်နည်းလမ်းများ
- အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များ
- ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ
- ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး
- နစ်နာမှုဖြေရှင်းပေးရေးလုပ်ငန်းစဉ်
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်များ
- အကောင်အထည်ဖော်မည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်
- ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်

အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို “ သတ္တုတွင်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းပညာလမ်းညွှန်ချက်များစာအုပ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း” အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။

(ခ-၁၀) နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်

၁၉၂။ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ အဓိက ထိခိုက်မှုများကို မီးမောင်းထိုး ပြ၍ ထိုထိခိုက်မှုများကို ဖြေရှင်းပေးမည့် လျော့ပေါ့စေရေးနည်းလမ်းများနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အစီအစဉ်များကို ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစီမံချက်များရှိပါက အကျဉ်းချုပ် တင်ပြရပါမည်။

၁၉၃။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (ESMP) အား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များကိုလည်း ဖော်ပြရန်ဖြစ်သည်။ ESMP အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ဇယားနှင့် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်တို့လည်း ပါဝင်ရပါမည်။

၁၉၄။ ဤနိဂုံးချုပ်အပိုင်းတွင် သီးခြားထားရှိနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (stand alone ESMP) သည် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းအား သိသာထင်ရှားသော ပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ တည်ဆောက်ထားကြောင်း သို့မဟုတ် လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်းကို သရုပ်ဖော်ပြနိုင်ရပါမည်။

အပိုင်း (ဂ) - လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲ သတ္တုတွင်းများအတွက် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်၏ အစီရင်ခံစာပုံစံ

၁၉၅။ ဤအပိုင်းတွင် လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲသတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအတွက် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် (stand alone ESMP) တွင် တစ်ခန်းချင်းအလိုက် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားသည် (ဇယား - ၁၀ ကို ကြည့်ပါ)။

ဇယား (၁၀) - လက်ရှိဆောင်ရွက်ဆဲ သတ္တုတွင်းများအတွက် သီးခြားထားရှိနိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်၏ အစီရင်ခံစာပုံစံ

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
မာတိကာ	
အတိုကောက်စာလုံးများနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ	• အစီရင်ခံစာတွင် အသုံးပြုထားသည့် အတိုကောက်စာလုံးများ အားလုံးကို ရှင်းပြသင့်ပါသည်။ • မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အသုံးအနှုန်းများကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို၍ ရှင်းပြရပါမည်။
၁။ အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်	• စီမံကိန်းအစိတ်အပိုင်းများနှင့် ယင်းတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများအကြောင်း အတိုချုပ် ရှင်းလင်း တင်ပြခြင်း။ • (ဆက်စပ်သက်ရောက်မှုများ၊ လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ၊ ကြွင်းကျန်သက်ရောက်မှုများ အပါအဝင်) ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော အဓိက ထိခိုက်နိုင်မှုများကို အကျဉ်းချုပ် တင်ပြခြင်း။ • ဒေသခံပြည်သူများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေးစီမံချက် အကျဉ်း ချုပ် • ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် အကျဉ်းချုပ် • ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များ အကျဉ်းချုပ်
၂။ နိဒါန်း	
စီမံကိန်းအကြောင်းအရာ	• စီမံကိန်းနောက်ခံအကြောင်းအရာနှင့် ရာဇဝင်အတိုချုပ်၊ ယခင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသော နည်းပညာ၊ စီးပွားရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဆိုင်ရာ လေ့လာမှုများမှ အဓိကတွေ့ရှိချက်များ • စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူနှင့် EIA အကြံပေးအဖွဲ့တို့ အကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
IEE အစီရင်ခံစာကို သဘောတူညီခြင်း	• စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူက ဖြည့်သွင်း၍ လက်မှတ်ရေးထိုး ထားသည့် အတည်ပြုကြောင်းနှင့် တာဝန်ယူကြောင်း ကတိဝန်ခံချက် • တတိယအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် EIA အကြံပေးအဖွဲ့၏ သဘောတူ ကြောင်းစာ
၃။ မူဝါဒ၊ ဥပဒေနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်	• ကုမ္ပဏီ၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ • မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒနှင့် ဥပဒေမူဘောင် • စီမံကိန်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံတကာ ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် သဘောတူစာချုပ်များ • မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှု/အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင် • (သက်ဆိုင်မှုရှိသည့်) နိုင်ငံတကာမူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ စံနှုန်းများ
၄။ စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်	• စီမံကိန်းနှင့် စီမံကိန်းရည်ရွယ်ချက်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း • စီမံကိန်း၏ အရွယ်အစား၊ အဆောက်အဦများ၊ နည်းပညာ၊ အခြေခံ အဆောက်အဦး၊ ထုတ်လုပ်မှု၊ ပစ္စည်းကိရိယာနှင့် သယံဇာတ အသုံးပြုမှု၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း ထွက်ရှိမှု၊ ထုတ်လွှတ်မှုများ စသည်တို့ကို စီမံကိန်းအဆင့်အလိုက် မြေပုံများ၊ လုပ်ငန်းခွင်ပြပုံများဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း • လက်ရှိအခြေအနေနှင့် သတ္တုတူးဖော်ရေးစီမံချက်များကို အခြေခံပြီး ပြန်လည်မွမ်းမံ (update ပြုလုပ်ထားသည့်) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် • စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် ပါဝင်ရမည့် အသေးစိတ်အချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) - EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ ၏ အခန်း (၄) စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်အပိုင်းတွင်ကြည့်ပါ။
၅။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ အကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်	• စီမံကိန်းပတ်ဝန်းကျင်ဧရိယာ၏ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ရုပ်ပိုင်း၊ ဇီဝပိုင်း၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း။ • ထိခိုက်လွယ်သော ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြင်ကွင်းဆိုင်ရာ သွင်ပြင်များ • အသစ်ပြုစုထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေပြုအချက်အလက်များ ပါဝင်ရမည်။

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
	စီမံကိန်းအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်တွင် ပါဝင်ရမည့် အသေးစိတ်အချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) ၏ အခန်း (၆) - EIA အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများ- သဘာဝနှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်အား ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်အပိုင်းတွင် ကြည့်ပါ။
၆။ ထိခိုက်မှုများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ	- ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ၊ အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေ များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ ဆန်းစစ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းအဆင့် အလိုက် လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများနှင့် ကြွင်းကျန် သက်ရောက်မှုများကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း - ယခင်နှင့် လက်ရှိ လုပ်ငန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော ထိခိုက်မှုများ - ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ပြန်လည် ပြင်ဆင် ရေးလုပ်ငန်းစီမံချက် - အနာဂတ်ကာလ လုပ်ငန်းများကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှုများ - အနာဂတ်ကာလ ထိခိုက်နိုင်မှုများကို လျော့ပါးစေရေး နည်းလမ်းများ
၇။ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ ဆန်းစစ်ခြင်း	- သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် စက်မှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း - သဘာဝဘေးဖြစ်ရပ်များ၊ စက်မှုဆိုင်ရာ မတော်တဆမှုများကို သမိုင်းတင်စာရင်းသွင်းခြင်း - သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် စက်မှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကို ဆန်းစစ်ခြင်း - ပြန်လည်သုံးသပ်မွမ်းမံထားသော အရေးပေါ်အခြေအနေ တုန့်ပြန်ရေးစီမံချက်များ
၈။ ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်ခြင်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး	- ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် ရာဇဝင် - အသစ် သို့မဟုတ် မွမ်းမံထားသည့် ဒေသခံပြည်သူများ ချိတ်ဆက်ပါဝင်ရေးစီမံချက် - ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကျဉ်းချုပ် - အသစ် သို့မဟုတ် မွမ်းမံထားသည့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
၉။ သတ္တုတွင်း ပိတ်သိမ်းရေး အစီအစဉ်	- ရည်ရွယ်ချက်များ - ယေဘုယျနည်းလမ်း - ပြန်လည်ကုစားရေးမဟာဗျူဟာ - လက်ရှိအခြေအနေ - ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ - ပြန်လည်ပြုပြင်/ထူထောင်ရေးနည်းလမ်းများ - အနာဂတ်ကာလ မြေအသုံးချမှု - ပိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်/ထူထောင်ရေး အချိန်ဇယား - ကြားဖြတ်အစီအစဉ်နှင့် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်
၁၀။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်	- ESMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ - တာဝန်ဝတ္တရားများ - လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုစောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် အစီရင်ခံ ခြင်း - ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ အကျဉ်းချုပ် - လျော့ပါးစေရေးနည်းလမ်းများ - ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစီမံချက် - အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ထိခိုက်မှုများအား လျော့ချရေးနည်းလမ်းများ - အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ရေး စီမံချက်များ - ပတ်ဝန်းကျင်အရည်အသွေး စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ - ဒေသခံပြည်သူချိတ်ဆက်ပါဝင်ရေးနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး - နစ်နာမှုဖြေရှင်းပေးရေးလုပ်ငန်းစဉ် - စွမ်းဆောင်ရည်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်များ - အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ဇယား - ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်

အစီရင်ခံစာ၏ အခန်း	အဓိကအကြောင်းအရာ
၁၁။ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	• သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကို ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ သိသာထင်ရှားသော ထိခိုက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေဘဲ တည်ဆောက်ထားကြောင်း သို့မဟုတ် လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်းကို ရှင်းလင်းသရုပ်ဖော်ပြခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၁) - သတ္တုတွင်းဘဝစက်ဝန်းအတွင်း ဖြစ်ပေါ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု ဆိုင်ရာ ပြဿနာများ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) - ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်း အရာများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃) - ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု

Table A1. Environmental Issues from Mine Exploration

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
CONSTRUCTION ACTIVITIES		
Camp, road, airstrip, drill pad and staging area construction Line cutting Topsoil removal	Soils and Geology Water Quality Vegetation Fish and Wildlife Land Use Air Quality Cultural Noise and Vibration Aesthetics Health and Safety	Erosion and Sedimentation
		Modification of streams and rivers due to crossings
		Spills
		Deforestation and loss or disturbance of habitat
		Fire
		Equipment emissions and fugitive dust
		Cultural and heritage site disturbance
		Noise and vibration from construction activities
		Aesthetic/visual impacts
		Health and safety of workers transported to the site, using equipment and working in inhospitable environments
EXPLORATION PROGRAMS		
Geophysical surveys Reconnaissance mapping and	Water Quality Vegetation Fish and Wildlife	Erosion and sedimentation from off-road vehicle use
		Impacts on vegetation from off-road

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
sampling Aerial photography		vehicle use
		Disturbance of wildlife from surface and airborne surveys
Trenching, tunneling, pitting and drilling to collect samples	Soils and Geology Water Quality Vegetation Fish and Wildlife Land Use Air Quality Cultural Noise and Vibration Aesthetics Health and Safety	Acid generation from exposed sulfide materials
		Erosion and sedimentation
		Metals leaching into surface water and groundwater
		Spills or leaks from mud pits
		Groundwater contamination from drilling fluids
		Deforestation and loss or disturbance of habitat
		Scarring of land in remote locations
		Equipment emissions and fugitive dust
		Cultural and heritage site disturbance
		Traditional uses disrupted
		Noise and vibration from drilling and blasting
		Health and safety of workers using equipment and working in inhospitable environments

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
Experimental mine	Same components as a for a large	Same as for a large mine accept on a smaller scale
Transportation	Water Quality Air Quality Health and Safety	Spills
		Emissions from vehicles and fugitive dust
		Transportation accidents
CAMP ACTIVITIES		
Camp operation	Fish and Wildlife	Animals attracted to garbage and food waste
		Migratory patterns, breeding/nesting behavior affected by presence of humans and noise from helicopters, planes and drill rigs
		Increased hunting and fishing (food for workers)
Solid and human waste disposal	Water Quality Aquatic Biota	Water quality degradation
		Depletion of aquatic biota from spills
Fuel storage and handling	Water Quality Aquatic Biota	Water quality degradation from spills
		Depletion of aquatic biota
Water supply	Water Quantity	Depletion of nearby water sources
Energy production	Air Quality	Emissions from generators
Transportation	Water Quality Air	Spills

Appendix 1. Environmental and Social Issues during the Mining Life Cycle

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
	Quality Health and Safety	Emissions from vehicles and fugitive dust
		Transportation accidents

Source: EIA Technical Review Guideline: Non-Metal and Metal Mining, Volume 1. Regional Document prepared under CAFTA DR Environmental Cooperation Program to Strengthen Environmental Impact Assessment (EIA) Review. US EPA 2011.

Table A2: Environmental Issues from Mine Development.

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
CONSTRUCTION ACTIVITIES		
Construction of buildings, workshops, processing plant, and permanent camp	Soils and Geology	Erosion and sedimentation
	Water Quality	Spills
	Vegetation	Deforestation and loss of habitat
	Fish and Wildlife	Fire
	Land Use	Equipment emissions and fugitive dust
	Air Quality	Cultural and heritage site disturbance
	Cultural	Noise and vibration from construction activities
	Noise and Vibration	Aesthetic/visual impacts
	Health and Safety	Health and safety of workers transported to the site, using equipment and working in inhospitable environments
	Aesthetics	
Construction of site access roads and power lines	Soils and Geology	Erosion and sedimentation
	Water Quality	Modification of streams and rivers due to crossings
	Vegetation	Acid generation from exposed sulfide materials
	Fish and Wildlife	Spills
	Land Use	Deforestation and loss or disturbance of habitat
	Air Quality	
	Cultural	
	Noise and Vibration	
	Aesthetics	

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
		Increased road access in remote areas may lead to: Increased fishing/hunting, stressing animal populations Human invasion of previously inaccessible areas
		Fire
		Equipment emissions and fugitive dust
		Cultural and heritage site disturbance
		Noise and vibration from construction activities
		Aesthetic/visual impacts
		Health and safety of workers transported to the site, using equipment and working in inhospitable environments
TRANSPORTATION		
Operation of vehicles and equipment	Water Quality Air Quality Health and Safety	Stream crossings
		Vehicle emissions and fugitive dust
		Transportation accidents
Fuel and chemical transportation, handling, and storage	Water Quality Air Quality Health and Safety	Spills and stream crossings
		Potential releases of volatile organic compounds and hazardous substances

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
		Transportation accidents
MINE PREPARATION		
Site preparation (topsoil and overburden removal)	Soils and Geology Water Quality Vegetation Fish and Wildlife	Erosion and sediment from site as well as waste dump areas
		Acid generation from exposed sulfide materials at site and at waste dump areas and metals leaching into surface water and ground water
		Modification of drainage patterns, streams and rivers
		Deforestation and loss or disturbance of habitat
		Disruption and dislocation local wildlife and migratory wildlife
Drainage control	Water Quality Water Quantity	Erosion and sedimentation
		Modification of drainage patterns, streams and rivers
		Changes in flood patterns
Initial dewatering	Water Quality Water Quantity	Increased total dissolved solids and potentially trace metals
		Increased volumes of water to surface streams
		Downstream erosion and changes in stream morphology and floodplains due

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
		to increased volume Drawdown of water table and depletion of springs, seeps, wells and streams
Blasting	Fish and Wildlife Air Quality Noise and Vibration	Noise and vibration from blasting disturbing human settlements and wildlife
		Fugitive dust
CAMP ACTIVITES		
Camp operation	Fish and Wildlife	Animals attracted to garbage and food waste
		Migratory patterns, breeding/nesting behavior affected by presence of humans and noise from helicopters, planes and drill rigs
		Increased hunting and fishing (food for workers)
Solid and human waste disposal	Water Quality Aquatic Biota	Water quality degradation Depletion of aquatic biota
Fuel storage	Water Quality Aquatic Biota	Water quality degradation from spills Depletion of aquatic biota from spills
Water supply	Water Quantity	Depletion of nearby water sources
Energy production	Air Quality	Emissions from generators
Transportation	Water Quality	Spills

Appendix 1. Environmental and Social Issues during the Mining Life Cycle

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
	Air Quality Health and Safety	Emissions from vehicles and fugitive dust
		Transportation accidents

Source: EIA Technical Review Guideline: Non-Metal and Metal Mining, Volume 1. Regional Document prepared under CAFTA DR Environmental Cooperation Program to Strengthen Environmental Impact Assessment (EIA) Review. US EPA 2011.

Table A3: Environmental Issues from Mine Operation

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
MINING ACTIVITIES		
Land disturbance from any type of mine involving excavation or dredging	Soils and Geology	Erosion and sedimentation including increased streambed erosion
	Water Quality	
	Water Quantity	Spills/overflows from ponds during storm events or
	Vegetation	electricity failures
	Fish and Wildlife	
	Land Use	Degradation of groundwater and surface water quality
	Air Quality Cultural	
	Noise and Vibration	Lowering of water table, reduced well production,
	Aesthetics	decreased stream, seep and spring flows
	Health and Safety	Deforestation and loss of habitat
		Disruption of migration routes and nesting/breeding activities
		Areas made unproductive for non-mine uses, including fishing in the case of dredging
		Increased landslide and dam failure potential
		Equipment emissions and fugitive dust
		Cultural and heritage sites destruction

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
		Traditional uses disrupted
		Noise and vibration from blasting and other mining activities
		Open pits, in-stream dredging and other unsightly facilities
		Health and safety of workers transported to the site, using equipment and working in inhospitable environments
Land disturbance from waste disposal from hard rock mining activities including heap leach, waste rock and tailings dam facilities	Soils and Geology Water Quality Water Quantity Vegetation Fish and Wildlife Land Use Cultural Aesthetics Health and Safety	Erosion and sedimentation
		Spills/overflows from ponds during storm events or electricity failures
		Containment failures (e.g. dam breaches)
		Acid rock drainage potential (metal and coal mining)
		Cyanide contamination of groundwater and surface water (Metal Mining)
		Increased potential for trace metals/other contaminants
		Deforestation and loss of habitat
		Poisoning of birds and other wildlife

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
		Disruption of migration routes/nesting/breeding activities
		Areas made unproductive for non-mine uses
		Disturbance or destruction of cultural and heritage sites
		Traditional uses disrupted
		Tailings dams and rock waste disposal sites are unsightly
		Health and safety of workers transported to the site, using equipment and working in inhospitable environments
Mining, power generation, processing, and transport	Air quality	Emissions from vehicles and machinery
		Fugitive dust
		Odors
Drainage and dewatering	Water Quality Water Quantity Aquatic Biota	Increased total dissolve solids and potentially trace metals
		Increased volumes of water to surface streams
		Salt water intrusion
		Downstream erosion and changes in stream morphology and floodplains due to increased volume
		Disturbance of spawning grounds and

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
		wetlands
		Lower of water table, reduced well production, decreased stream, seep and spring flows
TRANSPORTATION		
Operation of vehicles and equipment	Water Quality	Disturbance (erosion and sedimentation) at stream crossings
	Air Quality	Vehicle emissions and fugitive dust
	Health and Safety	Transportation accidents
Fuel and chemical transportation, handling, and storage	Water Quality	Spills at stream crossings and in other sensitive areas
	Air Quality	Potential releases of volatile organic compounds and hazardous substances.
	Health and Safety	Transportation accidents
CAMP ACTIVITIES		
Camp and mine operation	Fish and Wildlife	Animals attracted to garbage and food waste
		Migratory patterns, breeding/nesting behavior affectedly presence of humans and noise from helicopters, planes and drill rigs
		Increased hunting and fishing (food for workers)
	Socioeconomic	Increased employment opportunities at

Appendix 1. Environmental and Social Issues during the Mining Life Cycle

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
	Land Use	mine
		Increased indirect employment
		Land use pressures
		Pressure on agricultural and forest resources
		In-migration causing pressure on local community infrastructure and social/cultural changes
Solid and human waste disposal	Water Quality	Water quality degradation
	Aquatic Biota	Depletion of aquatic biota
Fuel storage and handling	Water Quality	Water quality degradation from spills
	Aquatic Biota	Depletion of aquatic biota from spills
Water supply	Water Quantity	Depletion of nearby water sources
Energy production	Air Quality	Emissions from generators
Transportation	Water Quality	Spills
	Air Quality	Emissions from vehicles and fugitive dust
	Health and Safety	Transportation accidents

Source: EIA Technical Review Guideline: Non-Metal and Metal Mining, Volume 1. Regional Document prepared under CAFTA DR Environmental Cooperation Program to Strengthen Environmental Impact Assessment (EIA) Review. US EPA 2011.

Table A4. Environmental Issues due to Mine Closure.

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
REMOVAL, BACKFILLING AND SEALING		
Sealing of shafts, inclines and declines, or ventilation raises to prevent unauthorized access	Soils and Geology Water Quality Air Quality	Effects of seepage from backfill Formation of potentially unstable plugs Contaminated mine water drainage Emissions from equipment, and fugitive dust Health and safety of workers
Backfilling of pits with waste rock	Soils and Geology Water Quality Wildlife Air Quality	Slope and bench stability Groundwater and rainwater contamination Concern about unauthorized access Wildlife entrapment Contamination of groundwater or surface water by backfilled waste rock Health and safety of workers
Removal of buildings and foundations	Soils and Geology Water Quality Air Quality	Emissions from equipment, and fugitive dust Health and safety of workers
Clean-up of workshops, fuel and reagents	Soils and Geology Water Quality Air Quality	Emissions from equipment, and fugitive dust Health and safety of workers Potential for hazardous spills
Disposal of scrap	Soils and Geology	Emissions from equipment and fugitive

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
and waste materials	Water Quality Air Quality	dust Health and safety of workers Potential for hazardous spills
Rehabilitation of waste rock facilities	Soils and Geology Water Quality Air Quality	Slope stability Erosion and sedimentation Effects of contaminant leaching on surface water and groundwater Dust generation Visual impacts
Rehabilitation of tailings dam and heap leach facilities	Soils and Geology Water Quality Air Quality	Dam stability Changes in tailings geochemistry Effects of seepage past the dam and from the base of the facility to groundwater and surface water Discharge of contaminated water to groundwater and surface water Dust generation Potential for wildlife entrapment and poisoning and unauthorized human entry
Restoration of surface drainage	Soils and Geology Water Quality Air Quality	Long term stability of restored drainage, especially around mine facilities such as pits, waste rock, tailings, and heap leach pads Erosion and sedimentation Emissions from equipment, and fugitive dust Health and safety of workers

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
Removal of water treatment facilities	Soils and Geology	Erosion and sedimentation Emissions from equipment, and fugitive dust Health and safety of workers
Removal of infrastructure	Soils and Geology	Erosion and sedimentation Emissions from equipment, and fugitive dust Health and safety of workers
RESTORATION ACTIVITIES		
Rehabilitation	Soils and Geology Water Quality Water Quantity Vegetation and Wildlife Land Use Air Quality Noise and Vibration	Subsidence of underground workings
		Long-term stability of waste rock piles and mining slopes
		Erosion and Sedimentation
		Interim and final pit lake water quality, effects on wildlife (e.g. poisoning) and on groundwater or surface water from flow-through pit waste
		Trace metals
		Acid rock drainage potential (metal and coal mines)
		Containment failures
		Disposal/discharge of heap leach and tailings drain down solutions

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
		Degradation of surface water and groundwater (ARD and trace metals)
		Long-term changes to groundwater balance (loss through pit lake evaporation)
		Failure of vegetation to properly reestablish
		Failure to meet final land use requirements
		Emissions from vehicles and machinery
		Fugitive dust
		Odors
		Noise from restoration activities
	Socioeconomic	Change in labor force requirements
		Stress on community to recover
		Risk of abandonment of towns and infrastructure
POST CLOSURE		
Long-term maintenance of water treatment facilities	Water Quality	Potential for facilities to contaminate surface water and groundwater with ARD, suspended solids, trace metals, and other contaminants
Long-term	Water Quality	Maintenance sometimes increases

Action	Affected Environment	Potential Environmental Impact
maintenance of slopes, drainage control and vegetation	Air Quality	erosion
		Emission from vehicles
		Fugitive dust

Source: EIA Technical Review Guideline: Non-Metal and Metal Mining, Volume 1. Regional Document prepared under CAFTA DR Environmental Cooperation Program to Strengthen Environmental Impact Assessment (EIA) Review. US EPA 2011.

Box A5

Toxic Materials in the Mining Operational Process. Many ore processing methods use toxic materials. The impacts on these toxic materials on the environment and people need to be considered.

Cyanide. Cyanide (CN⁻) is a naturally occurring chemical that is found in low concentrations throughout nature including in fruits, nuts, plants, and insects. It is used in mining to separate gold and silver, copper and zinc particles from ore. Alternatives exist but cyanide remains the separation method of choice and others can be equally risky to the environment and humans. Managing the risks of cyanide is one of the key challenges facing the mining industry.

Intake of cyanide through ingestion, gas inhalation or absorption through the skin can kill within minutes. When used to recover residual gold after an initial use of mercury (sometimes the case in ASM) cyanide will dissolve both gold and any remaining mercury, forming mercury cyanide. Mercury cyanide readily turns into methyl mercury, a highly toxic mercury compound that readily makes its way into rivers and consequently fish consumed by humans. Cyanide leaching must not be used on tailings where mercury is present.

With proper management, cyanide can be used safely and without harming the environment despite its toxicity. A multi stakeholder group under the auspices of the United Nations Environment has developed an International Cyanide Code of Conduct managed by the International Cyanide Management Institute.

The code is a voluntary, risk based management process for the gold and silver mining industries. It covers the production, transport, storage, use and disposal of cyanide. Key elements of the code are transparency and third-party validation. It is intended to complement an operation's existing regulatory requirements.

Arsenic. Arsenic (As) is a naturally occurring element commonly found as an impurity in metal ores. It is also produced commercially for use in pesticides, metal alloys, wood preservatives etc. Arsenic can be toxic in large doses so the mining industry must put in place monitoring systems and prevent releases. It is a carcinogen. Arsenic is not used in the mining process but is either (1) a product of mining in its own right (arsenic is mined in countries such as China, Chile, Russia, Mexico, and the Philippines) or is (2) a by-product of mining, processing and refining of other minerals. Arsenic emissions

Box A5 Continued

Mercury. Mercury (Hg) is a naturally occurring but rare element. It can be released to the atmosphere, land and water from natural sources – such as weathering of mercury-containing rocks or volcanic eruptions – but also from human activities, including mining.

Mercury and mercury compounds are toxic to human health and the environment. It is extensively used to extract gold from ore in ASM. Although it amalgamation is inefficient, recovering less than 30% of the gold, it is a cheap way to extract gold. It is mixed with gold-containing materials, forming a mercury-gold amalgam that is then heated, vaporizing the mercury to obtain the gold. It is estimated that 30 per cent of the mercury used in the process is lost to the atmosphere. (European Commission, Environment DG, 2009).

Few countries' ASM operations still use mercury. However, it is still used in Myanmar. Where it is naturally present in ores, they take precautions to prevent its release into the environment. During processing, they usually use flotation or chemical leaching as the recovery methods. In flotation, a mixture of slurry (crushed ore and water) and frothing agents are added into a flotation machine. A tube releases air into the tank of the machine and an agitator creates air bubbles at the bottom of a tank. Minerals that are hydrophilic, such as gold, attach to the bubbles' surface and rise to the top of the tank. Other minerals fall to the bottom and are discarded as tailings. In chemical leaching the chemical properties of gold are used to leach it from ore, concentrate, or tailings. Cyanide is often the preferred chemical used in leaching. However, in contrast to mercury, cyanide does not persist in the environment.

Mercury use by ASM remains the issue of greatest concern. So much so, that in 2013 128 countries signed the Minamata Convention – a global, legally binding treaty to protect human health and the environment from the adverse effects of mercury. It calls upon nations to reduce, and where feasible eliminate mercury use in the ASM sector. By 2017 41 countries have ratified their commitment to this United Nations treaty (50 being needed to bring it in to affect). Myanmar is not yet a signatory to the Minamata Convention.

The Minamata Convention includes a ban on new mercury mines, the phase-out of

Table A6. Occupational Health and Safety Impacts.

Occupational Health and Safety Issue	Aspect to be Addressed
General workplace health and safety	Occupational health and safety hazards identified based on job safety analysis or comprehensive hazard or risk assessment Over Health and Safety Management Plan Emergency Response Plan Training on Occupational Health and Safety Safe lighting system throughout the mine site Signage in hazardous and risky areas Personal Protective Equipment for workers and visitors
Hazardous substances	Ensuring proper ventilation and dust / fume extraction systems to ensure that inhalation exposure levels for potentially corrosive, oxidizing, reactive or siliceous substances. Chemical de-contamination systems (e.g., eye wash and emergency shower systems) for workers and the need for rapid treatment. Materials Safety Data Sheets (MSDSs) for all hazardous materials held on site.
Use of explosives	Blasting and Explosive Management Plan to minimize occupational risks
Electrical safety and isolation	Identification of the of hazards and risks of all electrical systems and equipment. Electrical competency standards and safe work procedures for all electrical work, including construction, decommissioning and demolition of electrical equipment

Physical hazards	Identification of the physical hazards and risks of the threat of landslides, rock falls, face slumping, or land collapse in aboveground or underground mining environments; hazards related to transport (e.g. trucks, elevated haul roads, and railways), hazards related to height and falling, and use of fixed and mobile equipment, lifting and hoisting devices, and moving machinery.
Ionizing radiation	Identification of the hazards and risks of natural radiation Radiation dosimetry monitoring programs and workplace radiation assessments for any at-risk workers
Fitness for work	Mining operations often have a number of activities where fatigue or other causes of impaired fitness for work could produce potential for serious injury, equipment damage or environmental impact. A risk assessment to identify roles where “fitness for work” (including personal fitness) is required to ensure that the activity is completed with minimized risk.
Travel and remote site health	Mining operations are often located in very remote regions, with limited access to emergency or general medical services. Plans for medical evacuation
Thermal stress	Mining operations can require exposure of workers to extreme weather conditions. Proper Personal Protective Equipment is required. High temperature conditions generated by industrial processes can also result in thermal

	stress and should be considered in work assignments and working hours.
Noise and vibration	Noise source include vehicle engines, loading and unloading of rock into steel dumpers, chutes, power generation, and other source related to construction and mining activities. Additional examples of noise sources include shoveling, ripping, drilling, blasting, transport (including corridors for rail, road, and conveyor belts), crushing, grinding, and stockpiling Workers are to be provided with proper Personal Protective Equipment
Specific hazards in underground mining (Fires, explosions, confined spaces and oxygen deficient atmospheres)	A tracking system should be implemented to account for all persons working and traveling underground Ventilation - Ventilation and air cooling systems should be appropriate for the workplace activities and be able to maintain work area temperatures and concentrations of contaminants at safe levels. Ventilation operators and maintenance personnel should undergo adequate training with respect to issues such as explosive atmospheres, products of combustion, dust (particularly if silica is present) and diesel fumes.

Source: Environmental, Health and Safety Guidelines for Mining, International Finance Corporation. 2007.

Table A7. Community Health and Safety issues

Community Health and Safety Issue	Aspect to be Addressed
Tailings Dam Safety	Dams, wet tailing impoundments, and other major wet containment facilities represent a potential risk depending on their location with regards to human settlements and other community resources
Water Storage Dams and Ponds	Water storage dams can potentially create and change the existing pattern of disease vector breeding sites. In areas where malaria is common, the shorelines of the WSD may create a mosquito breeding site because of the presence of a large, shallow, and vegetated shoreline. In addition, the WSD may also create a new breeding site for the snail host of schistosomiasis, an important parasitic disease that is common in many tropical climates.
Land Subsidence	Land subsidence may occur as a result of underground or solution mining activities. Land subsidence may leave land prone to flooding and may otherwise damage property if it leaves farmland unsuitable for further use.
Noise and Vibration	Good practice in the prevention and control of noise sources to be established based on the prevailing land use and the proximity of noise receptors such as communities or community use areas.
Emergency Response	Emergency preparedness and response arrangements are to include framework for preparation of an Emergency Response Plan involving the mine, emergency response

	agencies, local authorities and communities
Communicable Diseases	The nature of mining projects (e.g. location in remote areas with long material / product supply chains) requires proactive and sustained interventions to minimize the incidence and transmission of communicable diseases caused by the influx of migrant workers, associated extended family members and other service workers at the site. Long haul transport activities may serve as disease conduits particularly for sexually transmitted infections. At the mine site, good international industry practice for solid waste management, surface water drainage, and sanitary wastewater management are usually effective in reducing vector borne and water related communicable diseases.
Community and Household Impacts	There can be significant household and community level impacts on the social determinants of health, e.g., drug, and alcohol abuse, domestic violence, and prostitution associated with the rapid influx of labor during construction and operational phases. The rapid influx of labor and their family members may also place a significant burden on existing community health facilities and resources.
Mine Closure Planning	Socio-economic considerations should be an integral part of mine closure planning with a goal to ensure that: Future public health and safety are not

	compromised; The after-use of the site is beneficial and sustainable to the affected communities in the long term; and Adverse socio-economic impacts are minimized and socio- economic benefits are maximized. The Mine Closure Plan should address beneficial future land use. The plan should be determined using a multi-stakeholder process that includes regulatory agencies, local communities, traditional land users, adjacent leaseholders, civil society and other impacted parties), be previously approved by the relevant national authorities, and be the result of consultation and dialogue with local communities and their government representatives.
--	---

Source: Environmental, Health and Safety Guidelines for Mining, International Finance Corporation. 2007

Table A8. Social Impacts.

Social Impacts	Aspect to be Addressed
Community Engagement and Grievance Mechanisms	Meaningful consultation with communities needs to be undertaken during the Scoping stage. It is recommended the Guideline on Public Participation in Myanmar's EIA Processes be followed. A Consultation Plan is to be developed. Consultation is to continue throughout mine cycle. During scoping, alternative mechanisms for handling complaints and other grievances should be discussed with the communities.
Community Development	Employment opportunities for local communities Local procurement Community development projects and investments
Community Impacts	Loss of livelihood (e.g., farming and fishing) Displacement of subsistence miners Influx of migrant workers Inflation and pressure on community services Cost of electricity and water Damage to physical culture resources (religious sites) Destruction of forest threatening medicinal plants
Land Acquisition and Resettlement	
Land ownership, access, and use	Land boundaries are not clearly demarcated Limited legal ownership or usage rights over the land on which people live and farm

	Even with legal ownership and usage rights, people may not have title certificates or other proof of ownership or usage rights Lands are designated as Vacant, Fallow, and Virgin (VFFV) lands, allowing companies to gain access to these lands even where they are communally used Lack of information and documentation in land purchase transactions
Resettlement	Forced evictions, threats to rights-holders and relocations under duress Limited access to information and consultation in resettlement processes Alternative resettlement sites are often not suitable. Compensation for resettlement is ad hoc and does not reflect the actual cost of economic and physical displacement. Displacement of artisanal miners through formal mining activities.
Livelihood impacts	Damage to land, crops and water sources essential for agricultural activities Loss of communal grazing and farming areas when land is declared VFFV People shift to daily wage workers and/or migrate as a result of having less land for farming
Labor	Occupational Health and Safety (see Table 7) Social Security and Health Benefits Drug use and HIV. Working hours, wages and leave

	Workers' accommodation and restrictions on movement
Women	Adverse social and health impacts including an increase in alcohol related abuse, domestic violence and genera social disruption. Influx of large male populations on local communities can increase likelihood of early sexual activity, HIV and other sexually transmitted infections, exploitation, and prostitution Some women. employed in mining. maintain their traditional domestic role as well as their mining job – effectively doubling their work load. Within the workplace women may face issues of sexual harassment and abuse, salary inequity, and discrimination. Resettlement and relocation for the purposes of mining often disproportionately affect women, resulting in negative physical, social, cultural, and economic displacement. Women are often excluded from negotiation and engagement stages of mining developments, due to cultural or work-related factors, including domestic responsibilities.
Children	Exposure of children to the risk of sexual exploitation and violence childhood pregnancy, contracting sexually transmitted diseases Child labor in the mining supply chain, particularly during construction, or in the informal mining sector where children might work parents, siblings and communities.

	Childhood poverty - where poorly mine employees do not have enough income to sustain a family, or where housing provided for employees and their families does not meet adequate standards. Children are more vulnerable than adults to the localized environmental impacts, particularly water, air and soil pollution Resettlement or relocation can lead to the loss of a child's home. Displacement and relocation can cause fundamental changes in family structures.
Security and Conflict	Company-community conflict Community insecurity near mine sites Conflict between formal mining operations and informal subsistence miners Conflict minerals and illicit trading flows Security forces

Source: Myanmar Mining Sector Wide Impact Assessment on Limestone, Gold and Tin. Consultant Draft. Myanmar Center for Responsible Business. 2016.

Contents of an Environmental Impact Assessment Document

Acronyms

1. Executive Summary
2. Introduction
 - 2.1. Presentation of the Project Proponent
 - 2.2. Presentation of the Environmental and Social Experts
 - 2.3. Presentation of the Health Experts for Projects with Health Impacts
3. Policy, Legal and Institutional Framework
 - 3.1. Corporate Environmental and Social Policies (if applicable)
 - 3.2. Policy and Legal Framework
 - 3.3. Proponent's Contractual and other Commitments
 - 3.4. Institutional Framework
 - 3.5. Project's Environmental and Social Standards
 - 3.6. Health Standards for Projects with Health Impacts
4. Project Description
 - 4.1. Project justification and need
 - 4.2. Project Location (including detailed map)
 - 4.3. Basic Components, Facilities, and Activities
 - 4.4. Site Layout Map or Schematic Diagram
 - 4.5. Construction
 - 4.6. Operations
 - 4.7. Ore Extraction
 - 4.8. Ore Processing
 - 4.9. Waste Rock: Stockpiles, Dumps, and Tailings
 - 4.10. Transportation Facilities
 - 4.11. Mining Support Facilities

- 4.12. Offsite Ancillary Facilities
- 4.13. Water Management
- 4.14. Mine Closure
- 4.15. Employment, Local Hiring, and Local Purchasing
- 4.16. Amount and type of emissions to air, effluent discharges to water; amount of type solid waste disposal; and amount and type of hazardous waste
- 4.17. Project Development and Implementation Schedule
- 4.18. Construction Material and Equipment Use
- 4.19. Water Use
- 4.20. Energy Use
- 5. Project Alternatives
 - 5.1. Method for Analysis of Alternatives
 - 5.2. No Project Alternative
 - 5.3. Alternative Technologies
 - 5.4. Alternative Locations
 - 5.5. Description of the Preferred Alternative
- 6. Description of Natural and Social Environment
 - 6.1. Setting the Study Limits
 - 6.2. Methodology and Approach
 - 6.2.1. Establishing the New Environmental and Social Baseline (*existing mines must establish a new environmental and social baseline*)
 - 6.2.2. Data Collection
 - 6.2.3. Mapping
 - 6.3. Physical Components
 - 6.3.1. Climate and Meteorology (Including Climate Change)
 - 6.3.2. Topography
 - 6.3.3. Geology and Seismology
 - 6.3.4. Soils

- 6.3.4.1. Erosion and Sedimentation
- 6.3.5. Natural Hazards
- 6.3.6. Hydrology
- 6.3.7. Surface and Groundwater Quality
- 6.3.8. Noise and Vibration
- 6.3.9. Air Quality
- 6.4. Biological Components
 - 6.4.1. Terrestrial Ecology and Wildlife
 - 6.4.2. Forest and Vegetation Cover
 - 6.4.3. Aquatic Biota and Habitat
 - 6.4.4. Wetlands
 - 6.4.5. Protected Areas
 - 6.4.6. Biodiversity
- 6.5. Socio-economic Components
 - 6.5.1. Administrative Organizations and Limits
 - 6.5.2. Social Profile
 - 6.5.2.1. Demography
 - 6.5.2.2. Communities
 - 6.5.2.3. Education
 - 6.5.2.4. Vulnerable groups
 - 6.5.2.5. Ethnic minorities
 - 6.5.2.6. Gender
 - 6.5.2.7. Religion
 - 6.5.2.8. Political and social organizations
 - 6.5.3. Economic Profile
 - 6.5.3.1. Employment
 - 6.5.3.2. Traditional production system
 - 6.5.3.3. Household income
 - 6.5.3.4. Cost of living
 - 6.5.3.5. Land ownership

6.5.3.6. Local businesses

6.5.3.7. Agriculture

6.5.3.8. Forestry

6.5.3.9. Fisheries and aquaculture

6.5.3.10. Industry

6.5.3.11. Mineral development

6.5.3.12. Tourism

6.5.4. Health Profile

6.5.4.1. Access to health services

6.5.4.2. Access to water supply

6.5.4.3. Mortality and morbidity

6.5.4.4. Nutrition levels

6.5.4.5. Communicable diseases

6.5.5. Land Use

6.5.6. Infrastructure Facilities

6.5.6.1. Water use and water supply

6.5.6.2. Hospital and medical clinic

6.5.6.3. School

6.5.6.4. Road transportation

6.5.6.5. Navigation

6.5.6.6. Airport

6.5.6.7. Transmission lines

6.5.6.8. Electricity

6.5.6.9. Pipelines

6.5.6.10. Energy sources

6.6. UXO

6.7. Cultural Components

6.7.1. Archaeology

6.7.2. Temples, Monuments

6.8. Visual Components

- 6.8.1. Aesthetic
- 6.8.2. Landscape and Seascapes
- 6.8.3. Cultural Landmarks

7. Impact Assessment and Mitigation Measures

7.1. Method and Approach to Impact Assessment

7.1.1. Changes in the Environmental and Social Baseline (existing mines only)

7.1.2. Assessment of Past and Present Impacts (existing mines only)

7.1.3. Assessment of Potential Future Impacts

7.2. Assessment of Impacts on Key Environmental Components

7.2.1. Physical Components

7.2.2. Biological Components

7.2.3. Social Components

7.2.4. Economic Components

7.2.5. Health and Safety

7.2.6. UXO

7.2.7. Cultural Components

7.2.8. Visual Components

7.3. Method and Approach to Designing Mitigation Measures

7.3.1. Design of Corrective Actions (*existing mines only*)

7.3.2. Design of Measures to Mitigation Future Impacts

7.4. Mitigation Measures – to avoid, minimize, restore or rehabilitate, offset, or enhance

7.4.1. Pollution Control and Prevention

7.4.2. Mine Site Environmental Good Practices

7.4.3. Mine Closure Planning and Management

7.4.4. Biodiversity Conservation

7.4.5. Traffic, and Access control

7.4.6. Conservation of water, energy, and borrow materials

7.4.7. Land Acquisition and Resettlement Planning

7.4.8. Community Health and Safety

7.4.9. Occupational Health and Safety

7.4.10. Protection of Physical Cultural Resources

7.4.11. Community Engagement and Community Development

8. Risk Assessment

8.1. Method and Approach

8.1.1. Chronology and Analysis of Natural Events and Industrial Accidents
(*existing mines only*)

8.2. Natural Hazards and Disaster Risk

8.3. Mining Industrial Hazards

8.4. Risk Analysis – analysis of likelihood of hazards and the consequences

8.5. Risk Management - identification of measures to reduce risks

8.6. Emergency Response Plans

9. Cumulative Impact Assessment

9.1. Methodology and Approach

9.2. Assessment of Cumulative Impacts

9.2.1. Existing and future private and public projects and developments

9.2.2. Identification and assessment of potential cumulative impacts on the components in the surrounding environment and the Project's contribution to such impacts

9.2.3. Determination of the leverage and influence that the Project may have over the significant and project related cumulative impacts

9.2.4. Description of measures to mitigate the Project's contribution to the cumulative impacts

10. Community Engagement and Community Development

10.1. Community Engagement

10.1.1. Summary of consultations, disclosure and activities undertaken (*existing mines only*)

10.1.2. Results of Consultation and Activities

10.1.3. Community Engagement Plan

10.2. Community Development

10.2.1. Summary Community Development Activities Undertaken (*existing mines only*)

10.2.2. Community Development Plan

11. Mine Closure Plan

11.1. Objectives

11.2. General Approach

11.3. Remediation Strategy

11.4. Current Setting

11.4.1. Rehabilitation Completed to Date (*existing mines only*)

11.5. Open Cut Mine Reclamation

11.6.Underground Mine Reclamation

11.7.Tailings Impoundment

11.8.Mine Waste Rock Surface Covers and Rehabilitation

11.9.Water Management

11.10. General Site Closure

11.11. Land Use

11.12. Closure and Reclamation Schedule

11.13. Interim Plan and Cost Estimate

12. Environmental and Social Management Plan

12.1. Institutional Arrangements for Implementation of the ESMP

12.1.1. Environmental and Social Management System

12.1.2. Responsibilities

12.1.3. Staffing Requirements

12.1.4. Reporting Requirements

12.2. Summary of Environmental and Social Impacts

12.3. Mitigation Measures

12.3.1. Corrective Action Plan (*existing mines only*)

12.3.2. Measures to Mitigate Future Impacts

12.4. Emergency Response Plans

12.5. Environmental Monitoring Requirements

12.6. Community Engagement and Community Development Plan

12.7. Grievance Redress Mechanism

12.8. Capacity Development and Training

12.9. Implementation Schedule

12.10. Cost Estimate

13. Conclusion

Appendices

Appendix 1 Community Engagement - Public Consultations and Disclosure

Minutes of Meetings

Appendix 2 Specialist Reports and Plans (as required)

Surface Water Management Study

Sedimentation and Erosion Study

Socio-economic Study

Appendix 3 Modeling Reports (as required)

Air Quality

Surface Water Quality
Groundwater Quality
Noise
Others

Compliance with Environmental Quality Standards

1. Effluent Standards for Mining Sites

The following standards apply to all mining activities including runoff and discharges from drill sites, sumps, pit, trenches, bulk sampling, underground exploration mining and waste rock. The standards also apply to runoff and discharges from roads, construction work sites and temporary sedimentation ponds.

Table A3.1. Effluent limit values for exploration and mining sites

Parameter	Unit	Effluent Limit Value	Reference
Arsenic	mg/l	0.1	Myanmar National Environmental Quality (Emission) Guidelines, December 2015.
Cadmium	mg/l	0.05	As above
Chemical oxygen demand	mg/l	150	As above
Chromium (hexavalent)	mg/l	0.1	As above
Copper	mg/l	0.3	As above
Cyanide	mg/l	1	As above
Cyanide (free)	mg/l	0.1	As above
Cyanide (weak acid dissociable)	mg/l	0.5	As above
Iron (total)	mg/l	2	As above
Lead	mg/l	0.2	As above
Mercury	mg/l	0.002	As above
Nickel	mg/l	0.5	As above
pH	S.U. ^a	6-9	As above
Temperature	°C	<3 degree	As above

		differential	
Total suspended solids	mg/l	50	As above
Zinc	mg/l	0.5	As above

2. Effluent Standards for Work Camps, Sanitary Facilities, Domestic Wastewater

The following standards apply to domestic wastewater, and discharges, drainage and runoff from work camps, sanitation facilities and landfills.

Table A3.2. Wastewater, Storm Water Runoff, Effluent and Sanitary Discharges

Parameter	Unit	Guideline Value	Reference
5-day Biochemical oxygen demand	mg/l	50	National Environmental Quality (Emission) Guidelines, December 2015
Ammonia	mg/l	10	As above
Arsenic	mg/l	0.1	As above
Cadmium	mg/l	0.1	As above
Chemical oxygen demand	mg/l	250	As above
Chlorine (total residual)	mg/l	0.2	As above
Chromium (hexavalent)	mg/l	0.1	As above
Chromium (total)	mg/l	0.5	As above
Copper	mg/l	0.5	As above
Cyanide (free)	mg/l	0.1	As above
Cyanide (total)	mg/l	1	As above
Fluoride	mg/l	20	As above
Heavy metals (total)	mg/l	10	As above
Iron	mg/l	3.5	As above
Lead	mg/l	0.1	As above
Mercury	mg/l	0.01	As above

Nickel	mg/l	0.5	As above
Oil and grease	mg/l	10	As above
pH	S.U. ^a	6-9	As above
Phenols	mg/l	0.5	As above
Selenium	mg/l	0.1	As above
Silver	mg/l	0.5	As above
Sulphide	mg/l	1	As above
Temperature increase	°C	<3 ^b	As above
Total coliform bacteria	100 ml	400	As above
Total phosphorus	mg/l	2	As above
Total suspended solids	mg/l	50	As above
Zinc	mg/l	2	As above

^a Standard unit

^b At the edge of a scientifically established mixing zone which takes into account ambient water quality, receiving water use, potential receptors and assimilative capacity; when the zone is not defined, use 100 meters from the point of discharge.

3. Ambient Air Quality Standards

Air quality should not exceed the levels presented in Table A3.3

Table A3.3. Ambient air quality standards

Substance	Averaging Period	Standard µg/m ³	Reference
Sulphur dioxide	24 hours 10 minutes	20 500	Myanmar National Environmental Quality (Emission) Guidelines, December 2015.

Substance	Averaging Period	Standard $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Reference
Nitrogen dioxide	1 year	40	As above
	1 hour	200	
Particulate matter PM_{10}	1 year	20	As above
	24 hours	50	
Particulate matter $\text{PM}_{2.5}$	1 year	10	As above
	24 hours	25	
Ozone	8-hour daily maximum	100	As above

4. Ambient Noise Standards

Noise impacts should not exceed the levels presented in Table A3.4, or result in a maximum increase in background levels of 3 dB at the nearest receptor location off-site.

Table A3.4. Ambient noise standards

Receptor	One Hour L _{Aeq} (dBA)		Reference
	Daytime 07:00- 22:00	Nighttime 22:00-07:00	
Residential, institutional, educational	55	45	Myanmar National Environmental Quality (Emission) Guidelines, December 2015.
Industrial, commercial	70	70	As above

5. Air Blasting¹

The maximum level for air blasting is 115 dB Linear. The level of 115 dB Linear may be exceeded on up to 5% of the total number of blasts over a period of 12 months; however, the level should not exceed 120 dB Linear at any time. Blasting is only permitted during daylight hours.

The recommended maximum level for ground vibration is 5 mm/s (peak particle velocity ppv). The ppv level of 5 mm/s may be exceeded on up to 5% of the total number of blasts over a period of 12 months. The level should not exceed 10 mm/s at any time.

¹ Australian and New Zealand Environment Council (ANZEC) Guidelines, 1990 and Best Practice Environmental Management in Mining, Noise, Vibration and Air Blast Control, Environment Australia, 1998.